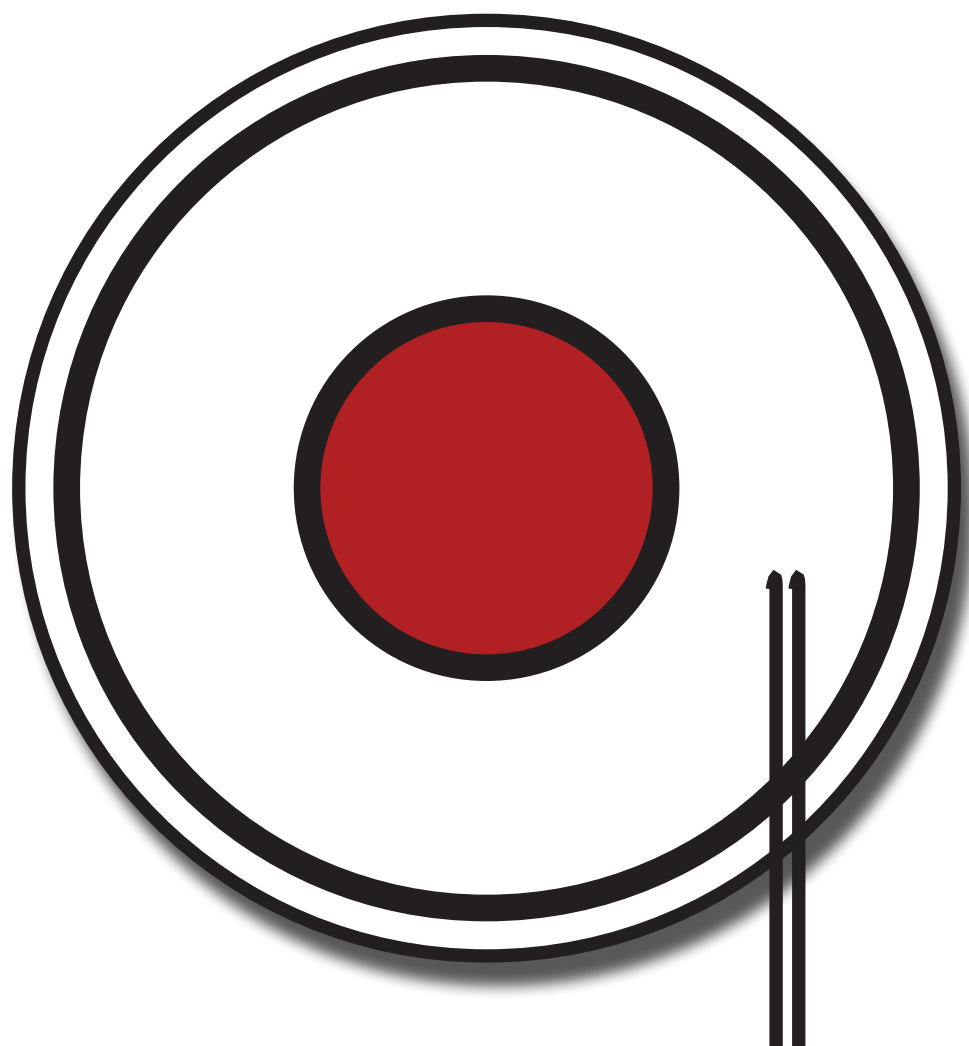

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура

Симон САЗДОВ

ТЕШКОТО
МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ЗА СТРАНЦИ
ПОЧЕТНО РАМНИШТЕ

СИМОН САЗДОВ

ТЕШКОТО

СИМОН САЗДОВ

ТЕШКОТО

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК ЗА СТРАНЦИ
почетно рамниште
-второ дополнето и изменето издание-

СКОПЈЕ, 2022

Република Северна Македонија
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:
проф. д-р Никола Јанкуловски, ректор

Уредник:
Симон Саздов

Лектор:
Симон Саздов

Рецензенти:
д-р Томислав Треневски
редовен професор на Катедрата за македонски јазик и јужнословенски јазици
Филолошки факултет „Блаже Конески“
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

м-р Андријана Павлова
соработник - лектор на Летната школа
при Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ликовно и графичко уредување:
Виолета Шукуловска

Компјутерска подготовка:
Симон Саздов
Ангела Маринковска

Дизајн на корица:
Ангела Маринковска

Печати:
МАР-САЖ

Тираж: 100 примероци

Скопје, 2022

СОДРЖИНА

ЛЕКЦИЈА 1. ЈАС И ТИ	7
ЛЕКЦИЈА 2. СЕМЕЈСТВО.....	17
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ А.....	25
ЛЕКЦИЈА 3. ПРАШУВАМЕ	33
ЛЕКЦИЈА 4. ОКОЛУ НАС	41
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ Б.....	50
ЛЕКЦИЈА 5. ИМА	59
ЛЕКЦИЈА 6. ТВОЈОТ ДОМ	67
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ В.....	72
ЛЕКЦИЈА 7. ШТО ПРАВАТ ЛУЃЕТО?	79
ЛЕКЦИЈА 8. ЈАДЕЊЕ И ПИЕЊЕ	87
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ Г	94
ЛЕКЦИЈА 9. ДАЛИ ...?	101
ЛЕКЦИЈА 10. ШТО КУПУВААТ ЛУЃЕТО	109
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ Д	117
ЛЕКЦИЈА 11. ШТО СЕ СЛУЧУВА?	123
ЛЕКЦИЈА 12. ОПИШУВАЊЕ ЛУЃЕ	129
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ Ѓ	137
ЛЕКЦИЈА 13. КОЛКУ ЧИНИ?	145
ЛЕКЦИЈА 14. ПРЕКУ ГОДИНАТА.....	151
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ Е.....	159
ЛЕКЦИЈА 15. ВО МИНАТОТО	165

ЛЕКЦИЈА 16. ОКОЛУ СВЕТОТ	171
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ Ж.....	176
ЛЕКЦИЈА 17. ВО МИНАТОТО 2	181
ЛЕКЦИЈА 18. КАКО ДА СТИГНЕШ ТАМУ	185
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ З	189
ЛЕКЦИЈА 19. НЕ СМЕЕШ ДА ГО ПРАВИШ ТОА!	193
ЛЕКЦИЈА 20. ТЕЛОТО	201
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ С	207
ЛЕКЦИЈА 21. ДОБРО, ПОДОБРО, НАЈДОБРО	211
ЛЕКЦИЈА 22. СЛОБОДНО ВРЕМЕ.....	215
СТРАНИЦИ ЗА УЧЕЊЕ И	219
ЛЕКЦИЈА 23. ИДНИ ПЛАНОВИ.....	225
ЛЕКЦИЈА 24. ЧУВСТВА	231
КОНЕЧНА ПРОВЕРКА	237
ТЕКСТОВИ ЗА СЛУШАЊЕ.....	243

ЛЕКЦИЈА 1. ЈАС И ТИ

Тема 1. Запознавање

Вежба 1. Што ќе одговориш?

Вежба 2. (слушање 1.1) Влатко среќава млади луѓе на факултет. Слушај и пополни ги празните места.

А

- Здраво. Јас сум Влатко.
- Еј, здраво. _____ Ема.
- Од _____, Ема?
- _____ од Лондон.

Б

- Здраво.
- Еј, здраво. _____ Андреј. _____ студент овде.
- Еј, навистина? _____ Влатко.

В

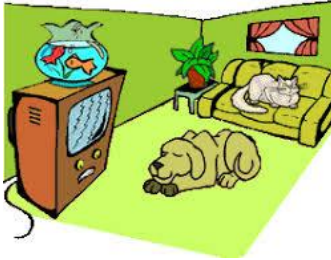
- Еј, здраво, Весна. Како ___?
- _____ добро. _____?
- _____ одлично.

Г

- Дobar ден. _____ Влатко.
- Здраво, _____ Томислав. _____ асистент овде.
- А, навистина? _____?
- _____ од Скопје.

Вежба 3. Ова се твои слики! Состави реченици за нив.

Студент А

мојата соба – многу мала

мојата пријателка

?

мојот велосипед – нов

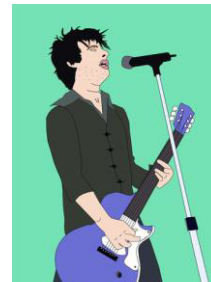
Студент Б

мојата куќа – многу голема

мојата кола – јагуар

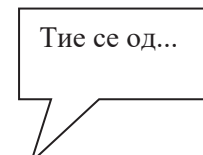
мојот пријател – пејач

?

Тема 3. Од каде се?

Вежба 1. Од каде се овие луѓе?

Австралија

Англија

Бразил

Германија

Ирска

Јапонија

Македонија

Турција

Швајцарија

Шпанија

Вежба 2. Прочитај ги државите во списокот на претходната страница.

Вежба 3. Кажете позната личност од земја на списокот. Дали другите студенти знаат од каде е?

Моника
Белучи

Не
знам.

Новак
Ѓоковиќ

Мислам
тој е од
Србија.

Мислам
таа е од
Италија.

Не
знам.

Колдплеј

Тие се
Британци.

Јас сум

Ние сме

Ти си

Вие сте

јас

ние

Тој е

Тие се

Таа е

Тоа е

ти

вие

тој

таа

тоа

тие

Вежба 4. Пополни ги празните места.

Здраво, _____ Сашо. Како е твоето име?

Ова се Антонио и Изабела. _____ од Шпанија.

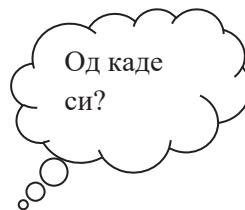
Ова е Сара. _____ студентка.

Ова е моето пенкало. _____ црно.

Ова е мојот другар. _____ од Турција.

Како се викаш? Јас _____ Тони.

Вежба 5. Научете ги следниве прашања.

Правилен изговор

Вежба 6. (слушање) Слушај ги следниве зборови.

ние вие тие

ние сме вие сте тие се

од каде како

Вежба 7. Пополни ги празните места со горните зборови.

а. _____ си?

б. Мислам _____ студенти.

в. _____ си?

г. _____ од Русија.

Вежба 8. (слушање) Внимавај на акцентот на следните зборови.

□ ◻ □ ◻ ◻ ◻ □ ◻

Скопје професор студентка

Сега слушај внимателно и изговори ги следните реченици.

◻ ◻ ◻ □ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ □ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ ◻ □ ◻

Јас сум од Скопје.

Ова е мојот професор.

Таа е студентка.

Вежба 9. Стави ги во множина следниве реченици.

а. Тој е тенисер.

б. Таа е актерка.

в. Јас сум рокер.

г. Ти си од Аргентина.

д. Јас сум Македонец.

ѓ. Таа кола е мала.

Вежба 10. Ставете ги во еднина следниве реченици.

а. Тие се од Хрватска.

б. Вие сте мои пријатели.

в. Ние сме спортистки.

г. Тие велосипеди се наши.

д. Ова се наши гости.

ѓ. Како сте?

Вежба 6. Кажи како се викаш? Од каде си?

Вежба 3. Запознај се со колешките и колегите од групата. Употреби ги дијалозите од претходната вежба.

Вежба 4. Можеш ли да ги запомниш имињата на колегите и на колешките во групата? Кажи ги.

Ова е ..., а
ова е ...

Тема 2. Слики

Вежба 1. Поврзи ги речениците со сликите.

Здраво.
Моето име
е Маја. Јас
имам долга
коса

Ова е мојата
куќа.

Ова е мојата
кола.

Ова е мојата
пријателка Ивана.

Ова е мојот
пријател Ѓорѓи.

Додај други реченици и поврзи ги со сликите.

Тој е од Струга.

Тој е студент.

Таа е многу мала.

Тојота е.

Таа е многу стара.

Таа е од Словенија.

Таа е црвена.

Таа е паметна.

Тој е висок.

Вежба 2. (слушање 1.2) Слушај и поврзи.

Вежби

Тема А. Запознавање

Поврзи ги луѓето.

Напиши ги разговорите.

1. – Здраво, јас сум Ирина.
– Еј, здраво. Јас сум Соња.
2. – _____
– _____
3. – _____
– _____
4. – _____
– _____
5. – _____
– _____

Тема Б. Сум, си, е

Вежба 1. Пополни ги празните места во табелата.

сум
 јас сум ние _____
 ти _____ _____ сте
 _____ е _____
 таа _____

Вежба 2. Пополни ги празните места во балончињата.

Ова е Иван. _____ од Русија.

Ова е моето куче. _____ кокер.

Ова е Милица. _____ од Србија.

Здраво. Јас сум Симон, а ова е Анета. _____ наставници овде.

Ова се Даичи и Аико. _____ од Токио.

Тема В

Заврши ги речениците. Напиши имиња на земји во квадратчињата.

1. Скопје и Битола се во ...
2. Токио и Осака се во ...
3. Белград и Ниш се во ...
4. Загреб и Задар се во ...
5. Софија и Варна се во ...
6. Тирана и Драч се во ...
7. Рим и Милано се во ...
8. Пекинг и Шангај се во ...
9. Вашингтон и Њујорк се во ...

Слушање: Слики

(слушање) Слушај и заврши ги речениците.

Ова е мојата пријателка Марија.

Таа е _____
_____.

Ова е мојот стан во Скопје. Тој

_____ но _____.

Ова е Милан. Тој е _____

_____ од
_____.

Ова е мојата кола.

Таа е _____
но е _____.

Ова се моите пријатели

Тунде и Ѓула. Тие се
_____.

ЛЕКЦИЈА 2. СЕМЕЈСТВО

Тема 1. Моето семејство

1 еден

2 два

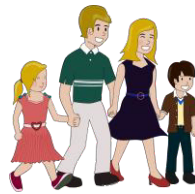
3 три

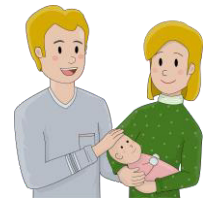
4 четири

6 шест

7 седум

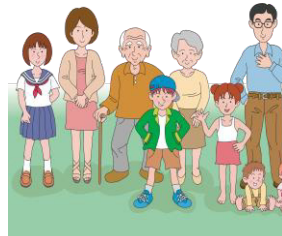
5 пет

10 десет

9 девет

8 осум

- а. Ние имаме едно дете. Тоа е тринаесетгодишна девојка.
- б. Ние имаме четири деца – два сина и две ќерки.
- в. Ние имаме две деца, седумгодишна ќерка и шестгодишен син.
- г. Ние имаме пет деца. Три се девојчиња, а две се момчиња.
- д. Ние сме големо семејство. Имаме две деца – момче и девојче. Со нас живеат и дедо и баба, моите родители.

Вежба 1. Пет луѓе зборуваат за своите семејства. Читај што кажуваат. На која слика се наоѓаат нивните семејства?

Вежба 2. Најди зборови во горните описи и дополни ја табелата.

еднина	момче	девојче	татко	мајка	_____	_____	дете
множина	_____	_____	татковци	мајки	дедовци	баби	_____

Вежба 3. Види ги другите слики. Кажу нешто за семејствата на тие слики.

Вежба 4. Работете во парови.

Студент А, избори семејство и направи реченица.

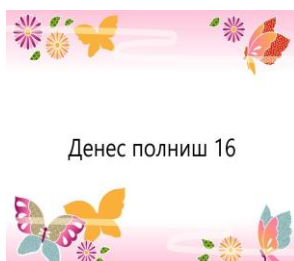
Студент Б, кое семејство е тоа?

Тие имаат
две бебиња.

Тоа е
слика
четири.

Тема 2. Колку години имаат?

Вежба 1. Погледни ги роденденските честитки. Кои броеви се напишани?

еден/една/едно два/две

три

четири

пет

шест

седум

осум

девет

десет

единаесет

дванаесет

тринаесет

четиринаесет

петнаесет

шеснаесет

седумнаесет

осумнаесет

деветнаесет

дваесет

Вежба 2. Кажу ги броевите од еден до дваесет и од дваесет до еден.

Вежба 3. Колку години имаат луѓето на сликите?

Агњешка

Кимико

Пол

Бахари

Ану

(слушање 2.2) Слушај внимателно. Колку години имаат и од каде се?

Јас мислам Агњешка има четири години.

Јас мислам има три.

Тема 3. Родители и деца

Вежба 1. Еве две семејства. Пополни ги празните места со зборови од рамката.

мајка	татко
ќерка	син
сестра	брат
сопруга	сопруг

Ова е Петар. Ова е неговата _____.

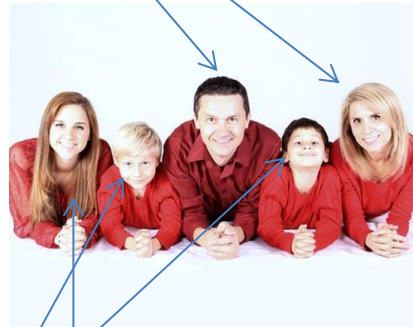

Ова е неговиот _____.

Ова е неговата _____.

Ова е нејзиниот _____.

Ова е нејзината _____.

Ова е Тамара.

Ова се нејзините двајца _____.

Вежба 2. Петар и Тамара зборуваат за своите семејства на сликата. Напишете П или Т.

а Јас сум женет.

б Јас имам 17 години.

в Мојата ќерка има една година.

г Ние имаме две деца.

д Мојата мајка е наставничка.

ѓ Имам двајца браќа, Влатко и Дарко.

е Мојот син има 4 години.

ж Мојата жена е лекарка.

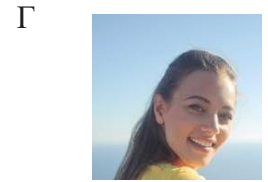
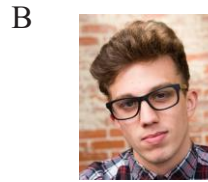
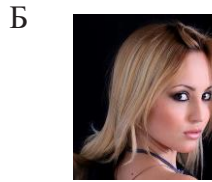
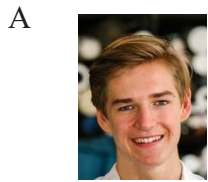
з Јас сум средношколка.

с Мојот татко е таксист.

(Слушање 2.3) Сега слушај и провери.

Вежба 3. Напиши две-три реченици за твоето семејство. Прочитај ги на глас.

Тема 4. Кој е кој?

Вежба 1. Погледни ги сликите на овие четворица.

Читај за нив. Пополни ја табелата.

Девојките се Марија и Ваљбона.

Момчињата се Марко и Даниел.

Ваљбона има светла коса.

Марко носи очила.

Даниел е келнер.

Едно момче е студент.

Пејачот има сини очи.

Едно лице е полицаец.

Полицаецот има дваесет години.

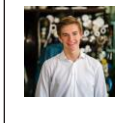
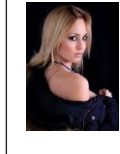
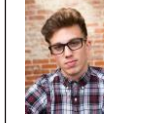
Келнерот има осумнаесет години.

Една девојка има деветнаесет години.

Едно лице има седумнаесет години.

Марија е од Грција.

Студентот е од Србија.

				
име				
ра- бо- та				
воз- раст				
од				
боја на кола				

Едно момче е од Бугарија.

Едно лице е од Албанија.

Келнерот има зелена кола.

Лицето од Албанија има сива кола.

Една девојка има бела кола.

Едно лице има црвена кола.

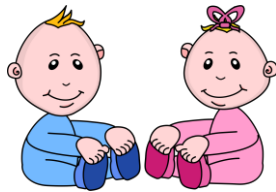

(Слушање 2.4) Некој ја решава загатката. Слушај и провери ги своите одговори.

Вежби 2

Тема А. Едно бебе, две куќи ...

Вежба 1. Што гледате на сликите? Пишувајте под сликите.

Еднина и множина

маж мажи

жена жени

кола коли

куќа куќи

птица птици

бебе бебиња

куче кучиња

мачка мачки

дете деца

11 единаесет

12 _____

13 _____

14 _____

15 _____

16 _____

17 _____

18 _____

19 _____

20 дваесет

Тема Б Броеви 1 – 20

Вежба 1. Кои броеви недостасуваат во табелата? Напиши ги.

Вежба 2. Кои се одговорите? Напиши ги со зборови.

а. два + седум + шест = _____

д. три + четири + пет = _____

б. три + еден + девет = _____

ѓ. пет + шест + седум = _____

в. четири + шест + еден = _____

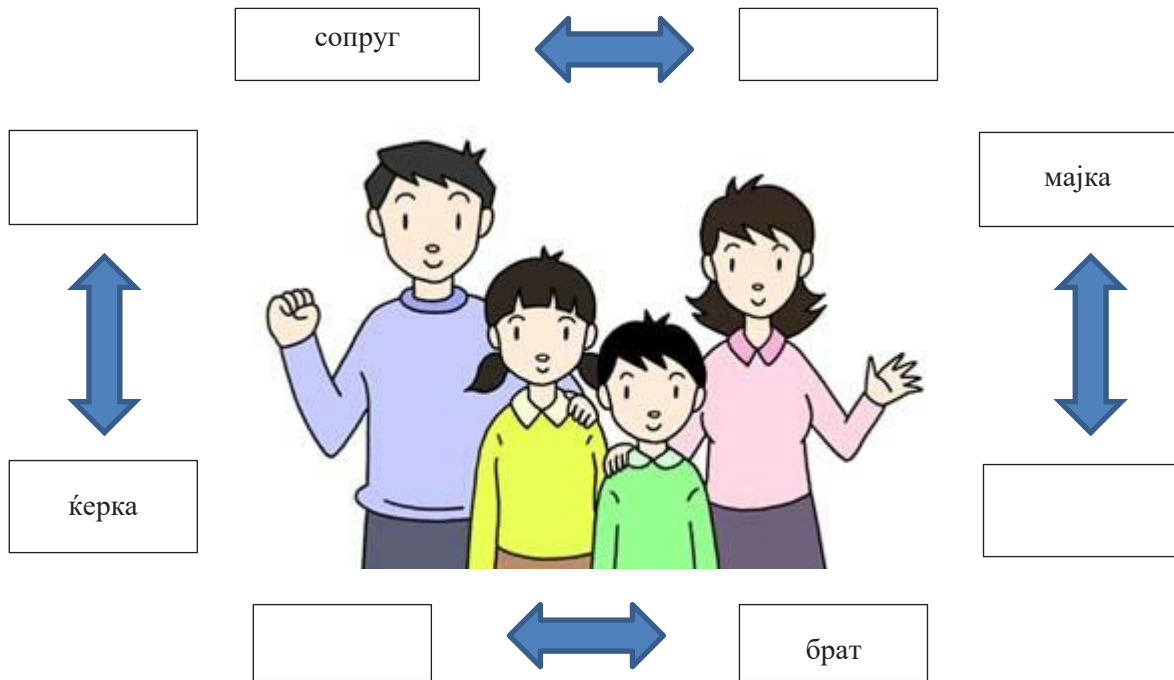
е. осум + четири + седум = _____

г. десет + еден + шест = _____

ж. седум + два + пет = _____

Тема В. Семејство

Вежба 1. Напиши ги зборовите што недостасуваат во рамките.

Вежба 2. Пишувај за своето семејство.

Речник

Вежба 3. Избери зборови со исто или слично значење.

фамилија (име, презиме, семејство, дом) лекарка (жена, девојка, докторка, мајка)

сопруга (ќерка, пријателка, тенисер, жена) кола (куќа, автомобил, коса, очила)

ќерка и син (родители, деца, роднини, пријатели) куќа (дом, стан, зграда, година)

мајка и татко (роднини, родители, деца, студенти) ти (тој, таа, вие, Вие)

држава (земја, планета, континент, пријател) сопруг (маж, син, велосипед, роднина)

Вежба 4. Избери зборови со спротивно значење.

мајка (сестра, син, татко, баба)

брат (дедо, татко, ќерка, сестра)

баба (мајка, дедо, брат, средношколка)

девојче (момче, бебе, дете, жена)

тој (тоа, таа, ние, тие)

ова (ние, вие, тие, она)

здраво (навистина, пријатно, одлично, добар ден)

стар (мал, висок, нов, студент)

студент (професор, пријател, другар, спортист)

голема (стара, висока, нова, мала)

Слушање: Родители и деца

Вежба 1. Слушај и избери ја точната слика.

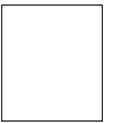
1 _____

2 _____

3 _____

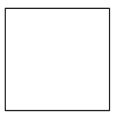
4 _____

A

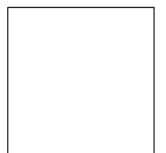
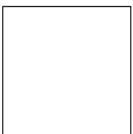

Б

В

Г

Вежба 2. Колку години имаат децата на сликите? Слушни повторно и напиши броеви во квадратчињата.

A

Страници за учење

Тема 1. Вежбаме ... азбука

Вежба 1. (слушање) Слушај ги следниве бои.

зелена црвена портокалова сина

Вежба 2. (слушање) Слушај ја македонската азбука.

А, Б, В, Г, Д, Ѓ, Е, Ж, З, С,

И, Ј, К, Л, Љ, М, Н, Њ, О, П,

Р, С, Т, Ќ, У, Ф, Х, Ц, Ч, Џ, Ш

Вежба 3. Изговори ги

- зелените букви
- црвените букви
- портокаловите букви
- сините букви

А црните букви?

Вежба 4. Слушај го изговорот на наставникот и напиши ги зборовите. Што е број три?

1. _____

2. _____

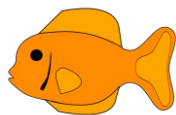
3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

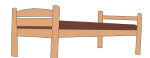
7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

Тема 2. Гласови: Кафе од ѓезве – голем кѐф

Вежба 1. (слушање) Слушај ги следниве гласови.

- /г/ Ние имаме гаража.
- /ѓ/ Фрлам ѓубре во кош.
- /к/ Играм кошарка.
- /ќ/ Цвеќето е во ќош.

Вежба 2. (слушање) Слушај и вежбај.

сестра	ѓердан	ѓеврек	ѓезве	ѓубре	Ѓоко	во
ќебапи	ќебе	ќор-сокак	ќош	ќуп	ќути	ламба
мојата	има	јаде	фрла	носи	купи	е

Вежба 3. Состави реченици. Користи зборови од погорните.

Вежба 4. Читај ги твоите реченици на глас.

Изрази: Добро утро!

Поврзи ги поздравите во балончињата со илустрациите.

Види ги балончињата. Кое значи *Здраво*? Кое значи *До видување*?

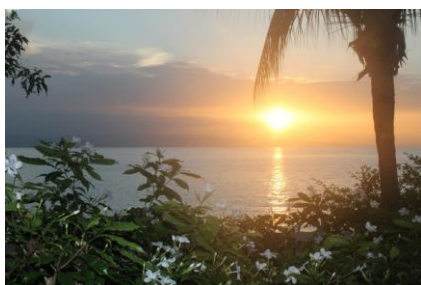

Добровечер.

Добра ноќ.

Добро утро.

Добар ден.

(слушање А.1) Слушај и вежбај дијалози.

Утврдување

Вежба 1. Пополни ги празните места со *иој, иаа, иоа, ише*.

девојката = _____ девојките = _____ Марија = _____ Марија и Ана = _____
 Јован = _____ Јован и Марија = _____ девојче = _____ момче = _____
 топче = _____ топчиња = _____ кола = _____ коли = _____
 Скопје = _____ Белград = _____ Софија = _____ Атина и Тирана = _____

Вежба 2. Пополни ги празните места со *е* и *се*.

Мојот брат _____ студент. Борис и Тамара _____ во брак.
 Твоите пријатели _____ на забава. Нивниот стан _____ многу мал.
 Цјао _____ од Кина. Ванчо и Весна _____ од Велес.
 Њујорк и Лос Анџелес _____ во САД. Загреб _____ голем град.

Вежба 3. Која форма од глаголот **има** ја користиме?

Јас _____ Ти _____ Тој _____ Таа _____
 Тоа _____ Ние _____ Вие _____ Тие _____

Вежба 4. Пополни ги празните места со *имам, имаш, има, имаме, имаше* и *имаат*.

Ние _____ три деца. Јас _____ еден брат. Тони _____ сини очи.
 Александра _____ црна коса. Ѓорѓи и Нада _____ базен. Ти _____ право.
 Ти и Мирко _____ иста кола. Студентите _____ час по македонски јазик.

Вежба 5. Напиши вистинити реченици за тебе и за други луѓе.

Мојот брат има две деца. Мојата сестра има нова кола. Јас имам зелена кола.

мој(от), моја(та), мое(то), мои(те); твој(от), твоја(та), твое(то), твои(те); негов(иот), негова(та), негово(то), негови(те); нејзин(иот), нејзина(та), нејзино(то), нејзини(те); наш(иот), наша(та), наше(то), наши(те); ваш(иот), ваша(та), ваше(то), ваши(те), нивни(от), нивна(та), нивно(то), нивни(те)

Вежба 6. Пополни ги празните места со точните зборови.

- а. Јас имам мазда. _____ кола е мазда.
- б. Кој си ти? Како е _____ име?
- в. Тој има стар велосипед. _____ велосипед е стар.
- г. Ова е Лиле. _____ име е Лиле.
- д. Тие имаат голема куќа. _____ куќа е голема.
- ѓ. Ние имаме убав син. _____ син е убав.
- е. Вие имате културни деца. _____ деца се културни.

Проверка

Прашања

Вежба 7. Постави прашања на следниве одговори.

- а. – Здраво. _____ ?
– Добро сум, благодарам.
- б. – Јас сум Горан. _____ ?
– Јас сум Павлина.
- в. – _____ ?
– Јас сум од Рим.
- г. – _____ ?
– Имам деветнаесет години.

Земји

Вежба 8. Дополни ги речениците со име на една земја.

- а. Скопје е во _____.
- б. Ајфеловата кула е во _____.
- в. Автомобилите тојота се од _____.
- г. Амстердам е во _____.
- д. Земјата на сликата е _____.
- ѓ. Келн и Хамбург се во _____.
- е. Тац махал е во _____.

Вежба 9. Состави реченици како горните. Студенти од групата нека ги завршат.

Броеви

Вежба 10. Прочитај ги следниве броеви: 7, 15, 3, 12, 14, 8, 20, 12, 2, 1.

Вежба 11. Кој број следува?

- а. три, четири, пет, _____
- б. деветнаесет, осумнаесет, седумнаесет, _____
- в. пет, десет, петнаесет, _____
- г. дванаесет, девет, шест, _____

Предлози

Вежба 12. Напиши го предлогот *во* или *на*.

- а. Одам _____ факултет.
- б. Живеам _____ Скопје.
- в. Секое утро станувам _____ 7 часот.
- г. _____ пазар одам секоја сабота.
- д. _____ канцеларија сум _____ 9 часот.
- ѓ. _____ Водно се качувам секоја недела.
- е. _____ кино одиме еднаш месечно.
- ж. Тие живеат _____ село.

Вежби

Провери го својот напредок

Вежба 1. Напиши ги буквите што недостасуваат.

(зелени) А, ____, ____, О, ____

(црвени) Б, ____, Ј, ____, ____, Ф

(портокалови) В, ____, ____, Н, ____, ____

(сини) ____, S, ____, ____, С, ____

(црни) ____, Ѓ, ____, ____, ____, Ч, ____, ____,

Љ, Д, Е, Ш, З, И, Л, М, Њ,
П, Т, Ж, Ќ, К, У, Х, Ц, Г,
Р, Џ

Вежба 2. Пополни ги празните места.

јас сум ти си тој е таа е тоа е ние сме вие сте тие се

а. Ова е мојот пријател Велко. _____ од Прилеп.

б. Имам две кучиња. _____ многу големи.

в. Здраво, _____ Петра. Како е твоето име?

г. Сестра ми има 16 години. _____ средношколка.

д. Ова е моето старо радио. _____ одлично.

ѓ. Здраво, кој _____ ? Јас сум Симон.

е. Ние сме од Скопје. Од каде _____ ?

ж. Ова е моето семејство. _____ од Битола.

Вежба 3. Пополни ги празните места.

имаам имаш има имаме имате имаат

а. Таа _____ црна коса.

б. Мира и Васко _____ две деца.

в. Јас _____ зелени очи, а ти _____ сини.

г. Вие _____ црна кола.

д. Ние _____ стан во Охрид.

ѓ. Тој _____ куче. Тоа _____ една година.

Вежба 4. Напиши ги следниве броеви.

1 _____ 12 _____
 3 _____ 15 _____
 4 _____ 17 _____
 6 _____ 19 _____

Вежба 5. Напиши по еден збор на секое празно место.

- а. Јас сум нејзин татко. Таа е моја _____ .
 б. Јас сум нејзин сопруг. Таа е моја _____ .
 в. Јас сум негов татко. Тој е мој _____ .
 г. Ние имаме три _____ . Еден син и две ќерки.
 д. Ние имаме едно _____ . Тоа е женско.

Речник

Вежба 6. Избери зборови со исто или слично значење.

добар (лош, пријатен, нов, голем)
 наутро (сабајле, навечер, попладне, вчера)
 учител (средношколец, студент, наставник, пријател)
 место (време, име, семејство, простор)
 пријател (другар, студент, кревет, професор)
 ноќ (ден, утро, вечер, ѓезве)
 зборува (фрла, игра, има, вели)
 слуша (зборува, молчи, чуе, качува)
 прогрес (ѓердан, напредок, кебап, благодарам)
 до гледање (здраво, добар ден, утре, пријатно)

Вежба 7. Избери зборови со спротивно значење.

добар (пријатен, низок, лош, убав)
 ноќ (кош, ден, куп, ламба)
 утро (ден, ноќ, вечер, ѓезве)
 мижи (зборува, оди, гледа, живее)
 кути (молчи, зборува, игра, станува)
 пишува (чита, игра, живее, оди)
 низок (висок, голем, мал, зелен)
 мал (убав, голем, низок, културен)
 мој (син, твој, мал, три)
 има (сака, живее, оди, нема)

Зборовни изрази

Напиши ги овие изрази
 на твојот мајчин јазик.

Добро утро.

Добар ден.

Добра вечер.

Добровечер.

Добра ноќ.

Пишување: Мојата пријателка Ива

Вежба 1. Погледни ги белешките. Потоа прочитај го пасусот.

Белешки

Мојата пријателка Ива

од Загреб во Хрватска

20 години

студентка

црна коса, кафеави очи

мала кола

Пасус

Мојата пријателка Ива е од Загреб во Хрватска. Таа има 20 години и е студентка. Има црна коса и кафеави очи. Таа вози мала кола.

Вежба 2. Напиши пасус од следниве белешки.

Мојот брат Миле

8 години

кафеава коса, сини очи

зелен велосипед

Пасус

Мојот брат Миле _____

Вежба 3. Пишувај за еден пријател и за еден член на твоето семејство.

а. _____

б. _____

ЛЕКЦИЈА 3. ПРАШУВАМЕ

Јас не сум, тој не е ...

Тема 1. Извини

Вежба 1. Разгледај ја сликата. Дали можеш да пронајдеш

- дрво? - трева? - скара?
- клупа? - патека? - веќе?

Што друго гледаш на сликата?

Вежба 2. (слушање 3.1) Слушај ги дијалозите и заврши ги речениците.

Дијалог А

Таа не е _____

Таа е _____

Дијалог Г

Тоа не е _____

Тоа е _____

Дијалог Б

Тој не е _____

Тој е _____

Дијалог Д

Тие не се _____

Тие се _____

Дијалог В

Тоа не е _____

Тоа е _____

Вежба 3. Замисли дека си ти на сликата. Што велиш?

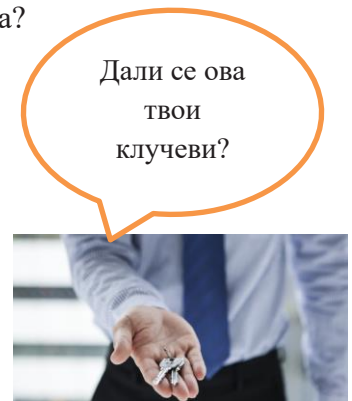
Вежба 4. Во класот вежбајте ги дијалозите.

да/не-прашања

Тема 2. Дали е слободно ова столче?

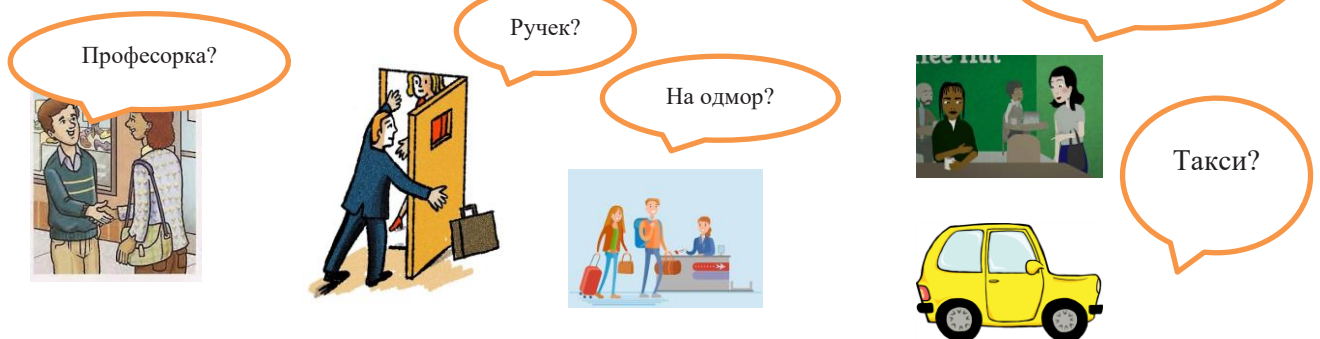
Вежба 1. (Слушање 3.2) Слушај го разговорот. Кои се прашањата?

- Се извинувам. _____?
- О, да, е. Благодарам. _____?
- Да, сум. Моето име е Филип.
- Здраво, јас сум Соња.
- Здраво, Соња. _____?
- Да, се разбира.

Вежба 2. Кажувајте го разговорот на час. Менувајте го предметот за кој станува збор.

Вежба 3. Погледни ги балончињата. Кои се прашањата?

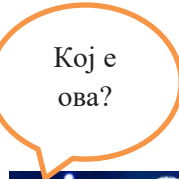
Тема 3. Што е ова?

Вежба 1. Можеш ли да одговориш на прашањата?

кој-прашања

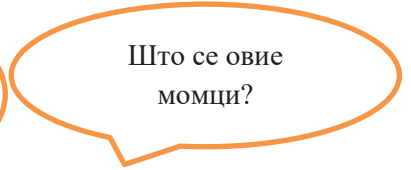
Што е ова?

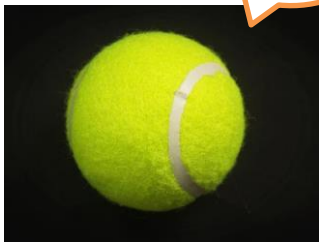
Кој е ова?

Од каде е?

Што се овие момци?

Што е ова?

Што е ова?

Каде е?

Што се овие?

Вежба 2. Студент А, поставувај прашања со *кој*, *што* и *каде*. Студент Б, одговарај на прашањата. Ако ти е потребна помош, види во рамката.

Во Скопје градските автобуси се црвени.
 Кенгурите се од Австралија.
 Роналдо е фудбалер. Тој е од Португалија.
 Везув е во Италија.
 Роџер Федерер е од Швајцарија.
 Пирамидите се во Египет, блиску до Каиро.

Јас не сум ...

Вежба 3.

Јас не сум

Дали се овие искази точни? Напиши ги твоите одговори.

Ти не си

а. Париз е во Италија.

Тој не е

Тоа не е точно, Париз не е во Италија. Тој е во Франција.

Таа не е

Тоа не е

б. Во моментот сме во Шпанија.

Ние не сме

Вие не сте

в. Москва и Санкт Петербург се во Русија.

Тие не се

г. Токио и Осака се во Кина. _____

д. Елизабета Втора е од Германија. _____

ѓ. Оваа реченица е на англиски јазик. _____

е. Оваа вежба е на страница 33. _____

Вежба 4. Напиши свои реченици и оцени дали се точни или не.

Вежба 5. Состави да/не-прашања во врска со следниве реченици.

а. Ванчо е студент. Дали е Ванчо студент? Студент (ли) е Ванчо?

б. Нејзиното име е Анета. _____ Анета? _____ нејзиното име?

в. Тие се од Охрид. _____ од Охрид? _____ се тие?

г. Твојата кола е нова. _____ нова? _____ твојата кола?

д. Ова е неговиот велосипед. _____ неговиот велосипед? _____ е ова?

ѓ. Децата се во колата. _____ во колата? _____ децата?

е. Ти имаш осумнаесет години. _____ осумнаесет години? _____ имаш (ти)?

ж. Таа е висока. _____ висока? _____ таа?

Вежба 6. Состави кој-прашања наспроти следниве да/не-прашања.

- а. Дали имаш шеснаесет години? _____ имаш (ти)?
- б. Дали се тие во Варшава? _____ се тие?
- в. Дали е ова колегата Цветан? _____ тоа?
- г. Дали твојот татко има педесет години? _____?
- д. Дали е таа во колата? _____?
- ѓ. Дали се тие луѓе твои родители? _____?
- е. Дали е нејзиното име Јана? _____?
- ж. Дали се тие во бифето? _____?
- з. Дали е тоа твојата ќерка? _____?
- с. Дали ќе одите на одмор ова лето? _____ ова лето? _____ на одмор?
- и. Дали ќе одите во Скопје во недела? _____ во Скопје? _____ во недела?
- ј. Дали е твојата мајка пензионерка? _____? _____?

Правилен изговор

Вежба 1. Слушај ги изразите и вежбај го нивниот изговор.

□ □ □ □ □

□ □ □ □ □ □

□ □ □ □ □

браќа и сестри

мачки и кучиња

Скопје и Охрид

Вежба 2. Слушај го изговорот на *не е* и на *не се*. Вежбај ги речениците.

Тој не е студент.

Тие не се во Битола.

Денес не ми е роденден.

Тема А. Јас не сум...

Вежба 1. Пополни ги празните места во овие реченици.

не сум не си не е не сме не сте не се

1. Јас _____ од Србија. Јас сум од Македонија.
2. Таа _____ моја сопруга. Таа е моја сестра.
3. Ти _____ во напредна група. Ти си во почетна група.
4. Моите пријатели _____ од Германија. Тие се од Франција.
5. Нивниот стан _____ голем. Тој е мал.
6. Ние _____ наставници. Ние сме студенти.
7. Јас _____ осумнаесетгодишен. Јас сум само шеснаесетгодишен.
8. Вие _____ од Шпанија. Вие сте од Португалија.
9. Тоа _____ е куче. Тоа е мачка.

Тема Б. Да/не-прашања

Види го примеров: Мислам дека си Дарко Панчев. Дали сум јас Дарко Панчев?

Вежба 1. Поставувајте да/не-прашања во врска со следниве реченици.

1. Мислам дека е Турчинка. _____
2. Мислам дека си професор. _____
3. Мислам дека оваа кола е нивна. _____
4. Мислам дека нејзиното име е Лара. _____
5. Мислам дека денес е твојот роденден. _____
6. Мислам дека неговиот велосипед е нов. _____
7. Мислам дека ова пенкало пишува црвено. _____
8. Мислам дека тие се од Ирска. _____

Тема В. Еве неколку одговори. Кои се прашањата? Користи ја табелата.

1.	– _____	Кој	си	Рим?
	– Добро сум, благодарам.	Што	е	тие?
2.	– _____	Каде		таа?
	– Таа е студентка.	Како	се	тоа?
		Кои		ти?
3.	– _____			
	– Тие луѓе се моите родители.			
4.	– _____			
	– Тоа е Мартин Поповски.			
5.	– _____			
	– Во Италија е.			

Слушање: Нови зборови

(слушање вежби 3) Зборовите на оваа слика се нови. Слушај и запиши ги.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Тема Г. Одговори на следниве прашања

- а. Како се викаш? _____
- б. Од каде си? _____
- в. Колку години имаш? _____
- г. Каде си роден? _____
- д. Во кој град живееш? _____
- ѓ. Дали имаш браќа и сестри? Колку? _____
- е. Колку јазици зборуваш? Кои? _____
- ж. Што си по професија? _____
- з. Кој пат си во Македонија? _____
- с. Сакаш ли да дојдеш пак? Зошто? _____

Речник

Вежба 1. Избери зборови со исто или слично значење.

- пронајди (види, слушај, заврши, замисли)
- се извинувам (пријатно, извини, живее, одговори)
- слика (дијалог, час, рамка, фотографија)
- пасус (професија, параграф, балонче, прашање)
- фала (благодарам, пријатно, здраво, година)
- веце (пенкало, што, тоалет, соба)
- лице (ноќ, утре, индивидуа, столче)
- се разбира (пријатно, секако, можеби, извини)
- врата (кревет, маса, сид, порта)
- шолја (чаша, шише, филцан, град)

Вежба 2. Избери зборови со спротивно значење.

спротивно (обратно, исто, слично, големо)	оди (дојде, студира, може, благодарам)
почеток (средина, крај, навистина, возило)	да (не знам, можеби, не, ти)
погрешно (точно, неточно, работи, слободно)	празен (голем, коњ, еден, полн)
нов (име, голем, дали, стар)	многу (добро, лошо, малку, големо)
корисен (рамка, црн, мал, штетен)	прашање (куче, реченица, одговор, каде)

ЛЕКЦИЈА 4. ОКОЛУ НАС

Тема 1. Боите на светот

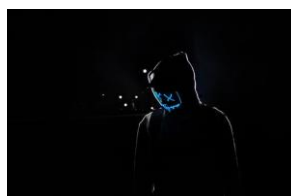
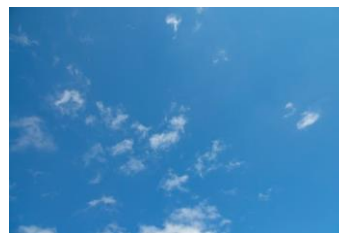
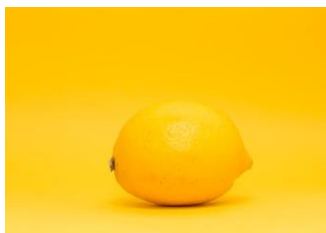
Вежба 1. Кои бои се на сликата?

црвена жолта црна сива зелена
 розова портокалова бела кафеава сина

Вежба 2. Работете во парови. Правете реченици за сликата. Дали се вистинити?

Водата е сина. Да, тоа е точно. Дрвјата се бели. Не, тоа не е точно. Тие се зелени.

Вежба 3. Види ги овие слики. Кажи ги боите на сликите.

Состави реченици во врска со сликите на претходната страница: *Жолт како лимон. Бел како...*

Што друго е жолто, зелено, сино, бело, црно, црвено?

Тема 2. Роденденски подароци

Вежба 1. На сликата има неколку роденденски подароци. Што мислиш, што се тие?

прстен

часовник

чадор

цеде

пенкало

ламба

топка

фотоапарат

мобилен

кошула

паричник

очила за сонце

Вежба 2. (слушање 4.2) Што се подароците?

Вежба 3. Запиши неколку подароци. Правете дијалози со разменување роденденски подароци.

Вежба 4. Одговори на следниве прашања.

а. Каква боја има чоколадото, а каква шеќерот и млекото?

б. Каква боја имаат јагодите, а каква морковите и портокалите?

в. Каква боја имаат лисјата на дрвјата, а каква морето?

г. Каква основна боја има знамето на Турција и Швајцарија, а каква знамето на Јапонија и Кипар?

Тема 3. Каде е... ? Каде се... ?

Каде е телевизорот? Каде е клуб-масичката? Каде е тепихот? Каде е цвеќето?

Каде е ќебето? Каде се сликите? Каде се перничњата?

Вежба 1. Одговори на погоре поставените прашања. Користи изрази од следниве:

Тој е ... Таа е ... Тоа е ... Тие се ...

... на подот ... на ѕидот ... на комодата ... покрај прозорецот
 ... пред двоседот ... во аголот ... на двоседот ... на фотелјата

Вежба 2. Постави прашање и дај одговор за следниве предмети.

- лустер	- маса	- чинии
- ламинат	- столчиња	- прозорци
- комода	- книги	- украси

Вежба 3. Работете во парови. Поставувајте прашања и давајте одговори.

Студент А не може да си ги најде нотесот, пенкалата и лаптопот. Го прашува студент Б. Потоа одговара на прашањата на студент Б.

Студент Б прво одговара на прашањата на студент А. Потоа му вели на студент А:

Не можам да ги најдам:

- фотоапаратот
- елекот
- мобилниот.

Во одговорите користете ги следниве изрази:

- лево од
- десно од

како и предлозите: *над, ѿод, ѿред, на, до, врз.*

Тема 4. Скапоцени камења

Читање и слушање

Вежба 1. Погледни ги овие скапоцени камења. Како се викаат на твојот јазик?

рубин

смарагд

аметист

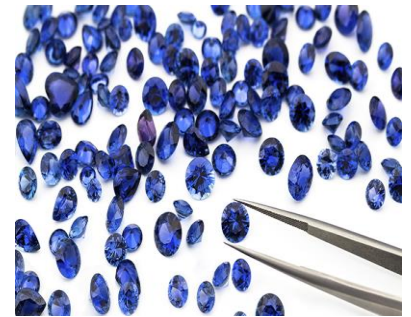
аквамарин

дијамант

сафир

Вежба 2. Прочитај ги описите и пополни ги празните места.

_____ има светлосина боја. Неговото име значи ‘морска вода’. Повеќето _____ доаѓаат од Бразил.

Најдобрите _____ доаѓаат од Јужна Америка, особено од Колумбија. Имаат зелена боја и се многу тврди.

_____ се многу тврди и многу скапоцени. _____ речиси и немаат боја, но некогаш се многу светложолти, светлосини или светлорозови. Се произведуваат во многу земји во светот, особено во Австралија и Јужна Африка.

_____ и _____ се, всушност, истиот камен. Ако е црвен, се вика _____, а ако е син, се вика _____. Повеќето доаѓаат од Индија и Југоисточна Азија.

_____ има виолетова боја. Повеќето доаѓаат од Русија, Јужна Америка и Индија.

Вежба 3. (слушање 4.4) Слушај внимателно и одговори од каде се овие предмети. Со какви скапоцени камења се украсени тие?

приврзок меч

брош

ѓердан

прстен

Вежба 4. Пополнете ги празните места со предлози. Користете предлози од рамката.

во до за на од околу со

- а. _____ чадорот се штитиме _____ дожд и _____ силно сонце.
- б. _____ цеде снимаме музика, а _____ дивиди снимаме филмови.
- в. _____ паричникот чуваме пари и кредитни картички.
- г. _____ мобилен зборуваме _____ пријатели и роднини.
- д. _____ фотоапарат одиме _____ одмор _____ да правиме убави слики.
- ѓ. _____ очи ставаме очила _____ да можеме да гледаме убаво _____ силно сонце.
- е. Ѓерданот го ставаме _____ врат, а прстенот го ставаме _____ прст.
- ж. Пијам чај _____ нане _____ малку шеќер.
- з. Јас сум _____ Македонија. Живеам _____ Скопје.
- с. _____ Охрид _____ Скопје има 160 километри.
- и. _____ шолја пијам кафе, а _____ чаша пијам вода.
- ј. _____ фрижидер чувам месо, а _____ полица чувам шеќер и кафе.
- к. _____ 9 _____ 17 часот јас сум _____ работа.
- л. _____ пенкало пишувам домашна работа, а _____ топка играм фудбал.

Вежби

Тема А. Бои

Вежба 1. Ги помниш ли боите? Разгледај ги предметите на сликите подолу. Потоа заврши ги речениците.

1. Небото е светлосино. _____
2. Дрвото _____
3. Столот _____
4. Прозорецот _____
5. Пенкалото _____
6. Велосипедот _____
7. Чинијата _____
8. Мобилниот _____
9. Книгата _____
10. Прстенот _____
11. Маицата _____
12. Часовникот _____
13. Чевлите _____
14. Вратата _____
15. Колата _____
16. Масата _____

Тема Б. Предмети

Вежба 1. На сликата има 16 предмети. Можеш ли да ги најдеш на слојувалката.

ч	е	в	л	и	е	р	м	а	с	а
в	р	а	т	а	п	с	в	к	м	љ
ф	к	о	л	а	и	т	љ	о	а	о
м	а	и	ц	а	с	е	ч	х	ч	л
у	ј	п	ц	т	о	н	ј	у	о	а
г	и	б	о	а	л	у	ш	о	к	к
ш	н	л	ј	ж	е	п	з	н	е	н
д	и	к	и	н	в	о	с	а	ч	е
в	ч	х	ц	е	р	о	з	о	р	п
н	е	л	и	б	о	м	и	ф	ц	д

Тема В. Види ја сликата. Користи ја табелата под сликата за да одговориш на прашањата.

1. Каде е масата?

2. Каде е сликата?

3. Каде е фотоапаратот?

4. Каде е мобилниот?

5. Каде е шолјата?

6. Каде е велосипедот?

пред шолјата
покрај апаратот

таа е на сидот

тој до масата

зад мобилниот

лево од велосипедот

десно од

Слушање: Роденденски подароци

(слушање вежби 4) Седуммина зборуваат за своите роденденски подароци. Слушај и напиши броеви над сликите.

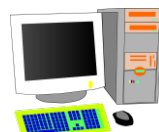

Речник

Вежба 1. Избери зборови со исто или слично значење

часовник (сид, саат, пенкало, книга)	подарок (слика, апарат, дар, мобилен)
агол (под, кош, стол, дрво)	пар (чифт, партнер, момче, девојка)
цеде (ранец, џемпер, диск, молив)	фотелја (маса, тепих, стол, килим)
пријател (колега, другар, роднина, сопруг)	употребува (користи, прави, пее, игра)
последен (почетен, среден, краен, прв)	до видување (здраво, добар ден, пријатно, повели)

Вежба 2. Избери зборови со спротивно значење.

црн (црвен, жолт, бел, син)	пар (двојка, непар, рало, глава)
шеќер (оцет, масло, бибер, сол)	дава (нуди, подарува, зема, продава)
за (против, спроти, спрема, карши)	со (до, на, без, во)
пред (кај, над, под, зад)	над (зад, под, пред, до)
прв (почетен, последен, преден, горен)	најде (откри, изгуби, види, мисли)

Вежба 3. Избери збор во следниве изрази.

многу или (повеќе, најмногу, малку, трошка)	порано или (вчера, рано, наутро, подоцна)
повеќе или (најмногу, ич, помалку, ништо)	вака или (таму, ваму, онака, секако)
сè или (нешто, ништо, сешто, тоа)	горе- (напред, назад, долу, секаде)
одвреме-(предвреме, навреме, често, ретко)	овде- (тука, онде, таму, ваму)

Вежба 4. Избери збор во следниве изрази.

јас и (ние, ти, вие, тоа)	роднини и (колеги, пријатели, познајници, спортисти)
врата и (порта, прозорци, мебел, телевизор)	маса и (двосед, фотелји, столови, килим)
сонце и (месечина, магла, земја, ноќ)	нож и (лажица, виљушка, чинија, чаша)
книги и (пенкала, моливи, листови, тетратки)	пенкала и (моливи, гуми, маркери, фломастери)

Страници за учење

Вежбаме ... броеви од 21 до 99

Вежба 1. Погоди кои броеви недостасуваат.

12 13 14 15 16 17 18 19

дванаесет, тринаесет, четиринаесет, петнаесет, шеснаесет, седумнаесет, осумнаесет, деветнаесет

20 30 40 50 60 70 80 90

дваесет, триесет, четириесет, педесет, _____, _____, _____, _____

Вежба 2. Погледни ги овие броеви. Што доаѓа следно?

51 52 53 54 55 56 57

педесет педесет педесет _____ _____ _____ _____

и еден и два и три _____ _____ _____ _____

Вежба 3. Изговори ги следниве броеви: 21, 32, 43, 54, 65, 76, 87, 98

Вежба 4. Играјте бинго.

Напиши дванаесет различни броеви од 1 до 99 на празните места без да се повторуваат.

Наставникот ќе кажува на глас броеви. Кога ќе чуеш број што го имаш напишано, заокружи го. Кога ќе ги заокружиш сите броеви, викни бинго!

Гласови: Купуваме, јадеме, љубиме

Вежба 1. (слушање) Слушнете го изговорот на следниве гласови.

/л/ - Пријателот на Лиле купува кошула.

/љ/ - Љубовта на Љупчо кон Билјана не е по волја на Лилјана.

/н/ - Јадам вишни и малини, а не јадам дињи и дуњи.

/њ/ - Њања купува сукња и оди на предавање.

Вежба 2. (слушање) Слушај и вежбај.

Њујорк	Љубљана	е	има
мисли	канцеларија	пријател	вујна
роденден	три	тие	студент

Вежба 3. Напиши реченица. Користи зборови од двете рамки.

Вежба 4. Прочитај ја на глас својата реченица.

Изрази: Се извинувам. Извинете

Вежба 1. Погледни ги овие луѓе. Каде се тие?

Вежба 2. (слушање) Слушни ги разговорите. Поврзи ги со сликите.

Вежба 3. Избери еден од разговорите. Вежбај го со колегите во класот.

Утврдување

Вежба 1. Ова, она, тоа. Кој ги кажува следните реченици?

Ова е мојот брат.

Тоа се моите деца и нашето куче.

Она се моите очила.

Ова е мојата мајка.

Вежба 2. Овој, оваа, ова, овие

Овие деца се наши внуци.

Ова кафе е мое.

Ова пенкало е мое.

Овие чевли се мои.

Вежба 3. Оној, онаа, она, оние

Оној автобус е градски.

Онаа жена ми е сосетка.

Оној велосипед е мој.

Оние ракавици се мои.

Вежба 4. Тој, таа, тоа, тие

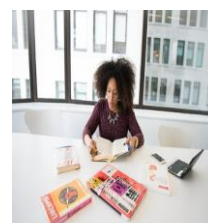
Тоа куче е твое.

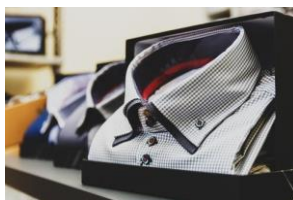
Тој мобилен е твој.

Таа чанта е твоја.

Тие книги се твои.

Вежба 5. Кога велиме *овие, оние, њие*?

Дали е _____ кола твоја? Види, _____ кошули се убави. Дали се _____ очила твои?

Дали е слободно _____ столче? Види! Што е _____? Еј, _____ цигари се мои!

Проверка

Тема 1. Самогласки (вокали)

Вежба 1. Како се изговараат следниве самогласки?

А **Е** **И** **О** **У**

Вежба 2. Можеш ли да ја прочиташ следнава реченица? Кои букви недостасуваат?

Тв ● ● т ● ● ч ● ● л ● ● с ● ● в ● ● ф ● ● к ● ● т ● ● н ● ● м ● ● с ● ● т ● ● з ● ● д ● ● к ● ● м ● ● п ● ● ј ● ● т ● ● р ● ● т ● ●

Тема 2. Машко и женско

Вежба 1. Напишете ги зборовите што недостасуваат во табелата.

	_____	момче	татко	_____	брат	_____
	жена	_____	_____	ќерка	_____	сопруга

Вежба 2. Како поинаку се нарекуваат сопругата и нејзиниот соодветник од машки род?

Вежби

Тема 3. Глаголот сум

Вежба 1. Пополни ги празните места со форми од глаголот сум.

а. Се извинувам, дали _____ ова Ваш чадор? Не, не _____. Ви благодарам.

б. Дали _____ тие од Кина? Не, _____ од Кина. Тие _____ од Кореја.

в. Едно кафе, Ве молам. Извинете, јас _____ келнер. Јас _____ гостин.

Вежба 2. Што се овие предмети?

Вежба 3. Состави по една реченица со секој предмет од претходната вежба и употреби ги предлозите: *на, во, со, до, од*.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

Провери го својот напредок

Вежба 1. Напиши ги следниве броеви. 31 _____

43 _____ 78 _____

95 _____ 65 _____

Вежба 2. Пополни ги празните места со *онаа, оние, ова*.

_____ куќи се
убави.

_____ е
син ми Јане.

Дали е _____
кола твоја?

Вежба 3. Погледни ја сликата и пополни ги празните места.

- а. Сликите се _____ ѕидот.
- б. Ламбата е _____ комодата.
- в. Вазната е _____ комодата.
- г. Столот е _____ ѕидот.
- д. Книгите се _____ килимот.
- ѓ. Цветето е _____ комодата.

Вежба 4. Додај свои реченици за предметите на сликата.

Пишување: Слики од луѓе

1. Погледни ги белешките. Потоа прочитај го пасусот.

Белешки

јас со моето бебе

Ена

има една година

во мојот стан во Струмица

Пасус

Ова е фотографија од мене со моето бебе.

Нејзиното име е Ена и има една година.

Ние сме во мојот стан во Струмица.

2. Напиши пасус според белешките

Белешки

јас со мојата девојка

Памела

од САД

на одмор во Грција

Пасус

Ова е слика од _____

Белешки

јас со моите родители

татко ми: 50

мајка ми: 40

на плажа во Шпанија.

Пасус

Ова е _____

3. Додај (залепи/нацртај) своја слика. Пишувај за неа.

Ова _____

Провери го својот напредок

Вежба 1. Пополни ги празните места со *e*, *не e*, *се*, *не се*.

а. Рубините _____ црвени. Смарагдите _____ црвени.

б. Скопје _____ во Белгија. Анкара и Истанбул _____ во Турција.

в. Каде _____ моето пенкало? Каде _____ моите книги?

Вежба 2. Каква боја се следниве квадрати?

Вежба 3. Напишете имиња на уште шест бои.

Вежба 4. Избери зборови со исто или слично значење.

дете (малолетник, возразен, полнолетник, родител) фотографија (жена, слика, песна, плажа)

професор (студент, наставник, ученик, средношколец) девојка (женска, момче, бебе, ќерка)

погледне (мижи, слуша, мириса, види) убав (млад, згоден, висок, силен)

вокал (самогласка, согласка, консонант, буква) сосед (муштерија, клиент, гостин, комшија)

куче (маче, свиња, пес, коњ) градски (урбан, селски, планински, рурален)

Вежба 5. Избери зборови со спротивно значење.

она (ова, тоа, овој, оваа) ученик (студент, учител, професор, ученичка)

замижи (запее, заигра, заспие, погледне) тоа (ова, она, таа, тој)

грд (висок, силен, паметен, убав) гостин (келнер, домаќин, противник, стан)

слободно (среќно, весело, зафатено, поспано) вечер (утро, вчера, пладне, вечера)

дедо (татко, баба, мајка, роднина) мобилен (фиксен, безжичен, вај-фај, воки-токи)

ЛЕКЦИЈА 5. ИМА...

Тема 1. Омилени места

(1) Швајцарски Алпи

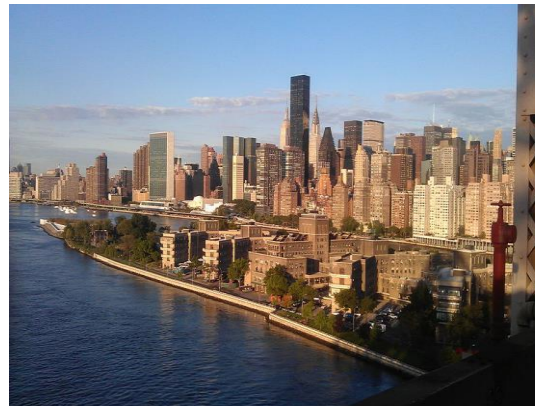
(2) Охрид

(3) Малдиви

(4) Њујорк Сити

Вежба 1. Четворица раскажуваат за своите омилени места. Еве дел од работите што ги кажуваат.

Можеш ли да ги поврзеш речениците со сликите?

а. ☐	Има прекрасни плажи со бел песок.	б. ☐	Има милиони жители.
в. ☐	Има прекрасно и старо езеро.	г. ☐	Има многу стари цркви.
д. ☐	Има свеж планински воздух.	ѓ. ☐	Има морска вода со тиркизна боја.
е. ☐	Има многу музеи.	ж. ☐	Има многубројни острови.
з. ☐	Има вкусна езерска риба.	с. ☐	Има прекрасни планински предели.

Вежба 2. (слушање) Сега слушај и стави 1, 2, 3 или 4 покрај секоја реченица.

Вежба 3. Кое е твоето омилено место? Напиши неколку реченици за него.

има/нема неколку

Тема 2. Најди ги разликите.

Вежба 1. Разгледај ги двете слики.

На слика А има пенкало.

На слика Б нема пенкало.

На слика А има неколку листа хартија.

На слика Б нема листови хартија.

Пронајди други разлики.

Направи реченици со

следниве зборови:

- весник
- слушалки
- фотоапарат
- дигитрон
- глумче

Вежба 2. Можеш ли да пронајдеш други разлики?

Вежба 3. Што има на двете слики?

А

Б

Тема 3. Згради

Вежба 1. Овие луѓе се во највисоката зграда на светот Бурж калифа во Дубаи.

Можеш ли да ги претпоставиш одговорите на нивните прашања?

Колку катови има зградата?

Има ли скали во зградава?

Има ли овде ресторан?

Има ли базен за пливање?

Колку лифтови има внатре?

Колку прозорци има зградата?

Има ли хотел во зградата?

Вежба 2. Прочитај ги податоците што следуваат. Потоа одговори на претходно поставените прашања.

Во Бурж калифа

има ...

... 163 ката

... 65 лифта и 8 ескалатори

... 2909 скали

... над 24 илјади прозорци

... ресторан на 122. кат

... базен на 76. кат

... хотел на 38. и 39. кат

Вежба 3. Размисли за местото каде што се наоѓаш. Постави прашања за следниве работи. Дали ги знаеш одговорите?

Има ли ... ?

Нема ли ... ?

Колку ... има?

Тема 4. Во работна соба

Вежба 1. Погледни ја собава.

Има лаптоп на работната маса. Има ламба на работната маса. Нема цвеќе на работната маса.
Нема телевизор во собата.

Вежба 2. Дополни ги следниве реченици.

- а. _____ цвеќе. б. _____ столови.
в. _____ слики. г. _____ книги.

Вежба 3. Направи прашања. Кои се одговорите?

Има ли	компјутер ламба цвеќе слики	во собата?
--------	--------------------------------------	------------

Вежба 4. Да/не-прашања

Разгледајте ги следниве слики. Студент А, избери една слика и кажи му ја на студент Б. Студент Б, постави прашања за сликата по избор на студент А. Студент А, одговори на прашањата.

Вежба 5. Студент А, со неколку реченици опиши една од горните слики. Студент Б, кажи за која слика станува збор.

Тема 5. На улица

Вежба 1. Студент А, погледни ја улицата и постави прашања со *Колку ... има на/во крај улицата?*

Студент Б, погледни ја улицата, затвори ја книгата и одговори на прашањата на студент А.

коли

гаражи

луѓе

продавници

грмушки

семафори

автобуси

куќи

птици

дрвја

пешачки премини

куќни прозорци

Правилен изговор

Вежба 1. (слушање) Слушај ја интонацијата на речениците. Вежба 2. Слушај и повторувај.

□ □ □ □

Има продавница во местото.

□ □ □

Има многу ресторани.

□ □ □

Овде нема аеродром.

□ □ □ □

Колку продавници има овде?

Има телефон на масата.

Има прекрасни плажи на островот.

Овде нема лифт.

Колку предавални има овде?

Има ли веќе овде?

Нема ли автобуска станица блиску?

Има ли интернет на факултетов?

На паркингот нема коли.

Вежби

Тема А. Има...

Кажи што има на сликата. Употреби *има*.

Тема Б. Во мојот град...

Прочитај ги примерите во рамката. Напиши вистинити реченици за твојот град.

Во мојот град има три базени за пливање	... нема добри ресторани
... има аеродром	... има многу продавници	... има неколку прекрасни плажи
... нема универзитет	... има неколку хотели	...нема цркви

КАТТема В Поставување прашања

Користи ги зборовите за да поставиш прашања.

1. убави близина во овде плажи ли има?

2. ли има град добри овој ресторани во?

3. има ката оваа колку зграда?

4. твоето во луѓе има семејство колку?

5. град во ли има универзитет твојот?

6. вежба колку во има оваа прашања?

Слушање: Летна школа

Прочитај го текстот за летната школа.

Летната школа има околу 80 студенти и девет наставници. Има по 10 до 15 студенти во секој клас. Летната школа се одржува во Универзитетскиот центар. Тој има два ката. Часовите се одржуваат на приземје и на прв кат. Нема кафетерија, но има кафемат во Центарот. Исто така, има мала библиотека со околу двесте книги. Нема видеобим, но има касетофони и цеде-плеери.

(слушање) Сега слушај го разговорот. Најди ги и запиши ги работите што се разликуваат во двата текста.

Да/не-прашања

Има ресторан во близина.

Има ли ресторан во близина?

Дали има ресторан во близина?

Колку ... ?-прашања

Колку хотели има овде?

Колку ресторани има во градов?

Речник

Вежба 1. Избери зборови со исто или слично значење.

чевли (влечки, кондури, чорапи, сандали)	љуби (бакнува, мрази, губи, јаде)
љуби (сака, гледа, слуша, мириса)	поврзе (види, спои, чуе, даде)
прекрасен (чудесен, чуден, чист, чиј)	турист (правник, патник, адвокат, келнер)
вкусен (сочен, горчлив, ладен, топол)	свеж (стар, голем, убав, тазе)
предел (изглед, пејзаж, извор, пролет)	весник (новина, вест, списание, публика)

Вежба 2. Избери зборови со спротивно значење.

лош (голем, убав, добар, мал)	купува (зема, слуша, гледа, продава)
сукња (блуза, кошула, панталони, џемпер)	свеж (бајат, нов, вкусен, сочен)
вкусен (кисел, блуткав, сладок, свеж)	претходен (следен, вчерашен, утрешен, висок)
отвори (вклучи, затвори, држи, пушти)	продавач (бизнисмен, купувач, доктор, слушател)
блиску (тука, овде, никаде, далеку)	град (населба, маало, село, област)

Вежба 3. Нареди ги од помало кон поголемо следниве зборови.

- а. улица, сокак, булевар _____
- б. маж, момче, бебе, дете, дедо _____
- в. баба, девојка, девојче, жена _____
- г. држава, село, континент, град _____
- д. кола, велосипед, брод, автобус _____
- ѓ. душман, противник, непријател _____
- е. зграда, куќа, стокатница, куќичка _____
- ж. учител, професор, наставник, ученик _____
- з. студент, ученик, средношколец _____
- с. седумдесет, седум, седумнаесет _____
- и. обожава, сака, љуби _____
- ј. огромен, голем, мал, среден, бескраен _____
- к. прекрасен, чудесен, убав _____

ЛЕКЦИЈА 6. ТВОЈОТ ДОМ

дневна

кујна

спална

детска

поткровје

бања

Тема 1. Од соба до соба

работна

гаража

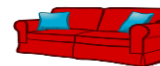
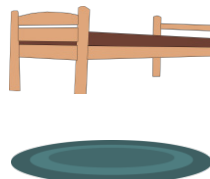
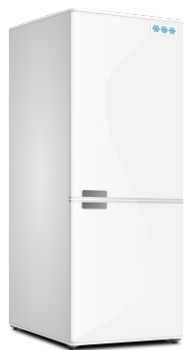
подрум

Вежба 1. На двата цртежа се гледаат предна и задна страна на куќа. Претпостави од кои простории се прозорците на сликите? Користи ги зборовите во горната рамка.

Вежба 2. Кои предмети се претставени на сликите? Поврзете ги со зборовите подолу.

када	фрижидер	туш
килим	шпорет	кревет
двосед	шифоњер	лустер

Вежба 3. Во која просторија се наоѓаат предметите на сликите?

Вежба 4. (слушање) Човек доаѓа да го види станот. Во кои соби влегува? Што има во собите?

1. *ходник – шифоњер*

2.

Вежба 5. Нацртај скица на дел од твојот дом. Покажи му ја на друг студент. Кажувај што има на скицата.

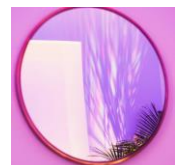
Тема 2. Има еден во ходникот ...

Вежба 1. Погоди за што зборуваат луѓето.

а. Има три во дневната соба и две во кујната, на полицата покрај прозорецот. Има едно големо на подот во ходникот и десетина на балконот.

б. Има едно во бањата, се разбира, и едно во ходникот. Има едно големо во спалната, на шифоњерот, како и едно во дневната.

в. Има три. Едното е во спалната, на ноќната масичка. Второто е на полица во кујна, а третото е во дневна, во музичкиот столб.

Вежба 2. Размисли за својот дом. Избери еден предмет и направи белешки.

- а. Колку вкупно има? На подот? На сидовите? На полица?
 б. Во кои соби се наоѓаат? Покрај прозорецот? Во аголот?
 в. Каде се во собата? _____? _____?

Вежба 3. Зборувај со студенти во групата. Можат ли да погодат за кој предмет зборуваш?

Тема 3. Која е твојата адреса?

Вежба 1. Ова е дел од адресар.
 Најди примери за зборовите подолу.

земја	презиме	улица
телефонски број	град	име
поштенски број	број на стан	

Тони Зилкоски
 ул. Варшавска бр. 10
 Скопје, Македонија
 тел. 0038979 234870

Лаура Зонаџо
 ул. Марицела бр. 51/4
 Рим, Италија
 тел. 00396245869

Џејмс Зиксон
 ул. Кларенсон роуџ 11/56
 Бруклин, Њујарк, САД
 тел. 0017185352188

Вежба 2. Слушни ги трите разговори.

Има четири грешки во адресарот.
 Можеш ли да ги најдеш?

Вежба 3. Игра со улоги

Студент А, кажи му на студент Б која е твојата адреса и твојот телефонски број. (Можеш да кажеш вистински или измислени податоци.)

Студент Б, запиши ги податоците на студент А. Покажи му ги на студент А. Има ли грешки?

Тема 4. Милијардери

читање и слушање

Султанот на Брунеи

Ова се двајца од најбогатите луѓе на светот.

Бил Гејтс

А ова се нивните живеалишта.

Палатата на султанот од Брунеи,
Истана нурул иман

Куќата на Бил Гејтс во
близина на Сиетл, САД

Вежба 1. Прочитај ги описите. Кој опис сметаш дека е за палатата на султанот, а кој за куќата на Бил Гејтс?

А
Има голема трпезарија, којашто има столови за околу сто гости.

Б
Има околу 1800 соби, 18 лифта и околу 250 вециња.

В
Трпезаријата има столови за околу 4000 луѓе.

Г
Во собата со тронот сидовите се обложени со 22-каратно злато.

Д
Има видеоекрани на сидовите во сите соби. Тие само покажуваат слики, па еден ден тоа е слика на Пикасо, друг ден на Ван Гог.

Ѓ
Има библиотека со многу стари книги. Исто има тетратка од Леонардо да Винчи, којашто вреди повеќе од 30 милиони долари.

Е
Ако сакате да паркирате кола, има подземна гаража со околу 700 места за паркирање.

Ж
Собите имаат големи прозорци, па можат да се видат езерото и планините.

З
Прилично е голема – има 6 спални соби и околу 20 други соби.

Вежба 2. (Подземна гаража) Слушај и провери ги твоите одговори.

Вежба 3. Замисли дека можеш да поминеш еден викенд во едно од овие две места. Кое би го избрал? Зошто?

Тема Б. Каде се?

Вежба 1. Погледни ги собите повторно и заврши ги речениците.

1. Има часовник _____
2. Има телефон _____
3. Има слика _____
4. Има цвеќе _____
5. Има радио _____
6. Има огледало _____
7. Има телевизор _____

Има (часовник)

дневната
во спалната
бањата
кујната
во аголот
фрижидерот
на сидот
полицата
масата
прозорецот
до вратата
креветот
троседот

Тема В. Имиња и адреси

Вежба 1. Погледни ги овие две деловни картички и пополни ги празните места.

1. Мажот е _____, а
жената е _____ на
училиште за англиски јазик.
2. Презимето на жената е _____,
а на мажот е _____.
3. Училиштето за англиски јазик е на
улицата _____ и
бројот на неговиот телефон е
_____.
4. Мажот е од градот _____,
којшто е во _____.
Неговиот поштенски број е _____.

Такси-служба Дипломатик	
ул. Љубљанска бр. 10 2000 Штип, Македонија тел. 070-256-532	
ТА	

<p>Лингва-проус училиште за англиски јазик</p> <p>Тања Спасиќ ул. Дрезденска бр. 77 1000 Скопје, Македонија тел. 075-211-342</p>

Слушање: Кој си ти?

(слушање) Слушај и пополни го формуларот.

Име: _____
Адреса: _____

телефон: _____

Речник

Вежба 1. Избери зборови со исто или слично значење.

омилен (омразен, познат, сакан, богат)	дигитрон (нотес, калкулатор, молив, пенкало)
претпостави (замисли, најде, оди, купува)	потсети (прави, спомене, сака, треба)
тоалет (спална, дневна, бања, трпезарија)	лаптоп (тетратка, книга, таблет, монитор)
избор (покана, договор, гостин, селекција)	кафетерија (училиште, ресторан, картичка, палата)
ходник (кујна, веце, подрум, претсобје)	балкон (тераса, поткровје, патека, трпезарија)

Вежба 2. Избери зборови со спротивно значење.

долу (напред, горе, назад, лево)	секако (никаде, никако, некаде, некако)
нокен (секојдневен, дневен, вечерен, последен)	богат (сиромашен, добар, лош, мал)
лажен (невистински, погрешен, неточен, вистински)	заден (преден, краен, последен, прв)
околу (напред, назад, среде, малку)	секаде (некаде, никако, никаде, некако)
подземен (подрумски, надземен, голем, прекрасен)	од (на, за, до, по)

В

Страници за учење

Тема 1. Вежбаме за ... присвојноста

Вежба 1. Прочитај ги исказите под сликата 1 и пополни ја табелата.

јас	ти	тој	таа	тоа	ние	тие	Марко	вие
мој, моја, моє, мои								

слика 1

Јас се викам Стојан. Крстен сум по мојот дедо.
 Јас не го сакам моето име.
 Ова е колата на татко ми. Ова е нашиот стан.
 Ова се моите пријатели Ангела, Мирјана и Миле.
 Црвената кола е на нашите соседи.
 Нашата кола е паркирана пред нашата куќа.
 Ние четворица сме во нашата дневна соба.

слика 2

Вежба 2. Напиши искази со присвојни зборови за она што го гледаш на двете слики.

Вежба 3. Зборувајте за имињата на студентите во класот. Кои имиња се познати низ цел свет?

Тема 2. Гласови: *кој* и *кои*, *мој* и *мои*, *твој* и *твои*

Вежба 1. (слушање) Слушајте го изговорот на гласовите на крајот на зборовите.

Кој од овие мобилни е твој, а кој е мој?

Кои книги се твои, а кои се мои?

Вежба 2. (слушање) Слушај и вежбај.

бој	бои	мој	мои	кој	кои	твој	твои
крој	крои	спој	спои	свој	свои	број	брои

Читај ги на глас следниве реченици:

Кој е твојот телефонски број? Миле брои од еден до десет.

Војниците отидоа во бој. Мила бои боенка.

Кројачот ми крои фустан. Овој крој не ми се допаѓа.

Има краток спој. Зошто? Миле го спои минусот и плусот на кабелот за струја.

Кои слики се твои? Мои слики се овие, а кој албум е твој? Оној албум е мој.

Имаш ли свој дом? Не, живеам со родителите. Имаш ли свои пари? Да, работам и имам.

Вежба 3. Напиши три свои реченици со зборовите од рамката. Прочитај ги на глас.

Изрази: Може ли... ?

Вежба 1. Пополни ги празните места. Користи ги зборовите во рамката.

Повели	Фала	Ве молам
Благодарам		Повелете

А: Може ли малку вода, _____ ?

Б: Секако, _____.

А: _____.

Вежба 2. (слушање) Слушнете го разговорот.

Вежба 3. Вежбај го разговорот. Ти си во стан на пријател. Сакаш:

шолја кафе

чаша вода

шпорет

банана

чаша сок

Утврдување

Вежба 1. Еднина и множина

Еднина

Множина

турист

туристи

девојка

девојки

бебе

бебиња

Вежба 2. Членување

Еден
весник,
момче.

Весникот е многу
богат денес.

Сакаш кафе?

Да, благодарам.
Кафето е одлично.

Имам нова
книга.

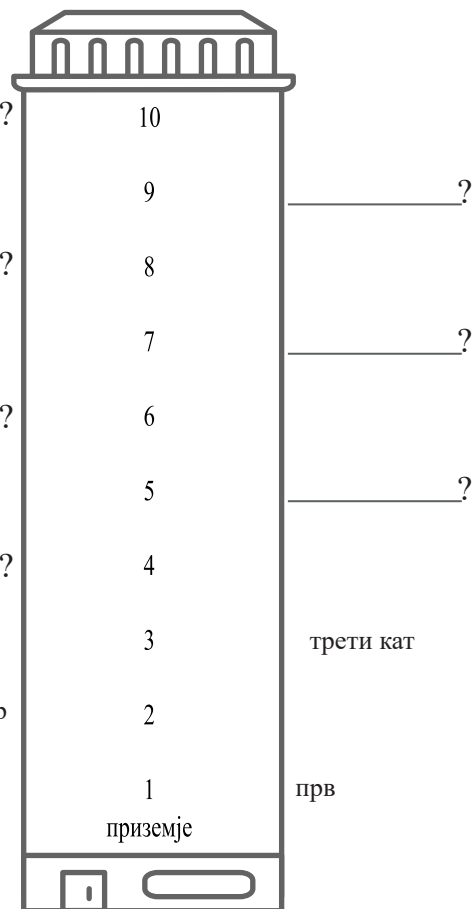
Веќе ја читам
книгата.

Вежба 3. Избери членувана или нечленувана именка.

- а. Имам куче/кучето и мачка/мачката.
- б. Сестра ми има 18 години. Таа е студентка/студентката.
- в. Има шише вода/водата во фрижидер/фрижидерот.
- г. Да одиме. Време/времето е.
- д. Каде ти е брашното? Во втора/втората фиока.

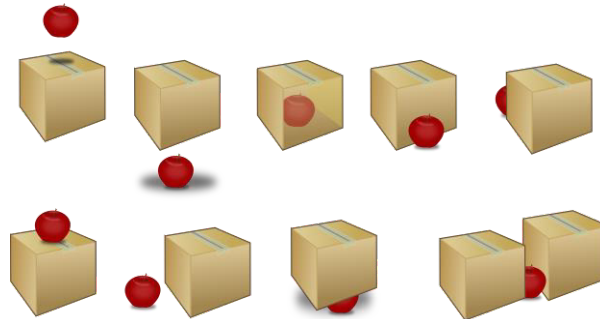
Вежба 4. Прв, втор, трет

Проверка

Тема 1. Каде ...?

Вежба 1. Одговори на поставените прашања каде се наоѓа јаболкото во однос на кутијата.

Тема 2. Речник

Вежба 1. Дополни ги празните места во секој ред.

а. полицаец, таксист,

б. портокалова, розова, сина,

в. мајка, татко,

Тема 3. Согласки

Вежба 1.
Вметни ги испуштените
согласки во
списокот.

1. _ _ е _ е _ 2. о _ _ и _ а _
3. _ е _ _ и _ а 4. _ а _ _ а _ а
- 5-11. _ а _ _ а _ и _ и _ е _ и _ а
12. _ о _ 13. _ _ а _ е _ а о _ _ е _ а
14. _ о _ е _ _ а 15. _ а _ е _ а
16. _ о _ _ а _ а _ _ а
17. _ а _ и о _ а _ о _ _ и _
18. _ у _ и _ _ и _
19. _ о _ _ а _ а _ и _ _ а
20. о _ _ е _ а _ о
21. _ у _ и _ ј _ _ а _ а _ и _
22. _ о _ о _ а

Провери го својот напредок

Вежба 1. Пополни ги празните места.

- (јас) Јас сум Ванчо, а ова е _____ брат Цветан.
 (ти) Извини, дали е овој чадор _____?
 (тој) Дојде Никола. Она е _____ велосипед.
 (таа) Ова е мојата сестра Наталија со _____ куче Софи.
 (ние) Ова е _____ нова кола. Нели е убава?
 (тие) Тие имаат телевизор во _____ спална соба.
 (вие) Се извинувам, госпоѓо. Дали е ова _____ шал?

Вежба 2. Направи множински форми од следниве зборови.

девојка _____	плажа _____	маса _____
момче _____	бебе _____	море _____
маж _____	компјутер _____	чевел _____
сид _____	стол _____	нож _____
пенкало _____	село _____	биоро _____
човек _____	брат _____	дете _____

Вежба 3. Ова се броеви во лифт. Граматички тие се придавки. Кој кат го покажуваат?

1 _____	2 _____	3 _____	4 _____
5 _____	6 _____	7 _____	8 _____
9 _____	10 _____	11 _____	12 _____

Вежба 4. Погледни ја кујната и заврши ги речениците.

- а. _____ фрижидер во кујната.
 б. _____ цвеќиња во левиот агол.
 в. Има _____ во средината на елементите.
 г. Има _____ на сидот.
 д. Има _____ пред кујнските елементи.
 ё. Има _____ над шпоретот.
 е. Има _____ на шпоретот.

Вежба 5. Составете свои реченици во врска со сликата.

Пишување: Опишување места

1. Погледни ги примерите.

Нашиот хотел е одличен.

Блиску е до морето.

Собите се големи.

Нашиот хотел е одличен.

Блиску е до морето и собите
се големи.

Нашиот хотел е солиден.

Не е блиску до морето.

Има базен.

Нашиот хотел е солиден.

Не е блиску до морето, но
има базен.

2. Избери реченици од рамката. Поврзи ги со **и** и **но**.

а. Нашето село е многу мало. _____

б. Мојата хотелска соба е во ред. _____

в. Нивната куќа е фантастична. _____

Нема училиште.

Креветот е многу удобен.

Има базен во дворот.

Нема телевизорија.

Има само една
продавница.

Има осум спални соби.

3. Пишувај за една од следниве работи.

куќа или стан

град или село

училиште

соба

хотел

Зборовни изрази

Вежба 1. Напиши дијалози за тоа што го гледаш на сликата.

1.

2.

3.

Речник

Вежба 1. Избери зборови со исто или слично значење.

просторија (дневна, соба, спална, подрум) полица (рафт, шкаф, плакар, долап)
се разбира (пријатно, секако, повелете, фала) простор (затвор, место, соба, планина)
(прекрасен) поглед (двоглед, глетка, ум, изглед) двор (место, градина, локација, локал)
солиден (значителен, прекрасен, чудесен, фантастичен)
одличен (слаб, добар, извонреден, среден)
фантастичен (успешен, добар, непријателски, неверојатен)
опишува (прашува, претставува, одговара, замислува)

Вежба 2. Избери зборови со спротивно значење.

почне (стартува, престане, продолжи, фати) на глас (гласно, во себе, срамежливо, силно)
краток (кус, долг, тесен, широк) се врати (отиде, дојде, иде, доаѓа)
минус (плус, повеќе, помалку, недостаток) таван (сид, плафон, под, килим)
извонреден (блескав, огромен, одличен, ужасен) туѓ (странски, свој, поинаков, добар)
еднина (единка, индивидуа, множина, множење) долг (краток, голем, мал, жеден)

ЛЕКЦИЈА 7. ШТО ПРАВАТ ЛУЃЕТО?

Тема 1. Слободно време

сегашно време

Вежба 1. Прочитај за Марта Соколова. Што вели таа? Користи изрази од рамката.

гледа телевизија	гледа низ прозорец	јаде сендвич	игра пинг-понг
слуша радио	паузата за ручек	купува облека и пазари	чита весник
зборува со пријатели			

Марта Соколова е од Скопје, Македонија. Таа има 23 години и е компјутерски програмер.

Кога сум во , јас или . Понекогаш само ,

На одам во ресторан со пријатели и ние .

Потоа обично играме или некогаш јас .

Кога сум уморна или болна, јас   или . И многу спијам.

Вежба 2. Тројца луѓе зборуваат за тоа што прават. Што мислиш дека кажуваат?

Зборувач 1: Кога сум во автобус ... списание видеоигри музика

Зборувач 2: На паузата за ручек ... хамбургер парк фудбал

Зборувач 3: Кога сум болна во кревет книга филмови карти

Вежба 3 (слушање). Слушај и провери ги твоите одговори.

Вежба 4. Избери една ситуација од горните три. Кажи што правиш ти.

Тема 2. Пријатели

Вежба 1. Најди антоними во табелата.

високо	тешко
ладно	долго
бавно	топло
старо	ниско
кратко	брзо
лесно	ново

Вежба 2. Пополни ги празните места во текстот. (слушање) Сега слушни го текстот.

Вежба 3. Види го текстот и пополни ја табелата.

Јас сакам	Ти _____	Тоа _____
Јас _____	Ти носиш	Тоа _____
Јас _____	Ти _____	Тоа има

Вежба 4. Пишувај за пријател или за член на твоето семејство.

Мојата сестра има долга црна коса.
Таа носи фармерки. Сака пица.

Тема 3. Јас не пушам

Вежба 1. Кои искази точно те опишуваат?

Подвлечи ги точните одговори.

Кажи им ги твоите одговори на сокласниците.

Вежба 2. По што се разликуваш од сокласникот до кого седиш?

Јас носам очила. Таа не носи очила.

Тој пие алкохол. Јас не пијам алкохол.

Вежба 3. Избери некого когашто го знаете сите. Што мислиш, какви се неговите/нејзините одговори? Запиши ги твоите претпоставки. Сега слушни ги одговорите.

1. Таа не пуши.
2. Таа јаде месо.
- 3.

Глаголи

ПРИЈАТЕЛИ

Милан пие бело кафе, јас пијам црно.

Јас го сакам денот, а тој ја сака ноќта.

Јас сакам _____ чај, тој сака ладен.

Јас носам нова облека, тој носи _____.

Милан има _____ коса, јас имам долга.

Јас сакам лесни комедии, тој сака _____ драми.

Јас носам високи чевли, тој носи _____.

Тој сака брзи коли, јас сакам _____.

Зошто сме блиски? Зашто тој ме сака мене, а јас го сакам него.

одречното не

1. Јас пушам. Јас не пушам.
2. Јас јадам месо. Јас не јадам месо.
3. Јас играм тенис. Јас не играм тенис.
4. Јас носам очила. Јас не носам очила.
5. Јас пијам алкохол. Јас не пијам алкохол.
6. Јас свирам на кавал. Јас не свирам на кавал.
7. Јас зборувам германски. Јас не зборувам германски.

Тема 4.1. Еднина и множина

Вежба 1. Пополни ги празните места.

Јас зборувам македонски.

Ти _____ македонски.

Тој _____ македонски.

Таа _____ македонски.

Тоа _____ македонски.

Ние _____ македонски.

Вие _____ македонски.

Тие _____ македонски.

Вежба 2. Негирај ги горните примери.

Вежба 3. Зборувај за овие луѓе.

Јас сум Шпанка. Живеам во Севиља.

Работам во училиште. Предавам англиски.

За викенд планинам. Многу читам и гледам фудбал.

Јас сум Французин. Живеам во Лион.

Работам во банка. Имам кола, но пешачам до работа.

За викенд излегувам со пријатели и играм кошарка.

Вежба 4. Заврши ги речениците.

а. Моето момче пуши, но јас _____.

б. Јас зборувам англиски, но моите родители _____.

в. Татко ми има кола, но брат ми _____.

г. Јас следам фудбал, но мојата девојка _____.

Тема 4.2. Потврдни и одречни форми

Јас, ти, тој, таа, тоа ... + не + глагол

Јас, ти, тој, таа, тоа ... + нема

Вежба 1. Негирај ги следниве реченици.

Јас пијам кафе. Јас _____.

Ние јадеме сладолед. Ние _____.

Ти зборуваш грчки. Ти _____.

Вие сте од Русија. Вие _____.

Таа пуши. Таа _____.

Тие имаат пари. Тие _____.

Тој има кола. Тој _____.

Правилен изговор

Вежба 1. (слушање) Слушај и повторувај.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Сакам да јадам овошје. Не сакам да јадам слатки.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Знам дека си странкинка. Не знам од каде си.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Не може да дојде утре. Може само да се јави.

Вежби

прави	игра	слуша
оди	јаде	
гледа	чита	зборува

Тема А. Глаголи

Вежба 1. Напиши глаголи од рамката на празните места.

1. _____ музика	5. _____ фудбал
2. _____ списание	6. _____ по телефон
3. _____ низ прозорецот	7. _____ на курс
4. _____ сендвич	8. _____ појадок

Тема Б. Јас зборувам, ти зборуваш, тој зборува

Вежба 1. Пополни ги празните места.

Користи глаголи од погорната рамка.

јас зборувам	ние зборуваме
ти зборуваш	вие зборувате
тој/таа/тоа зборува	тие зборуваат

1. Јас сум од Шпанија. Јас _____ шпански и англиски.

Мојот сопруг е Французин. Тој _____ француски и шпански.

Дома ние _____ шпански.

2. Мојот пријател и колега Сашо обично _____ сендвич за ручек.

Јас _____ салата, а нашите колеги _____ скара.

3. Во слободно време сестра ми _____ одбојка, јас и брат ми

_____ кошарка, а нашите родители _____ тенис.

4. Јас најчесто _____ серии, мајка ми _____ комедии, а татко ми и брат ми _____ хорори.
5. Мајка ми сака да _____ љубовни романи, татко ми и сестра ми _____ криминалистички книги, а јас _____ историски романи.
6. Јас _____ поп-музика, брат ми _____ рок, а нашите родители _____ цез.
7. Јас многу сакам да _____ на концерти на забавна музика, брат ми обично _____ во кино, а нашите родители _____ во театар.

Тема В. Потврдно и одречно

Милан игра фудбал. Тој не игра фудбал.

Вежба 1. Пополни ги празните места. Потоа направи ги речениците одречни.

- а. Неговите родители _____ кинески. _____ кинески.
- б. Милена секогаш _____ прекрасни алишта. _____ прекрасни алишта.
- в. Татко ми сака да _____ пиво. _____ пиво.
- г. Мира и Јосиф _____ во Лос Анџелес. _____ во Лос Анџелес.
- д. Ти и Марко _____ во добро училиште. _____ во добро училиште.
- ѓ. Јас и син ми _____ фудбал. _____ фудбал.
- е. Моето куче _____ телевизија. _____ телевизија.

Слушање: Јас сакам ...

(слушање) Слушај ја Маријана.

Вежба 1. Кои реченици се вистинити, а кои не се? Во квадратчињата запиши Т (точно), П (погрешно) или Н (не се кажува).

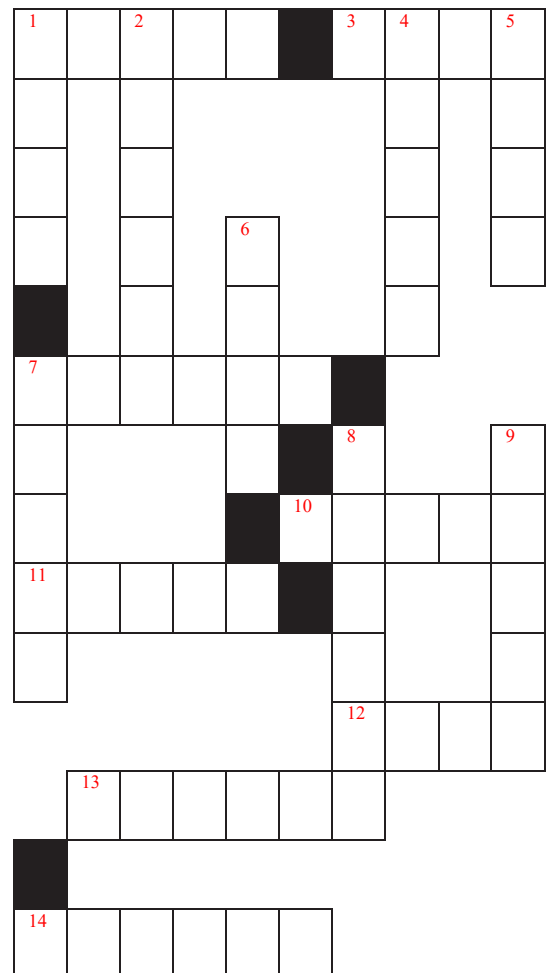
- а. Таа не сака италијанска храна.
- б. Таа не пие алкохол.
- в. Таа многу пие кафе.
- г. Таа често пие вода.
- д. Таа свири дома.
- ѓ. Таа сака црна облека.
- е. Таа е од Струга.
- ж. Таа зборува англиски и француски.

Тема Г. Придавки

Вежба 1. Еве осум пара антоними. Напиши ги одговорите во крстозборот.

	1→	кола		1↓	кола
	13→	коса		9↓	коса
	8↓	куќа		12→	куќа
	4↓	време		10→	време
	14→	маж		3→	маж
	2↓	зграда		11→	зграда
	5↓	мачка		6↓	мачка
	7→	шише		7↓	шише

Тема Д. Феминативи

Вежба 1. Направи именки за женски лица од следниве именки за машки лица.

богаташ	_____	велосипедист	_____
возач	_____	градител	_____
зборувач	_____	кафеџија	_____
лажго	_____	лекар	_____
љубовник	_____	љубител	_____
музичар	_____	гитарист	_____
миленик	_____	месар	_____
наставник	_____	непријател	_____
обожавател	_____	писател	_____
пријател	_____	продавач	_____
противник	_____	професор	_____
сликар	_____	слушател	_____
сопруг	_____	студент	_____
турист	_____	фудбалер	_____
старец	_____	убавец	_____

Речник

Вежба 1. Избери зборови со исто или слично значење.

грешка (попуст, група, пропуст, смешка)	удобен (голем, мек, евтин, комфорен)
часовничар (професор, доктор, саатчија, правник)	носи (има, сака, нема, посакува)
обично (секогаш, често, ретко, никогаш)	спие (работи, одмора, вежба, мисли)
болен (силен, паметен, непријатен, неарен)	алишта (панталони, џемпер, облека, обувки)
прави (плаче, пее, сонува, создава)	бидејќи (зошто, зашто, заради, поради)

Вежба 2. Избери зборови со спротивно значење.

никогаш (никаде, никако, секаде, секогаш)	често (обично, секогаш, ретко, понекогаш)
продава (дава, нуди, препорачува, купува)	бавен (силен, брз, итар, чесен)
слаб (млитав, паметен, умен, силен)	лесен (префинет, тежок, жежок, стар)
болен (здрав, прав, зелен, неарен)	среќен (важен, лажен, тажен, снажен)
слободен (започнат, зафатен, заработен, сам)	иден (минат, скинат, зинат, гол)

ЛЕКЦИЈА 8. ЈАДЕЊЕ И ПИЕЊЕ

Тема 1. Јадење ...

Вежба 1. Види ги сликите и пополни го крстозборот.

3 вертикално

3 хоризонтално

2

6

8

10

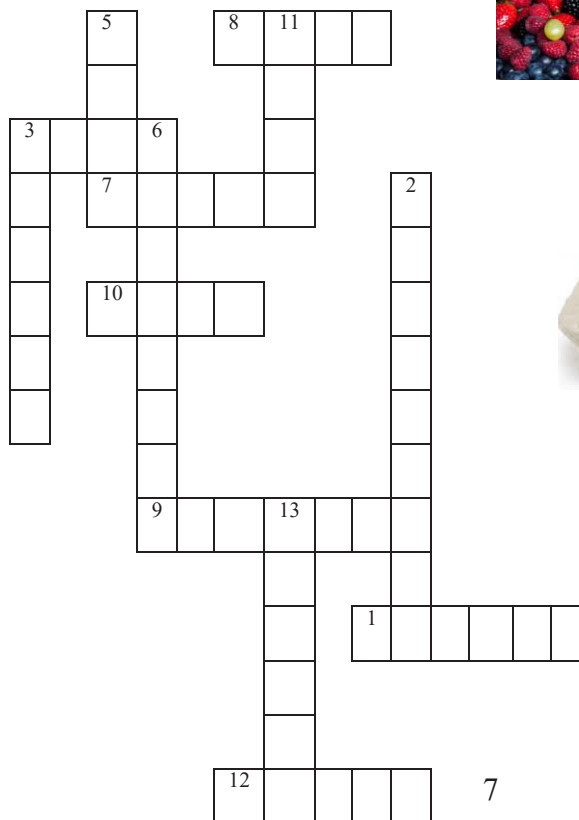
9

11

13

1

5

7

12

Вежба 2. Разгледај ги фотографиите. Каква храна можеш да препознаеш?

Вежба 3. (слушање) Четворица зборуваат за тоа што јадат. Слушај и поврзи ги со горните слики. Од кои земји мислиш дека се луѓето?

Вежба 4. Што јадете во семејството?

Состави список со храната што ја јадете.

Покажи му ја на твојот соученик во класот.

Тема 2. ... и пиене

Вежба 1. Поврзи ги пијалаците со сликите.

- вода јогурт
- млеко лимонада
- чај кока-кола
- кафе пиво
- вино густ сок

Вежба 2. Напиши ги пијалаците во четири списоци. Потоа покажи му ги на соученикот.

1. Ова го пијам секој ден.	2. Ова го пијам често, но не секој ден.	3. Ова го пијам ретко.	4. Ова не го пијам никогаш.
а.	а.	а.	а.
б.	б.	б.	б.
в.	в.	в.	в.
г.	г.	г.	г.

Вежба 3. Направи анкета за најпопуларните три пијалаци во класот.

Тема 3. Келнер!

_____, Ве молам?

Ви се извинувам за
пропустот. Да, се
разбира.

И _____
_____,
Ве молам.

Вежба 1. (слушање) Слушни го разговорот и пополни ги празните места.

чинија

чаша

салфета

нож

виљушка

лажица

сол и бибер

шеќер

масло

оцет

Вежба 2. Играње улоги. Работете во тројки. Вие сте во ресторан. Доаѓа келнерот. Нарачајте според сликите.

Тема 4. Брза храна

читање и слушање

Вежба 1. Прочитај го текстот и дознај:

- Колку луѓе дневно јадат во Гудис, а колку во Бургер кинг?
- Која компанија има 200 ресторани во Кина?
- Колку вработени низ целиот свет има најголемиот светски производител на пица? Кој е тоа?
- Колку ресторани има Бургер кинг низ светот и во колку земји се наоѓаат тие?

Секоја земја има свој тип брза исхрана – риба и компирчиња во Британија, пица во Италија, фалафел на Средниот Исток, гиро во Грција итн. Но, некој видови брза храна се среќаваат низ цел свет. Бургер кинг има над 15 илјади ресторани во 100 земји низ светот. Секој ден повеќе од 13 милиони луѓе јадат во рестораните на Бургер кинг. Кентаки фрајд чикен има повеќе од 9 илјади ресторани низ цел свет. Двесте од нив се во Кина, а два од неодамна и во Македонија.

Во Македонија многу популарен е и грчкиот синџир ресторани за брза исхрана Гудис. Иако со 160 илјади гости дневно, Гудис е далеку зад Бургер кинг и КФЦ, неговата посетеност во Македонија не заостанува зад таа на попознатите светски брендови. Во Македонија е присутен и најголемиот светски производител на пица Доминос. Доминос има над 14 илјади свои вработени и околу 290 илјади вработени ако се сметаат и вработените во лиценцираните ресторани низ светот.

Вежба 2. Дали овие компании имаат ресторани во вашата земја? Кој од нив е најпопуларен кај вас?

Вежба 3. (слушање) Тројца гости нарачуваат јадење и пиеење. Што сакаат тие? Колку плаќаат за тоа?

Вежба 4. Замисли дека си во ресторан. Што нарачуваш?

Вежба 5. Погледни го ова мени во ресторан за брза храна. Дали го разбираш целото?

Сендвичи		Помфрит		Десерти	
Хамбургер	80 ден.	мал	60 ден.	Пита со јаболка	70 ден.
Чизбургер	100 ден.	среден	75 ден.	со сладолед	100 ден.
Фишбургер	130 ден.	голем	90 ден.	Сладолед	80 ден.
Чикенбургер	120 ден.	Детски оброци		Ладни пијалаци	
Во кутија		Со хамбургер	150 ден.	Кока-кола, фанта, спрајт	
Чикен нагетс		Со чизбургер	170 ден.	мал(а)	60 ден.
6 парчиња	100 ден.	Со чикен нагетс	200 ден.	голем(а)	80 ден.
12 парчиња	150 ден.	Со парче пица	150 ден.	Топли пијалаци	
Пица парче	100 ден.			кафе, чај, топло чоколадо 50 ден.	

Вежби

Тема А. Видови храна

Вежба 1. Дали се сеќаваш на овие слики? Каква храна покажуваат тие?

Тема Б. Јас пијам...

Вежба 1. Прочитај ги примерите. Потоа пишувај за себеси. Можеш да ги користиш пијалаците во списокот или некои други.

Јас не пијам млеко.

Кога е многу топло, пијам пиво или лимонада.

На појадок секогаш пијам кафе, понекогаш и џус.

- а. На појадок _____
- б. На ручек _____
- в. На вечера _____
- г. Кога сум на забава, _____
- д. Кога е многу топло, _____
- ѓ. Кога е многу ладно, _____
- е. Мојот омилен пијалак е _____
- ж. Јас никогаш не пијам _____

- вода
- млеко
- чај
- кафе
- џус
- лимонада
- кока-кола
- пиво
- вино
- _____

Тема В. Каде се?

Каде се?

Вежба 1. Што се овие работи? Напиши ги во крстозборот. ↓

8

3

2

5

4

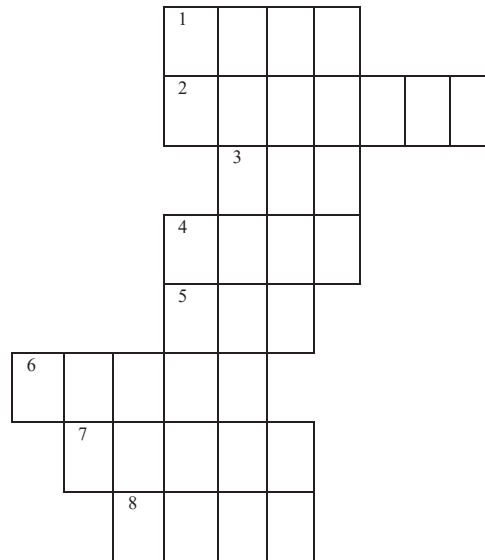
6

7

1

Сега прочитај го одговорот на прашањето *Каде се?*

Во ресторан (слушање) Слушај ги разговорите и заврши ги речениците.

Разговор 1

Жената нарачува _____

Мажот нарачува _____

Разговор 2

Мажот сака _____

Мажот нарачува _____

Речник

Вежба 2. Избери зборови со исто или слично значење.

пешачи (трча, лази, се шета, се чешла)

пијано (гитара, клавир, виолина, мандолина)

сокласник (сопственик, сожител, современик, соученик)

нарача (побара, зеде, добива, носи)

планинари (се плаши, се мие, се качува, се смее)

пропуст (превид, сон, музика, забелешка)

нареди (проповеда, внимава, гледа, заповеда)

чуе (гледа, слуша, мириса, вкусува)

градина (бавча, дневна, улица, зграда)

ужасен (прекрасен, страшен, убав, досаден)

Вежба 3. Избери зборови што се среќаваат заедно.

сол и (масло, шеќер, зејтин, оцет)

оцет и (шеќер, масло, сол, бибер)

нож и (лажица, лажичка, виљушка, чинија)

чај и (кока-кола, кафе, вода, лимонада)

овошје и (заленчук, јаболко, пијалак, книга)

јадење и (спиенење, пиенење, мислење, песна)

пиво и (вода, вино, виски, јогурт)

бурек и (вода, јогурт, боза, виски)

пилешко и (баклава, ориз, пица, музика)

риба и (млеко, боза, компирчиња, весник)

МЕНИ

Пилешко со
компири

Риба со ориз

Ќофте со ориз

Шпагети со сос

ПИЈАЛАЦИ

кока-кола

лимонада

пиво

вино

Страници за учење

Тема 1. Вежбаме кажување колку е часот

Вежба 1. Колку е часот на секој часовник?

Вежба 2. Нацртај стрелки според описот.

9 и 15

20 до 8

3 и пол

10 до 7

2 и 25

Вежба 3. Следете го примерот.

а. Сега е седум и триесет и пет.

Сега е дваесет и пет до осум.

б. Сега е два и четириесет.

в. Сега е четири и педесет.

г. Сега е осум и четириесет и пет.

д. Сега е еден и педесет и пет.

Вежба 4. Следете го примерот.

а. Сега е еден часот попладне.

Сега е тринаесет часот.

б. Сега е три часот попладне.

в. Сега е пет часот попладне.

г. Сега е одинаесет часот навечер.

Вежба 5. Помислете на телевизиска емисија што ја гледате често. Во колку часот почнува, а во колку завршува? Водете разговор на оваа тема во дијалози со соучениците.

Јас гледам вести.
Почнуваат во деветнаесет
часот, а завршуваат во
деветнаесет и триесет.

Јас гледам англиски фудбал.
Почнува во сабота во четири
попладне, а завршува во петнаесет
до шест.

Тема 2. Гласови:

Вежба 1. (слушање) Слушај и повторувај.

/лј/ Јадеме зелје.

/р/ Крвта не е вода.

/ц/ Џорџ собира џамлии.

чинија	ресторан	леб	зеленчук	лук
маса	жена	јас	мојата	вино

Вежба 2. Напиши реченица. Користи зборови од рамката.

Вежба 3. Прочитај ја на глас реченицата.

Тема 3. Изрази: На телефон

Вежба 1. Ова се два телефонски разговори. Пополни ги празните места. Користи зборови од балончињата.

Вежба 2. (слушање) Сега слушај и проверувај. Вежбај со сокласниците зборување по телефон. Побарај да зборуваш со пријател.

Утврдување

Тема 1. Подмет (субјект) и предмет (објект)

Го сакам Дарко. Дарко ме сака мене.

Субјект	јас	ти	тој	таа	тоа	ние	вие
тие							
Објект (дир.)	мене , ме	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Објект (инд.)	мене , ми	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Објект предлог + мене		_____	_____	_____	_____	_____	_____

Вежба 1. Разгледај ги примериве и пополни ги празните места во табелата.

- а. – Мислам дека ѝ се допаѓаш. – Да, но таа не ми се допаѓа мене.
- б. Тие те канат тебе на роденден, но не и ти нив. Зошто?
- в. – Излезе новиот албум на Мајкл Бубле. – Не го слушам него.
- г. – Излегувам вечерва со Миа. Дојди со нас. – Не, благодарам. Не сум близок со неа.
- д. Секој викенд одите на излет, а и вашите деца одат со вас.

Тема 2. Прилози за време: секогаш, обично, некогаш, никогаш

Вежба 1. Прочитај ги следниве реченици.

- Јас секогаш одам на часови, никогаш не пропуштам час.
- По часови обично одиме на кафе, но некогаш одиме на пица.
- Тие никогаш не стануваат доцна, зашто работат од осум часот.

Вежба 2. Состави свои реченици со: *секогаш, обично, некогаш, никогаш.*

Јас станувам рано.

Мијам заби.

Се бричам.

Пијам кафе.

Одам на факултет.

Слушам музика.

Излегувам со другарите.

Останувам дома.

Гледам телевизија.

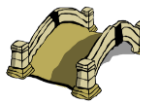
Легнувам доцна.

Спијам мирно.

Проверка

Тема 1. Има/нема

Вежба 1. Раскажувај за градот во кој живееш. Вклучи ги и следните места.

Тема 2. Соби

Вежба 1. Помисли на собите во твојот стан. Каде ги миеш рацете? Каде спиеш? Каде појадуваш? Каде се тушираш? Каде гледаш телевизија?

Каде учиш? Каде ручаш? Каде одмораш?

Каде пружаш алишта? Каде чуваш храна?

Каде го чуваш превозното средство? Каде готвиш?

Тема 3. Согласки

Вежба 1. Како се изговараат следниве согласки?

ц с љ њ х з ģ ќ ч ж ј

Вежба 2. Напиши ги согласките што недостасуваат во следниве зборови.

но_и ви_у_ка

еесе

пра_а_ни_

_и_а

_р_ва

ка_ка_ал

Провери го својот напредок

Вежба 1. Колку е часот?

Вежба 2. Пополни ги празните места.

_____ (јас) Види _____!

_____ (тој) Марјан е мој пријател. _____ почитувам.

_____ (таа) Таа многу зборува, но јас не _____ слушам.

_____ (ние) Нашата ќерка _____ посетува во неделите.

_____ (тие) Не јадам јаболка. Не _____ сакам.

Вежба 3. Пополни ги празните места.

Вежба 4. Погледни ја табелата и заврши ги речениците.

Користи глаголи од рамката.

Употреби го глаголот *jage*.

оди слуша прави чита гледа

а. Весна и Борче _____ риба.

Наутро ...

б. Тие _____ сирење.

а. ... моите родители _____ радио.

в. Борче _____ јајца.

б. ... мајка ми _____ појадок.

г. Весна _____ јајца.

в. ... татко ми _____ весник.

г. ... јас _____ вести на телевизија.

д. ... брат ми _____ на училиште.

ѓ. ... моите родители _____ на работа.

	Борче	Весна
риба	√	√
сирење	x	x
јајца	x	√

Пишување: Појадок

Вежба 1. Види ја сликата. Потоа прочитај го пасусот.

- тост
- путер
- џем
- (јајца)
- млеко

Јас појадувам околу осум и триесет.
Обично јадам тост со путер и џем, а некогаш јадам и јајца. Пијам и чаша млеко.

Вежба 2. Пишувај за овие појадоци.

- кроасани
- путер
- овошен јогурт
- џус од портокал
- кафе

Јас појадувам во _____

- палачинки
- сирење
- овошје
- јајца на око
- кафе

Јас појадувам во _____

Вежба 3. Сега пишувај за твојот вообичаен појадок.

Вежба 4. Состави реченици од следниве зборови:

а. давам, нему, го, пенкалото, му

б. ден, за, ми, секој, неа, зборува

в. тетратките, носиме, на, ги, час, секој

г. слушам, ја, внимателно, професорката

Напиши дијалози за следниве слики. Употреби некои од следниве зборови: договор, план, клиент, успешен, состанок, повторно, допаѓа, излезе, виде, слика, одмор, симпатија, колега, привлечен.

Речник

Вежба 5. Избери зборови со исто или слично значење: иде (оди, доаѓа, заминува, лета)
 тип (слух, сув, вид, мирис) путер (џем, ајвар, леб, маргарин) џем (ајвар, леб, мармалад, хумус)
 превозно средство (авион, автобус, велосипед, возило) одмора (трча, лежи, готви, кани)
 привлечен (голем, одбивен, примамлив, ужасен) вклучи (внесе, забележи, изнесе, отстрани)
 кани (обвинува, дреме, повикува, алармира) готви (претпоставува, прави јадење, јаде, мириса)

Вежба 6. Избери зборови со спротивно значење.

одбивен (обичен, опасен, привлечен, шеговит) уморен (брз, истакнат, одморен, чист)
 појадок (вечера, јадење, оброк, ручек) центар (внатрешност, периферија, провинција, село)
 хорор (акција, комедија, трилер, филм) шише (вода, ракија, сок, чаша)
 широк (дебел, силен, слаб, тесен) рано (вчера, доцна, сега, утре)
 завршува (прекинува, почнува, стартува, укинува) оди (иде, заминува, напушта, продолжува)

ЛЕКЦИЈА 9. ДАЛИ ...?

сегашно време • да/не-прашања

Тема 1. Мажи и жени

Вежба 1. Ова се 10 прашања и одговори од 200 луѓе – 100 жени и 100 мажи. Што мислиш, кои одговори се на мажите, а кои одговори се на жените? Напиши го твоето мислење на празните места.

Прашање број 1: Дали играте видеоигри?

Одговор: 65 _____ и 35 _____ играат видеоигри.

Прашање број 2: Дали носите обетки?

Одговор: 69 _____ и 6 _____ носат обетки.

Прашање број 3: Дали спиеете на грб?

Одговор: 54 _____ и 43 _____ спијат на грб.

Прашање број 4: Дали ви се допаѓа Арнолд Шварценегер?

Одговор: На 59 _____ и 24 _____ им се допаѓа Арнолд Шварценегер.

Прашање број 5: Дали носите чанта?

Одговор: 95 _____ и 69 _____ носат чанта.

Прашање број 6: Имате ли милениче?

Одговор: 51 _____ и 34 _____ имаат милениче.

Прашање број 7: Ставате ли шеќер во кафето?

Одговор: 62 _____ и 47 _____ ставаат шеќер во кафето.

Прашање број 8: Јадете ли брза храна?

Одговор: 82 _____ и 80 _____ јадат брза храна.

Прашање број 9: Водите ли дневник?

Одговор: 24 _____ и 16 _____ водат дневник.

Прашање број 10: Слушате ли класична музика?

Одговор: 65 _____ и 50 _____ слушаат класична музика.

Вежба 2. Работете во парови. Постававајте си ги прашањата еден на друг.

Вежба 3. Смисли свои прашања и анкетирај ги соучениците во класот.

_____ јадеш _____ ? _____ пиеш _____ ? _____ носиш _____ ?

_____ играш _____ ? _____ сакаш _____ ? _____ _____ _____ ?

Тема 2. Што правиш во животот?

Вежба 1. (слушање) Двајца се запознаваат на маскенбал. Слушај што зборуваат. Колку се слични тие?

Девојката е ...

Момчето е ...

Двајцата се ...

Вежба 2. Доврши ги прашањата.

- Што _____ ?
- Студирам.
- Што _____ ?
- Филозофија.
- Каде _____ ?
- На УКИМ во Скопје.
- Каде _____ ?
- Моментално во Скопје, инаку во Велес. Каде _____ ?
- И јас живеам во Скопје.

Вежба 3. Играње улоги. Изберете една од улогите во рамката и запишете ја на парче хартија.

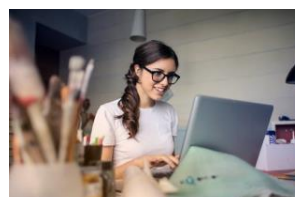
студент. Студирам	филологија	Битола.	Анкарска.
Јас сум	економија	на универзитет во	Скопје. Живеам на улица
професор. Предавам	право	Штип.	Московска.

Замисли дека си на забава. Се запознаваш со два-тројца други луѓе. Зборувај според моделот од рамката. Обиди се да најдеш некого што е сличен со тебе.

Тема 3. Од утро до ноќ

Вежба 1. Еве неколку реченици за денот на една жена. Нареди ги по временски редослед.

- а. Вечера.
- б. Си легнува.
- в. Работи во канцеларија.
- г. Појадува.
- д. Се тушира.
- ѓ. Оди на работа.
- е. Станува од кревет.
- ж. Оди на пазар.
- з. Шета куче.

Вежба 2. (слушање) Слушај и запишувај ги времињата под сликите.

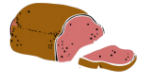
Вежба 3. Работете во парови. Поставувај му прашања на твојот соученик за дневните активности на жената од вежба 1.

Кога станува?

Таа станува во седум часот.

Вежба 4. Сега прашувајте се со соученикот за вашите дневни активности.

Тема 4. Вежбаме за формата.

Вежба 1. Да/не-прашања

а. Тие зборуваат англиски, но дали зборуваат македонски?

б. Таа јаде месо, но дали јаде риба?

в. Тој пие кафе, но дали пие пиво?

Дополни прашања.

г. Тие имаат куче ... (мачка?)

д. Таа има радио ... (телевизор?)

ѓ. Ти свириш на виолина ... (пијано?)

е. Тој работи во сабота ... (недела?)

ж. Вие го сакате Моцарт ... (Бетовен?)

Вежба 2. Одговори на следниве прашања.

Сакаш ли чоколадо?

Дали твојата наставничка зборува кинески?

Носиш ли патики?

Дали твојата другарка има долга коса?

Вежба 3. Кратки одговори. Прочитај ги овие прашања и кратки одговори. Кои одговори се точни?

Дали носиш очила?

Дали твојот наставник носи очила?

Да, носам.

Не, не носам.

Да, носи.

Не, не носи.

Вежба 4. Кој-прашања. Постави кој-прашања во врска со следниве да/не-прашања. Следи го моделот во рамката.

Дали студираш француски/математика/економија? Што студираш?

Дали тој работи во банка/ресторан/канцеларија? Каде работи тој?

Дали таа станува во седум/осум/девет часот? Кога станува таа?

- а. Дали тие живеат во Белград/Букурешт/Будимпешта? _____
- б. Дали си на работа/пат/гости? _____
- в. Дали филмот почнува во пет/шест/седум? _____
- г. Дали таа јаде салата/месо/слатки? _____
- д. Дали си легнувате во десет/единаесет/дванаесет? _____
- ѓ. Дали тој слуша поп/рок/класична музика? _____
- е. Дали се тие Американци/Руси/Македонци? _____
- ж. Дали ти беше кај нив на гости вчера/завчера/во петокот? _____
- з. Дали се врати вчера дома со автобус/кола/велосипед? _____
- с. Дали го плати билетот до Охрид 300/400/500 денари? _____
- и. Дали ќе одиш на одмор во Охрид/Дојран/Преспа? _____
- ј. Дали планираш да се вратиш на работа денес/утре/задутре? _____
- к. Дали ќе настапиш како гостин/домаќин? _____
- л. Дали ќе играш шах/карти/табла? _____
- љ. Дали вечер ќе излезеш блиску/далеку/во центар? _____
- м. Дали утре ќе купиш јагоди/цреши/банани? _____
- н. Дали пиеш вода од шише/чаша/шолја? _____
- њ. Дали на работа носиш панталони/сукња/фустан? _____
- п. Дали го положи испитот со осумка/деветка/десетка? _____
- р. Дали таа има осумнаесет/деветнаесет/дваесет години? _____
- с. Дали излегуваш во девет/десет/единаесет часот? _____
- т. Дали ќе одат во кино во петок/сабота/недела? _____
- ќ. Дали ќе работиш уште една/две/три недели? _____
- у. Дали пазариш на Бит-пазар/Буњаковец/Зелен пазар? _____
- ф. Дали доаѓаш на факултет утре/задутре/во петок? _____
- х. Дали ќе купиш за ручек скара/пица/пастрмајлија? _____
- ц. Дали ќе добиеш диплома од лекторот/деканот/ректорот? _____

Вежби

Тема А. Да/не-прашања

Погледни ги примерите.

Мислам дека играш тенис. Дали играш тенис?

Мислам дека брат ти сака чај. Дали брат ти сака чај?

Вежба 1. Поставувај да/не-прашања.

1. Мислам дека твоите родители пушат. _____
2. Мислам дека таа јаде пица. _____
3. Мислам дека тој живее во Маврово. _____
4. Мислам дека пиеш кафе со шеќер. _____
5. Мислам дека твоите деца сакаат сладолед. _____
6. Мислам дека таа вози ферари. _____
7. Мислам дека твоите пријатели живеат во близина. _____

Тема Б. Секојдневие

Вежба 1. Напиши реченици за твоето секојдневие. Помогни си со следниве прашања:

Кога стануваш? Кога појадуваш? Кога одиш на работа/факултет? Кога почнуваш со работа/настава? Кога ручаш? Кога завршуваш со работа/настава? Кога се враќаш дома? Кога вечераш? Кога легнуваш?

Обично станувам во _____

Тема В. Кој-прашања

Вежба 1. Јоланда одговара на прашања за себе и за своето семејство. Прочитај што кажува, потоа напиши ги прашањата што недостасуваат.

Јоланда е од Полска. Нејзините родители живеат во Краков, а таа живее и студира во Варшава. Таа студира биохемија на Варшавскиот универзитет.

Јоланда има брат и сестра. Сестра ѝ живее во Катовице и работи во банка. Брат ѝ живее со нивните родители во Краков. Тој студира славистика на Јагелонскиот универзитет.

1. – Каде живеат твоите родители?

– Во Краков.

2. – Каде живееш ти?

– Во Варшава.

3. – _____

– Биохемија.

4. – _____

– На Варшавскиот универзитет.

5. – _____

– Во Катовице.

6. – _____

– Во банка.

7. – _____

– Со моите родители во Краков.

8. – _____

– Славистика.

9. – _____

– На Јагелонскиот универзитет.

Вежба 2. Допиши твои прашања и одговори.

10. – _____

– _____

11. – _____

– _____

12. – _____

– _____

13. – _____

– _____

14. – _____

– _____

15. – _____

– _____

16. – _____

– _____

17. – _____

– _____

Слушање: Кога се заедно?

Брачна двојка зборува за своето секојдневие.

Вежба 1. (слушање) Слушај и запишувај време на празните места.

Мажот работи во радиостаница. Тој оди на работа во _____ часот навечер и се враќа дома во _____ часот наутро. Тогаш легнува. Станува во _____ часот и руча. Потоа гледа телевизија или чита книга. Вечера во _____ часот и тогаш е време повторно да оди на работа.

Жената работи во супермаркет. Станува во _____ часот наутро. Појадува и оди на работа. Се враќа од работа во _____ часот и вечера околу _____ часот. Потоа гледа телевизија или чита книга. Легнува околу _____ часот.

Вежба 2. Кога се мажот и жената заедно? Тие се заедно од _____ до _____ часот.

Предлози

Вежба 3. Вметнете ги следниве предлози на празните места: *во, на, од, ѝо, со, сѝорег.*

сличен ___ мене работи ___ факултет оди ___ работа нареди ги ___ време
работи ___ канцеларија станува ___ кревет легнува ___ кревет одам ___ пазар
_____ мене, тој е успешен човек свират ___ гитара живее ___ Битола
одам ___ гости ___ такси пијам вода ___ шише играм шах ___ бели фигури

Речник

Вежба 4. Избери зборови со исто или слично значење: сегашно време (презент, подарок, перфект, совршен) милениче (перниче, марамче, галениче, пријател) забава (разонода, тага, мисла, жал) одговори (праша, рече, размислува, одрекува) активност (дејство, пасивност, рамнодушност, лојалност) студира (оди, учи, пее, чуе) појадува (руча, вечера, јаде котек, јаде појадок) недостасува (изобилува, фали, разговара, мисли) почнува (завршува, продолжува, запира, стартува) станува (легнува, лежи, се буди, појадува)

Вежба 5. Избери зборови со спротивно значење: вклучи (внесе, исклучи, заклучи, додаде) легнува (станува, размислува, допира, стои) надвор (горе, внатре, долу, во подрум) сегашен (стар, нов, мал, поранешен) спие на грб (спие цврсто, спие на стомак, спие на лева страна, спие на десна страна) почнува (стартува, продолжува, престанува, се двоуми) скап (нов, голем, ценет, евтин) излегува (влегува, сонува, скока, потпевнува) добива (нуди, губи, се враќа, работи) гостин (домаќин, маж, син, посетител)

ЛЕКЦИЈА 10. ШТО КУПУВААТ ЛУЃЕТО

Тема 1. На пазар

Вежба 1. Погледни ја пазарската тезга. Што забележуваш?

Вежба 2. Ова се три разговори. Подреди ги по редослед. Напиши број од 1 до 6 во секоја рамка.

Секако, повелете.

Сакам една капа.

Триесет и осум.

Седумстотини денари.

Повелете. 150 денари, Ве молам.

Големи се за мене. Фала Ви.

Колку чини?

Сина, Ве молам.

Здраво. Повелете.

Добро тогаш, шестотини.

Колку пари се капиве?

Кој број се бермудите?

Ах, тоа ми е скапо.

Каква боја сакате?

Здраво.

Може ли да го видам радиото?

Сто и педесет денари.

Молам. Пријатно.

Вежба 3. (слушање) Сега слушај и провери ги своите одговори.

Вежба 4. Избери нешто од тезгата. Кои прашања можеш да ги поставиш?

Може ли да
го/ја/ги
видам ... ?

Колку пари
...?

Кој број
...?

...?

Вежба 5. Играње улоги. Студент А, ти работиш на тезга на пазар. Продај му нешто на студент Б. Студент Б, ти си купувач. Купи нешто од студент А.

Тема 2. Продавници

Вежба 1. Види го списокот за купување. Од која продавница ќе ги купиш потребните производи?

Вежба 2. Наброј други производи што ги купуваш во овие продавници?

- компири
- кило
- мелено
- весник
- аспирин
- цигари
- јаболка
- торта
- пенкало
- кошула
- очила за сонце
- шампон
- пиперки

Вежба 3. Провери го твојот соученик.

Каде ги
купуваш
чевлите?

Во продавница за
облека и обувки.

Тема 3. Има ли ресторан во близина?

Вежба 1. Ова е дел од градска мапа.

Опиши што гледаш на сликата.

Избери реченици од рамката.

Покрај станбената зграда е. Во зеленилото е.

До комерцијалната зграда е. Спроти станицата е.

Блиску до станицата е. Меѓу училиштето и станицата

Вежба 2. (слушање) Сега слушај. Што има на сликата? Каде е ресторанот?

семафори

коли

реклама

станови

весници,
цигари

храна

дрвја

раскрсница

улица

пано

зграда

бензинска

ресторан

зеленило

Вежба 3. Работете во парови. Студент А, прашувај и одговарај на прашања. Сакаш да дознаеш каде се наоѓаат комерцијалната зграда, бензинската пумпа и рекламното пано. Прашај го студент Б, а потоа одговори на неговите прашања. Студент Б, прашај го студент А каде се станбената зграда, ресторанот и паркот.

Вежба 4. На сликата има вкупно осум возила и седум пешаци. Студент А, прашај го студент Б за возилата. Интересирај се за тоа какви возила се, каква боја се, каде се наоѓаат. Студент Б, прашај го студент А за пешаците.

Вежба 5. Помисли на некои места во градот каде што си сега и каде што беше денес и вчера. Постапи прашања и одговарај на прашања на соученици.

Тема 4. Отворено и затворено

Вежба 1. Замисли дека си во Скопје и сакаш да одговориш на следниве прашања.

а. Часот е 8 и 30 навечер.

Каде можам да купам чоколадо?

б. Недела наутро е.
Можам ли да купам леб?

в. Каде можам да купам
поштенски марки во
недела попладне?

г. Сабота попладне е.

Можам ли да пратам пакет?

д. 7 часот навечер е.

Можам ли да купам фармерки? Каде да купам списание?

Вежба 2. Најди ги одговорите во следниот текст.

Во Скопје има трафики во кои се продаваат весници, списанија, цигари, пијалаци, чоколади. Нивниот број во последно време е намален и овие работи можат да се купат во супермаркети, продавници, на бензински пумпи. Повеќето продавници се отворени од 10 часот наутро до 8 часот навечер. Во сабота обично работат од 9 до 14 часот, а во недела не работат. Но супермаркетите работат од 8 наутро до 10 навечер, а оние во големите трговски центри работат и во неделите. Во Скопје има дежурни продавници и бензински пумпи и тие работат нон-стоп, 24 часа. Поштите во Скопје работат од 9 наутро до 5 попладне. Дежурни пошти работат и во сабота од 9 до 14 часот. Поштенски марки можат да се купат и во трафики и во некои продавници.

Вежба 3. (слушање) Тројца зборуваат за работното време на продавниците во нивните земји. Слушај и пополни ги празните места.

Во Полска банките се отворени до _____ часот. Во градовите супермаркетите се отворени _____, па можете да купите леб _____.

Во Грција продавниците затвораат _____ и повторно отвораат _____. Но има и _____, кои се отворени цел ден.

Во Тајланд многу градови имаат _____. Можете да купите _____ таму. Тие се отворени _____.

Вежба 4. Раскажи за продавниците во твојата земја. Кога отвораат, а кога затвораат?

Вежби

Тема А. Купувачи

Вежба 1. Што велат купувачите? Состави реченици од табелата и напиши ги во балончињата.

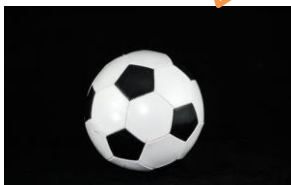
Колку е	топката?
Колку се	кошулата?
Тоа е	фотоапаратот?
Ќе купам	овие чевли?
Кој број се	овие фармерки?
Кој број е	прескапо!
Може ли	пет, Ве молам.
да го видам	

Кој број се овие чевли?

Тие се 42.

500 денари.

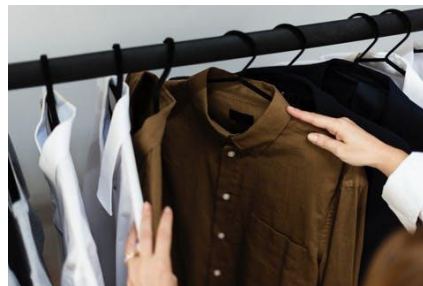

Да, се разбира. Повелете.

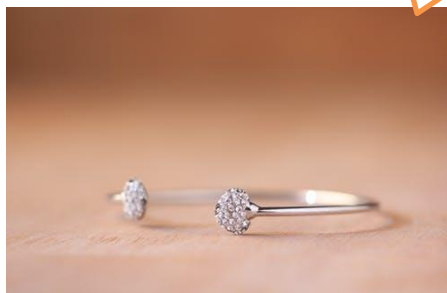
Тие се 2000 денари.

Таа е број 42.

Во ред. 200 денари, Ве молам.

Ова е прекрасен примерок. Само 4000 денари.

Тема Б. Продавници

Вежба 1. Кои букви недостасуваат во називите на продавниците?

Пе_ар_и_а

О_о_ј_и_зе_ен_ук

Ме_а_н_ц_

_ро_а_ни_а_за_о_е_а

А_е_а

К_и_а_н_ц_

Т_а_и_а

Т_р_с_и_к_а_е_ц_ја

Су_ _ма_ке_

Ча_о_н_ч_р

Тема В. Каде е?

Вежба 1. Напиши предлози на празните места. Користи ги предлозите од рамката.

пред	до	на	помеѓу	спроти	зад	над
------	----	----	--------	--------	-----	-----

1. Колите се ____ улицата, ____ семејството и ____ зградите.
2. Сонцето и божилакот се ____ небото, ____ градот.
3. Дрвјата се ____ зградите, ____ тревата.
4. Бабата е ____ мајката, а мајката е ____ бабата и ќерката.
5. Таткото е ____ синот и дедото, а дедото е ____ таткото.

Слушање: Купување

Вежба 1. (слушање) Слушни ги трите разговори.
Каде се луѓето? Што купуваат?

1. Продавница: _____

Таа купува: _____

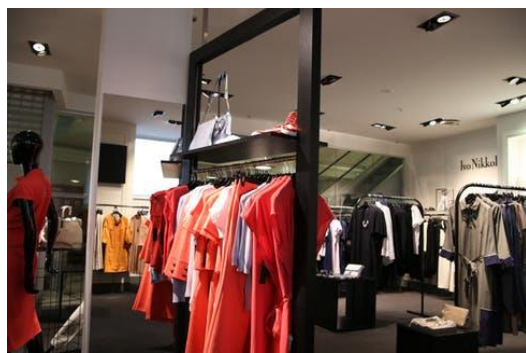
2. Продавница: _____

Таа купува: _____

3. Продавница: _____

Таа купува: _____

Таа не купува: _____

Речник

Вежба 2. Избери зборови со исто или слично значење.

скап (голем, драгоцен, бавен, лош)

преголем (затворен, корисен, огромен, одбивен)

трафика (грешка, киоск, соба, ходник)

двојка (пар, подарок, полица, предел)

затворен (задан, иден, молчалив, слободен)

облека (агол, алишта, гостин, град)

покрај (во, до, за, над)

мапа (баба, вистина, држава, карта)

вози (готви, гради, одмора, управува)

евтин (богат, достапен, корисен, удобен)

Вежба 3. Избери зборови со спротивно значење.

вчера (блиску, долу, наутро, утре) завршува (заповеда, носи, појадува, почнува)

евтин (плашлив, празен, скап, солиден) ладен (лесен, привлечен, прекрасен, топол)

крупен (лош, летен, ситен, фантастичен) висок (болен, низок, извонреден, тивок)

вистина (балкон, градина, лага, место) гради (се бања, доаѓа, мижи, урива)

обожава (запомнува, мрази, покажува, потсети) ред (безредие, божилак, ден, простор)

Д

Страници за учење

Тема 1. Вежбаме за... деновите од неделата

Вежба 1. (слушање) Слушај ги деновите од неделата. Вежбај го изговорот на деновите.

понеделник

вторник

среда

четврток

петок

сабота

недела

Вежба 2. Работете во парови. Провери го својот соученик.

Среда, четврток ...? Петок. Кој е втор ден во неделата? Вторник.

Вежба 3. Погледни ја табелата. Што прави овој човек?

претпладне попладне навечер

понеделник		√		Одам во супермаркет.
вторник				
среда			√	Играм пинг-понг.
четврток				
петок			√	Ја мијам косата.
сабота	√			Станувам доцна.
недела		√		Одам на фудбалски натпревар.

Тој оди во супермаркет во понеделник попладне. ...

Вежба 4. Потсети се на твојата недела. Кажете им на другите студенти што правиш во деновите од неделата.

Вежба 5. Покриј ги со рака деновите од неделата. Дали знаеш да ги кажеш?

Тема 2. Гласови

Вежба 1. (слушање) Слушај го гласот /x/ во македонскиот јазик. Дали се разликува од гласот x во твојот јазик?

/x/ Харалампие е тих и духовит.

Хана од Холандија е одлична шахистка.

Хајди има слух и свира на хармоника.

Вежба 2. (слушање) Слушај и вежбај.

во хотел	на хартија	учи хемија	комponира хитови	е хирург	има хоби
низ ходник	пее во хор	без храна	смисла за хумор	Хрват	носи хулахопки

Вежба 3. Напиши реченици. Користи зборови од рамката.

Вежба 4. Прочитај ги на глас своите реченици.

Изрази: Што значи тоа?

Вежба 1. Види ги балончињата. Поврзи ги прашањата и одговорите.

Што значи милионер?

Како е *wine* на македонски?

Пријател.

Вино.

Што значи бавен?

Како се вика *friend* на македонски?

Значи обратно од брз.

Значи човек со многу пари.

Вежба 2. (слушање) Сега слушај и провери ги своите одговори.

Вежба 3. Напиши на лист хартија три збора на македонски и три збора на твојот мајчин јазик.

Прочитај ги пред другите студенти своите реченици.

Што значи _____?

Како е _____ на македонски?

Како се вика _____ на македонски?

Утврдување

Тема 1. Килограм јаболка

Вежба 1. Човек оди во продавница и купува:

- килограм јаболка
- четири килограми компири
- 200 грама говедско месо
- еден литар минерална вода
- половина литар млеко

500 ден./кг

30 ден./л

50 ден./л

25 ден./кг

40 ден./кг

Колку денари троши за овие производи?

Вежба 2. Работете во парови. Студент А, купи нешто од студент Б. Студент Б, кажи колку чини тоа.

Половина килограм
говедско, Ве молам.

Двесте и педесет
денари, Ве молам.

Тема 2. Книга, книги, книгата, книгава, книгана, книгине

Сакам книги. Обожавам да читам книги. Често купувам книги. Мислам дека книгите се корисни.

Ја сакам оваа книга. Ја сакам книгава. Дајте ми ја онаа книга. Дајте ми ја книгана. Ја купувам.

Сакам
книги.

Ја сакам
книгава.

350
денари, Ве
молам.

Вежба 1. Купи по едно нешто од секоја од овие продавници.

Едно/една/еден/ед
ни ..., Ве молам.

киоск

аптека

продавница за облека
и обувки

книжарница

Проверка

Тема 1. Придавки

Вежба 1. Пронајди девет парови со спротивно значење. Кои два збора остануваат неспарени?

убаво	големо	кратко	високо	слабо	брзо	топло
	старо	ладно	бавно	грдо	евтино	тажно
силно	младо	скапо	мало	богато	долго	ниско

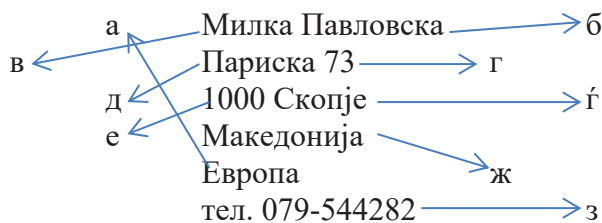
Вежба 2. Избери придавки за да ги опишеш работите на сликата.

Вежба 3. Што користиш за:

- да ја одржиш храната ладна?
- да зготвиш јадење?
- да јадеш супа, риба и торта?
- да се видиш себеси?
- да се качиш на повисок кат?
- да дознаеш колку е часот?
- да дознаеш што има ново?
- да зборуваш со пријател?

Вежба 4. Што се зборовите означени со букви од а до з?

Вежба 5. Изберете го точниот збор во секоја реченица.

- а. Сакам една кока-кола/кока-колата и едно кафе/кафето, Ве молам.
- б. Мој/мојот стан има балкон/балконот. На балкон/балконот има кауч/каучот.
- в. Види го/ги овој/овие фармерки. Ти се допаѓа/допаѓаат ли?

Вежби

Тема 1. Провери го својот напредок

Вежба 1. Види ја табелата и заврши ги речениците.

Владимир Петровски оди на масажа во _____

Тој игра тенис _____ и игра карти

_____. Оди по продавници

_____ и оди во кино _____

	9-12	14-17	19-21
П	масажа		
В		тенис	
С			карти
Ч	продавници		
П			кино

2. Што вели купувачот?

Добро утро. Сакам да купам ...

3 кг компири _____

1 кг пиперки _____

1/2 кг домати _____

и _____, Ве молам.

3. Направи прашања со помош на следниве зборови. 4. Погледни го распоредот на објектите.

а. часот во стануваш колку?

пошта

книжарница

банка

трафика

б. се број чевли кој тие?

хотел

месарница

пекарница

маркет

в. живеат родители каде твоите?

Кој објект е:

а. спроти банката _____

б. до хотелот _____

в. меѓу банката и поштата _____

г. радио чини ова колку пари?

г. спроти маркетот _____

д. брат студира што ти?

Пишување: Моите три омилен места

Вежба 1. Еден човек пишува за продавници и за кафе-барови во својот град.

а. Скопје сити мол е огромен трговски центар.

Отворен е секој ден во годината од 8 наутро до 10 навечер. Има многу добри продавници, супермаркет, киносали, кугларница и многу кафе-барови.

б. Рамстор е одличен супермаркет со повеќе продавници во нашиот град. Таму може да се купи секаква храна и пијалаци, а може да се купат и разни предмети за кујна, бања, како и книги.

в. Енрико е ресторан-пицерија и кафе-бар. Познат е по своите италијански специјалитети и салати.

Можете, исто така, да отидете таму и само на кафе или пијалак. Отворен е од 9 часот наутро до полноќ.

Обично одам таму со пријатели во петок навечер.

Вежба 2. Кои се твоите три омилен места?

а. _____

б. _____

в. _____

Зборовни изрази

Напиши ги овие прашања на твојот мајчин јазик.

Што значи зборот „зеленчук“?

Како е „Thank you“ на македонски јазик?

ЛЕКЦИЈА 11. ШТО СЕ СЛУЧУВА?

Тема 1. Што се случува?

сегашно време

А

Б

Тие се расправаат за... Тие...

В

Г

Тој нуди помош. Таа слуша музика.

Таа оди на пат. Тој негодува.

Д

Ѓ

Тие се досадуваат. Таа пишува писмо.

Тој медитира. Таа се плаши.

Е

Ж

Тие гледаат ...

Тој бара помош.
З

Вежба 1. Погледни ги сликите. Што мислиш дека прават луѓето? Избери од дадените описи. (слушање) Сега слушај. Имаше ли право?

Вежба 2. Што прават овие луѓе?

А

Б

В

Г

Д

Ѓ

Е

Ж

З

Вежба 3. Замисли некое дејство и запиши го на лист хартија. Со пантомима, без да зборуваш, покажи им на другите што правиш. Погодија ли другите студенти што правиш?

Јас правам ручек.

Јас играм шах.

Јас мијам коса.

Тема 2. Прашања

Вежба 1. (слушање) Слушај го разговорот.

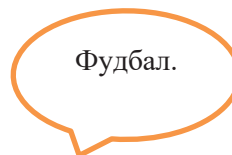
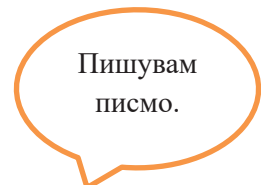
Кои прашања ги поставува мажот.

- _____ ?
- Па, не.
- _____ ?
- Да. Да, сум.
- _____ ?
- Извинете!
- _____ ?

Вежбајте го разговорот.

Вежба 2. Види ги одговорите. Што мислиш, кои се прашањата?

Тема 3. Може ли да зборувам со Маја, Ве молам?

Може ли да зборувам со Маја, Ве молам?

понеделник вторник среда

Жалам. На училиште е. Жалам. Во кино е. Жалам. Не е дома.

четврток петок сабота недела

Жалам. Спије во моментов. Жалам. Се тушира во моментов. Жалам. На пат е викендов. Жалам. Пишува домашна.

Вежба 1. Кои денови е Маја дома? Кои денови не е Маја дома?

Вежба 2. Помисли на тројца роднини што ги познаваш. Запиши ги нивните имиња на лист и дај му го на твојот соученик. Студент А, јави се на телефон и побарај да зборуваш со некого од листот. Студент Б, одговори каде се, односно што прават тие луѓе.

Тема 4. Сегашно време

а-група	чита	е-група	мие	и-група	брои
чит-ам	чит-а-ме	миј-ам	ми-е-ме	број-ам	бро-и-ме
чит-а-ш	чит-а-те	ми-е-ш	ми-е-те	бро-и-ш	бро-и-те
чит-а	чит-а-ат	ми-е	миј-ат	бро-и	број-ат

Прашања

Дали тие читаат книга? Да. Да, читаат. Тие читаат книга. Што читаат тие? Книга.

Вежба 1. Направи прашања. Кои се одговорите?

а. Таа гледа телевизија. _____ телевизија? Што _____ ?

б. Тие одат на часови. _____ на часови? Каде _____ ?

в. Тој прави кафе. _____ ? _____ ?

Вежба 2. Пополни ги празните места и заврши го текстот. Употреби сегашно време од следниве глаголи: *јуши, иџра, гледа, сум, забавува, танцува, чека, свири, вечера, седи*.

Саботна вечер е. Гостите на хотелот добро се _____ . Некои гости _____ во ресторанот. Во барот музичка група _____ музика со бавно темпо. Некои гости _____ на масите, а други _____. Во соседната просторија неколкумина _____ рулет. Пред хотелот еден возач _____ неког во својата кола. Тој _____ цигара и _____ во својот часовник. Две минути до полноќ _____ ...

Вежби

Тема А. Тие слушаат радио

Вежба 1. Доврши ја табелата. Потоа кажи што прават луѓето.

Глагол Глаголска
именка

пие пиене
слуша слушање
игра играње

чита читање
мие миене

гледа гледање
бања бањање

прави правење
суши сушење

Тема Б. Постапување прашања

Што прави тој/таа/тоа?

Вежба 1. Напиши прашања со *Што* и *Каде*.

Каде патува тој/таа/ тоа?

1. Дали таа чита весник или книга? Што чита таа?
2. Дали ќе престојувате во хотел или кај пријатели? _____
3. Дали гледаат филм или фудбалски натпревар? _____
4. Дали тој пие лимонада или пиво? _____
5. Дали ќе одиш на факултет или на кино? _____
6. Дали тие играат шах или карти? _____
7. Дали работи дома или на работа? _____

Тема В. Каде е некој?

Вежба 1. Сликите покажуваат седум различни места. Каде е некој кој ја слика секоја фотографија? Избери од табелата.

1.

2.

факултет

кино

базен

на забава

гости

шопинг

концерт

3.

4.

5.

6.

7.

Слушање

(слушање) Слушај ги разговорите. Одговори на прашањата за секое лице.

А Дали е дома? Б Што прави? В Може ли да се јави на телефон?

1. Андреј

А _____

Б _____

В _____

3. Симон а

А _____

Б _____

В _____

2. Никола

А _____

Б _____

В _____

4. г-а Поповска

А _____

Б _____

В _____

Каде се случува последниот дијалог, каде ја бараат г-а Поповска?

Речник

Вежба 1. Избери зборови со исто или слично значење.

страда (пати, пешачи, пишува, стои)

се вози (се бања, вклучи, готви, патува)

се кара (се враќа, се забавува, се расправа, кути)

спроти (во, до, карши, спроти)

студен (ладен, лош, мој, празен)

жежок (висок, врел, крупен, кус)

топол (богат, корисен, срдечен, убав)

обожава (велича, вечера, готви, излегува)

се бања (се вози, се извинува, се кара, се тушира)

духовит (бавен, гладен, слободен, смешен)

Вежба 2. Избери зборови со спротивно значење.

става (вади, види, завршува, обожава)

качи (вклучи, легнува, симне, страда)

се забавува (се врати, се досадува, се мисли, се погледнува)

вечера (јаде, појадува, руча, ужина)

седи (гради, излегува, разговара, стои)

прифаќа (недостасува, одбива, покажува, слуша)

вчера (блиску, малку, наутро, утре)

шах (видеоигри, домино, карти, телевизија)

напред (долу, надвор, назад, спротивно)

зграда (куќа, стан, стокатница, улица)

ЛЕКЦИЈА 12. ОПИШУВАЊЕ ЛУЃЕ

Тема 1. Облека

Вежба 1. Погледни ги овие алишта.

Кои од нив мислиш дека се

- за жени?
- за мажи?
- и за жени и за мажи?

Направи список со три колони и напиши ги твоите одговори.

Покажи им ги одговорите на соучениците. Дали се согласуваат?

Вежба 2. Избери соученик од класот. Кажувај што носи тој/таа. Дали другите соученици знаат за кого зборуваш?

Оваа личност носи сини фармерки и црвена маица.

Мислам дека е тоа...

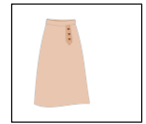
фустан

вратоврска

маица

сукња

кошула

џемпер

шорцеви

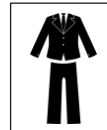
капут

панталони

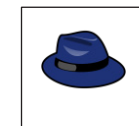
фармерки

костум

блуза

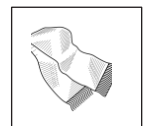
шапка

сако

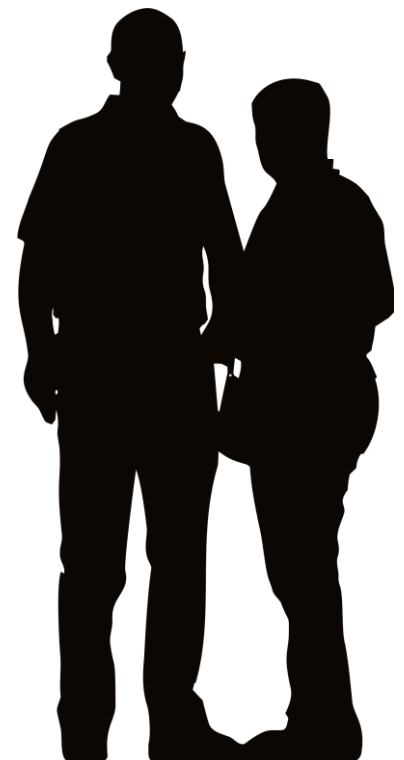
јакна

шал

Вежба 3. Погледни ги луѓето на сликите.

Што мислиш дека носат тие?

Тема 2. Професии

Вежба 1. Шестмина зборуваат за своите професии. Пополни ги празните места со професии од рамката.

а. Јас сум _____.

Студирам француски јазик.

в. Јас сум _____.

Работам во градежна фирма.

д. Јас сум _____.

Работам во болница.

б. Јас сум _____.

Работам во супермаркет.

г. Јас сум _____.

Работам во филмска куќа.

ѓ. Јас сум _____.

Работам во телеком.

доктор(ка)

инженер(ка)

архитект(ка)

студент(ка)

режисер(ка)

продавач(ка)

Вежба 2. Тројца од горните шестмина 1.

ги носат овие алишта на работа.

Што мислиш, кои се тие?

2.

3.

(слушање) Сега слушај и провери дали си во право.

Вежба 3. Зборувај за некого во твоето семејство.

Тема 3. На кого мислиш?

висока	коса	
долга	сива	темна
кратка	светла	

Вежба 1. Направи реченици за луѓето на автобуската станица.

Вежба 2. Тројца опишуваат една жена. Прочитај што велат тие за неа. Заокружи ја сликата со опишаната личност.

1: Ана? Таа обично носи очила за сонце. Се облекува спортски.

2: Ја знаеш Ана. Најчесто носи фармерки и маица. Има светла коса. Има две деца. Нејзините деца се мали.

3: Мора да ја знаеш Ана. Живее во соседната улица. Прилично е висока и убава. Нејзината коса е долга.

А

Б

Вежба 3. Погледни ги сликите.

Која е жената? Како знаеш?

В.

Вежба 4. Помисли на неког што твојот соученик го знае (студент од групата, заеднички професор, пријател, позната личност). Напиши три реченици за него/неа. Дали твојот соученик погоди за кого зборуваш.

Тема 4. Ангел си ти

Вежба 1. Прочитај за животот на Тоше Проески, македонска музичка легенда. Распреди ги седумте пасуси по ред.

А

Својот прв албум „Некаде во ноќта“ го издава 1999 година, а летото истата година го одржува својот прв концерт.

Б

На неговиот последен концерт, одржан на 7 октомври 2007 година во Скопје, присуствуваат над 40 илјади гледачи. Десет дена подоцна загина во сообраќајна несреќа во Република Хрватска, на врвот на својата слава.

В

Тоше Проески е, веројатно, најголемата македонска музичка ѕвезда. Роден е во Прилеп во 1981 година, а живее во Крушево.

Г

Во април 2003 година Тоше победува на белградскиот фестивал „Бевизија“ со песната „Чија си“, која станува голем хит на бившите југословенски простори.

Д

Музичките почетоци ги прави на детскиот фестивал „Златно славејче“ 1992 година во Скопје со песната „Јас и мојот дедо“.

Г

Тоше Проески во 2004 година ја претставува Република Македонија на фестивалот „Евровизија“ со песната „Лајф“, англиска верзија на песната „Ангел си ти“.

Е

Музичката кариера ја почнува 1997 година во Прилеп, на фестивалот „Мелфест“, каде победува со песната на Битлси „Јестердеј“.

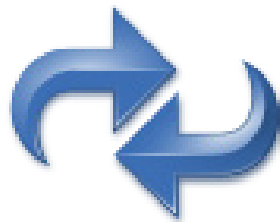
Вежба 2. Ова се четири стиха од четири песни на Тоше. Можеш ли да ги составиш двата дела на секој стих?

Усни да ти бакнувам, ...

Темно е тајно моја, ...

Во коси да ти спијам, ...

Нека земе што му треба секој,

... а во душа светат фенери.

... но црешата да ја најдам жива.

... нежно да те прегрнам,

... без престан да те љубам,

Вежба 3. Пополни ги празните места со предлози што недостасуваат.

Вчера бев ___ брат ми ___ вечера. Порано живеев ___ село, а сега живеам ___ град. ___ три години бев ___ скијање. Утре ќе одам ___ планина ___ Миле. Тој не е ___ Скопје, но работи ___ факултет ___ асистент. Утре ќе одам ___ работа. Ќе имам час ___ предавалната Темпус. Ќе работиме ___ глаголи ___ првиот час, а на вториот час ќе раскажуваме ___ својата земја. ___ мојата куќа и мојата работа има 3 километри. ___ работа одам ___ кола. Ние сега одиме ___ курс ___ македонски јазик. Часот ни почнува ___ 12, а трае ___ 14 и 30 часот. ___ нашата предавална има тоалет.

Вежби

Тема А. Алишта

Вежба 1. Како се викаат овие алишта на македонски? Некои одговори се во многунасочникот.

д	о	л	н	а	м	а	и	ц	а	и	г
п	е	п	е	р	у	ш	к	а	п	к	р
в	р	а	т	о	в	р	с	к	а	ч	а
и	ц	х	у	л	а	х	о	п	к	и	д
п	а	н	т	а	л	о	н	и	п	ќ	н
а	м	а	м	д	у	к	с	е	р	а	и
р	а	з	ј	а	ш	б	о	з	а	г	к
о	и	х	п	б	о	к	с	е	р	к	и
ч	е	в	л	и	к	а	ј	и	м	а	ш
ф	а	р	м	е	р	к	и	к	е	л	е

2. Што обично носиш ти? Како се облекуваш?

Во какви бои се твоите алишта?

Јас носам _____

Б. Професии

Пишувај за овие луѓе.

Таа е лаборантка.

Работи во

фармацевтска фирма.

Таа е

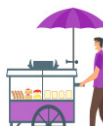
Тој е

доктор.
лаборант.
студент.
продавач.
наставник.
келнер.
секретар.

Таа

Тој

предава математика.
студира француски јазик.
работи во фармацевтска фирма .
работи во осигурителна фирма.
работи во болница.
работи во италијански ресторан.
работи со подвижна количка.

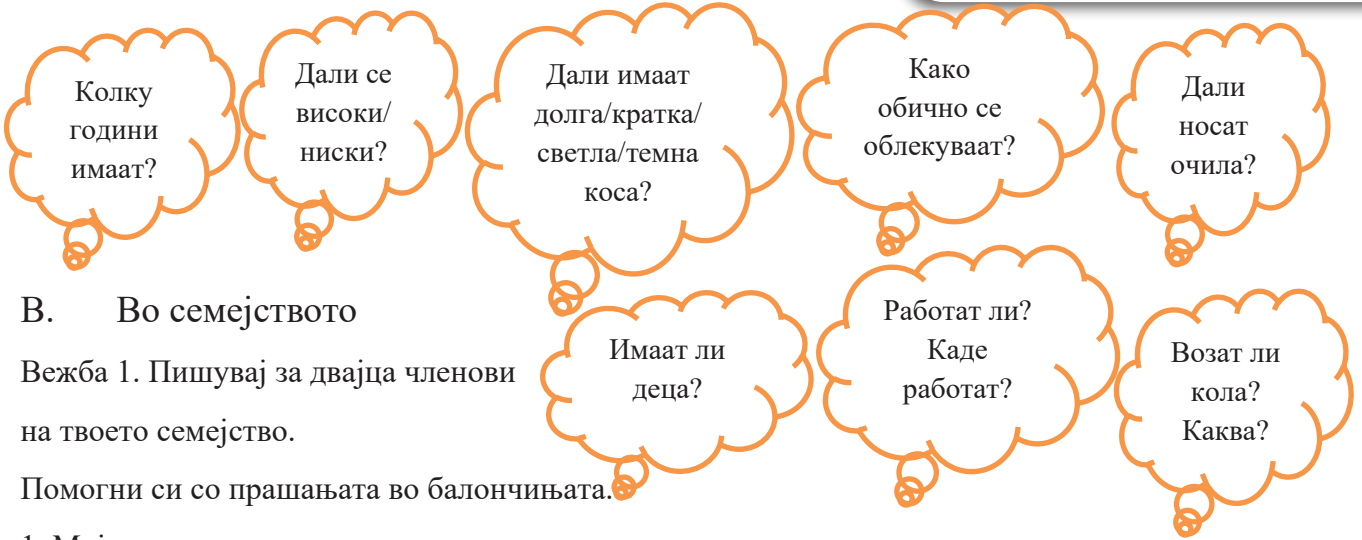

В. Во семејството

Вежба 1. Пишувај за двајца членови на твоето семејство.

Помогни си со прашањата во балончињата.

1. Мојот _____

2. Мојата _____

Вежба 2. Слушање: Каде е семејството Трајковски? Бараш тројца луѓе на една забава:

г. Трајковски, г-а Трајковска и нивната ќерка Мила. Слушај и најди ги на сликата.

2 3

4 5

6 7

1

12

8

9

12

11

10

Лицето _____ е Мила. Лицето _____ е г-а Трајковска. Лицето _____ е г. Трајковски.

Речник

Вежба 3. Избери зборови со исто или слично значење.

тих (гласен, брз, тивок, поспан)

супа (скара, чорба, пијалак, салата)

види (гледа, мисли, чуе, посматра)

разговара (молчи, размислува, зборува, кути)

негодува (знае, протестира, внимава, сака)

жежок (врел, ладен, топол, млак)

благ (кисел, солен, горчлив, сладок)

студен (топол, ладен, врел, млак)

мраз (вода, лед, сок, пијалак)

тазе (свеж, бајат, безвкусен, безвреден)

Вежба 4. Избери зборови со спротивно значење

бајат (успешен, тазе, висок, голем)

слета (отиде, иде, вкуси, полета)

тргне (се движи, пешачи, застане, плати)

се качи (се мие, се симне, се смее, се двоуми)

замине (пристигне, отиде, мисли, знае)

празник (понеделник, делник, датум, професија)

крај (средина, блесок, утро, почеток)

природен (свој, туѓ, вештачки, еколошки)

самрак (пладне, полноќ, попладне, зора)

следен (претходен, нареден, секојдневен, сонлив)

Страници за учење

Тема 1. Вежбаме за... заповедните форми

Вежба 1. Слушај го наставникот. Прави исто што и тој/таа.

Дај ми ги
сите пари!

Сега е твој ред. Кажи им на соучениците што да прават.

Дај ...

Затвори ...

Стави
...

Слушај ...

Земи ...

Отвори ...

Вежба 2. Погледни ги овие примери.

Гледај!

Испиј го
ова!

Немој да го
пиеш тоа!

Не
гледајте!

Вежба 3. Погледни ги следниве реченици. Кои се точни? Потврди ги точните со знакот ✓ или допиши Не.

Како да живееш здраво?

✓	прави физички вежби
Не	пуши
	јади слатки работи
	пиј алкохол
	јади многу масти
	јади многу овошје и зеленчук
	пешачи до работа или до училиште
	јади доцна навечер
	одморај

Тема 2. Изрази

Вежба 1. Поврзи ги следниве изрази со сликите.

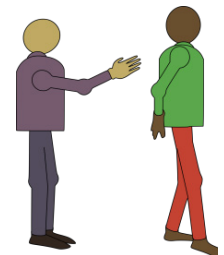
Побрзај!

Седни!

Чекај малку!

Влези!

Молчи!

Вежбање

Тема 1. Повратни глаголи

се бања

се тушира

се бричи

се миеш

се шминка

се забавува

се смее

Вежба 1. Прашај ги соучениците:

Кога се тушираш, наутро или навечер?

Кога се бањаш?

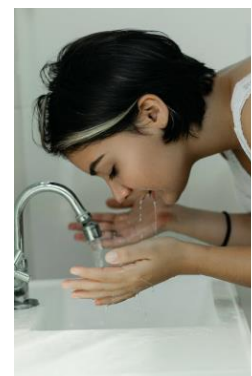
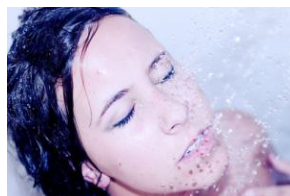
Колку често се бричиш?

Колку често се шминкаш?

Како се забавуваш?

Зошто се смееш?

Зошто се миеш?

Тема 3. Предлозите *на* и *во*

Вежба 1. Забележи ги следниве изрази

Таа е на работа, на училиште, на факултет, на фризер, на гости, на пазар.

Тој е во гимназија, во кино, во театар, во ресторан, во болница, во Охрид.

Вежба 2. Одговорете на следниве прашања.

Каде можам да нарачам пијалак во близина?

Каде можам да купам сендвич?

Каде можам да купам евтин оброк?

Каде можам да купам фармерки?

Вежба 3. Помислете на членовите на Вашето семејство. Каде се тие во моментов?

Проверка

Тема 1. Сегашно време

Вежба 1. Избери глаголи од рамките и пополни ги празните места.

а. Мојата девојка и јас сме студенти. Јас _____ француски,
а таа _____ математика. Таа _____ соба во
студентскиот дом, а јас _____ дома со родителите.

живее
има
студира

б. Јас не _____ вино, но ако е многу топло, понекогаш
_____ чаша пиво.

зема
пие

в. Брат ми _____ во ресторан за брза храна. Тој _____
околу 50 бургери на саат. Интересно е тоа дека тој е вегетаријанец. Тој
не _____ месо.

јаде	прави
работи	

г. – Кога _____ наутро? Дали _____ обилно?
– Во осум часот _____. Не _____ воопшто,
само _____ едно кафе и _____ на работа.

појадува	пие
оди	станува

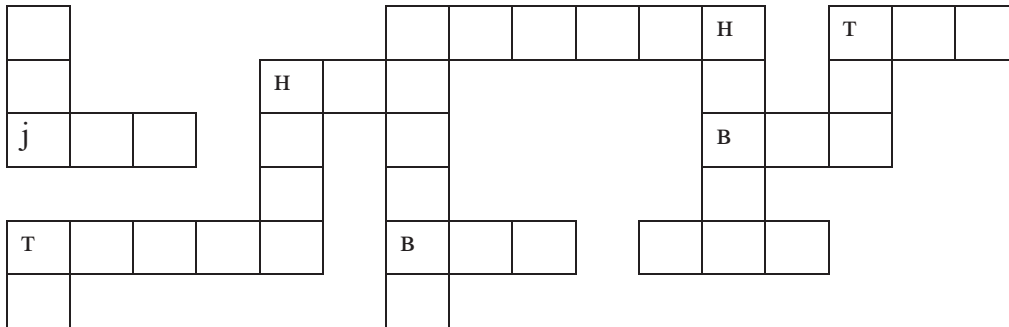
д. Колку јазици _____ таа? _____ дека _____
германски, но не _____ дали _____ француски.

зборува	вели
знае	

Тема 2. Јас, мој

Вежба 1. Поврзи ги следниве лични заменки и заменски придавки:

јас, ти, тој, таа, ние, вие, тие, мој, твоја, негова, нејзин, наша, ваш, нивно

Вежба 2. Погледни ги испревртениве зборови. Дали можеш да откриеш:

– три јадења	кепаат	ануријаг	сукаам
– три вида продавници	јадини	аиждицкна	сујари
– три држави	бари	мсара	карфати

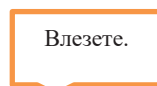
Вежба 3. Сега ти напиши испревртени зборови и покажи им ги на соучениците.

Дали можат да ги решат?

Вежби

Зборовни изрази

Напиши ги овие изрази на твојот мајчин јазик.

Провери го својот напредок

Вежба 1. Пополни ги празните места со заповедни форми.

Избери од рамката.

- а. _____ ги вашите книги и
_____ ја приказната на страница 25.
- б. _____ го прозорецот. Студено е.
- в. _____ на пијаното. Децата спијат.
- г. _____ ја косата на оној човек – зелена е!
- д. _____ ја таа јакна. Прескапа е.

купи	не купувај / немој да купуваш
затвори	не затворај / немој да затвораш
види	не гледај / немој да гледаш
отвори	не отворај / немој да отвораш
свири	не свири / немој да свириш
читај	не читај / немој да читаш

Вежба 2. Што правиш (и не правиш) сега? Напиши вистинити реченици со употреба на сегашно време.

(носи) Носам сини фармерки _____

(пишува) _____

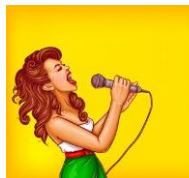
(седи) _____

(не носи) _____

(не игра) _____

(не чита) _____

3. Што работат овие луѓе?

Напиши уште три професии: _____

4. Опиши го човекот. Како е облечен (што носи)? _____

Пишување: Луѓе на различни места и во различно време

Вежба 1. Погледни ги белешките. Потоа прочитај го пасусот.

Белешки

две девојчиња

едното девојче: сина капа,

сина јакна, син шал

другото девојче: виолетови

капа, јакна и шал

во излог: играчки

Пасус

Оваа слика покажува две девојчиња.

Едното девојче носи сина капа, сина јакна и син шал, а другото девојче виолетови капа, јакна и шал. Тие гледаат низ прозорец во излог.

Во излогот има прекрасни кукли и воз.

Вежба 2. Напиши пасус според белешките.

Белешки

маж, жена

ручаат

на масата: сендвичи, сокови

прават селфи

мажот: маица, панталони

жената: маица, сукња

Пасус

Сликата покажува _____

Вежба 3. Сега пишувај за оваа слика. Прво напиши белешки, потоа напиши пасус.

Белешки

маж, жена

одат на пат

Пасус

Ова е _____

Речник

Вежба 4. Избери зборови со исто или слично значење.

слегува (се симнува, се качува, се носи, пали)

кити (носи, дарува, легнува, украсува)

следен (вчерашен, нареден, претходен, туѓ)

зора (ден, мугра, пладне, полноќ)

се колеба (решава, паѓа, се двоуми, се радува)

другар (роднина, пријател, душман, план)

хоби (професија, занимација, вакцина, лоби)

вреден (внимателен, мрзлив, трудољубив, успешен)

чука (мисли, пее, свири, тропа)

најаден (гладен, жеден, сит, настинат)

Вежба 5. Избери зборови со спротивно значење.

затворено (заклучено, празно, отворено, полно)

мрзлив (вреден, осамен, сам, чуден)

сит (најаден, гладен, платен, убав)

здрав (богат, вреден, настинат, тврд)

зафатен (амбициозен, висок, голем, слободен)

чисти (абортира, валка, вика, гледа)

собира (зема, мисли, мириса, фрла)

прашува (мисли, одговара, размислува, шета)

зима (есен, година, лето, пролет)

дозволи (може, забрани, смее, треба)

ЛЕКЦИЈА 13. КОЛКУ ЧИНИ?

Тема 1. Корисни работи

кујнска маса, блендер, фрижидер, машина за миеење садови, ѓубрарник, фрижидер за длабоко замрзнување, миксер, креденец, канта за ѓубре, држач за хартиени крпи, мијалник, чешма, држач за зачини, отворач за конзерви, рерна, тостер, книга за готвење, подметнувач, шпорет, рингла, кујнски пулт, детергент за миеење садови, микропечка, кафемат, даска за сечење, стол, течност за рачно миеење садови, крпа за бришење садови, решетка за цедење садови, крпи за држење жешки садови, набивач на ѓубре, процесор за храна, тостер-рерна, лимена кутија

Вежба 1. Што има на сликава? Пронајди ги предметите наброени во списокот и распредели ги според тоа дали има еден таков предмет или повеќе. Потоа напиши ги множинските форми од сите едински и обратно – сите едински од множинските. Што забележуваш?

именки во еднина: _____

именки во множина: _____

Вежба 2. Покриј го горниот дел на страницата. Колку работи запомни? Кои? Запиши ги.

Вежба 3. Работете во парови. Сакаш да

- запалиш оган
- напишеш писмо
- направиш торта
- направиш кафе

Што ти е потребно? Состави четири списоци.

Покажи им ги твоите списоци на соучениците.

Дали и на нивните списоци се истите работи?

список за оган	список за писмо	список за торта	список за кафе
-------------------	--------------------	--------------------	-------------------

Тема 2. Список за купување

Вежба 1. (слушање) Две лица прават список за купување. Кои од работите во рамката им се потребни?

Напиши ги на списокот за купување.

домати	шеќер	кафе
банани	компири	леб
јајца	јаболка	ориз

список за купување

сок од портокал

Вежба 2. (слушање) Слушај повторно и доврши ги реченициве.

Тие имаат многу...

Тие немаат многу...

Тие воопшто немаат...

Вежба 3. Знаеш ли што имаш во твојата кујна? Зборувај за работите на списокот.

Имаме многу ...	Воопшто немаме ...	Немаме доволно ...	Имаме доволно ...
-----------------	--------------------	--------------------	-------------------

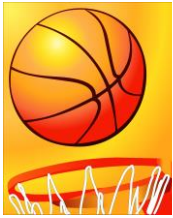
Вежба 4. Поврзи ги погорните изрази според значењето со следниве изрази.

Треба да докупиме ...	Не треба да купиме ...	Мора да купиме ...	Не мора да купиме ...
-----------------------	------------------------	--------------------	-----------------------

Тема 2. Колку ...?

Вежба 1. Еве неколку повеќекратни одговори. Направи прашања во врска со нив. Дали ги знаеш одговорите?

Има 5/6/7 играчи на терен во секој кошаркарски тим.

Има 300/600/900 грама шеќер во секоја тегла од 1 кг цем.

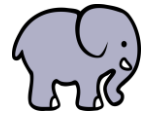
Има 26/28/31 глас(ови) во македонската азбука.

Просечен човек јаде 3/13/30 тони храна во својот живот.

Африкански слон пие 50/100/200 литри вода дневно

Прашања:

Тема 3. Вежбаме за формата

Вежба 1. Избројливи и неизбројливи именки

Избројливи именки

дете

две деца

шолја

пет шолји

топче

три топчиња

Неизбројливи именки

шеќер

три коцки шеќер

вода

шише вода

кафе

шест шолји кафе

Избројливи или неизбројливи?

кошула

месо

вино

кечап

брашно

злато

боза

слика

езеро

масло

цигара

книга

мастика

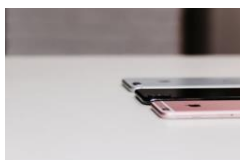
љубов

Вежби

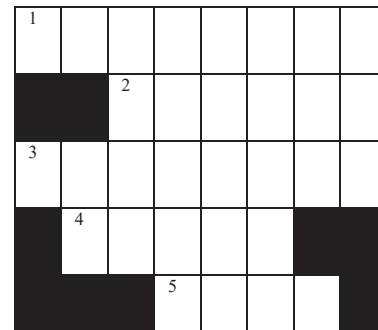
Тема А. Два крстозбора

Вежба 1. Решете ги крстозборите.

Крстозбор А

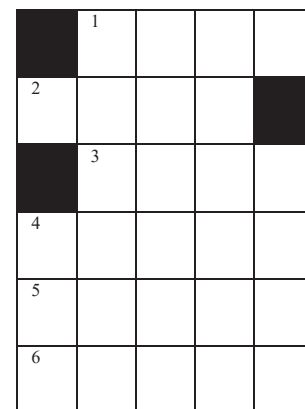
1. На сликата има еден _____.
2. Има две _____.
3. Има три _____.
4. Има четири _____.
5. Има две _____ за плетење.

Крстозбор Б

1. Две чаши бело и црвено _____.
2. Шолја _____ за расонување.
3. Слоновите пијат многу _____.
4. Во чајот и кафето се става _____.
5. Еден метар _____ за нов фустан.
6. Со хот-дог добро одат сенф и _____.

Сега пополнете ги празните места во овие реченици:

Во крстозбор А сите одговори се _____ именки. Во крстозбор Б сите одговори се _____ именки. Под 4 вертикално се добиваат зборовите: _____ и _____.

Тема Б. Во фрижидерот

Замислете дека овој фрижидер е во вашата кујна
Направете реченици како во првиот пример.

- а Во фрижидерот има многу зеленчук.
- б. _____ овошје.
- в. _____ вода.
- г. _____ млеко.
- д. _____ сок.
- ѓ. _____ компири.
- е. _____ месо.
- ж. _____ јајца.

Слушање: Сакам...

Вежба 1. Обиди се да ги пополниш празните места во овие разговори. Користи зборови од рамката.

сапун	прати писмо
радио	измие раце
марки	слушне вести

1. А: Извинете, имате ли _____ овде? Сакам да _____.

Б: Да, има едно во кујната, во аголот покрај прозорецот.

А: Ви благодарам.

2. В: Сакам да _____. Имате ли _____?

Г: Жалам, не верувам дека имам. Веднаш ќе проверам. Не, жалам.

В: А, така.

4. Д: Готово е јадењето!

Ѓ: Во ред. Само сакам да _____. Имате ли _____?

Д: Да, има еден на полицата.

Ѓ: О, да, еве го.

Речник

Вежба 1. Избери зборови со исто или слично значење.

коверт (пенкало, хартија, плик, мастило) стартува (почнува, престанува, завршува, донесува)
 пазари (дава, продава, купува, качува) поле (море, небо, планина, рамнина)
 летување (играње, одмор, сушење, напор) потребен (нужен, главен, крупен, ноќен)
 жали (се смее, тагува, танцува, спие) се тушира (се бања, се негува, се подготвува, се суши)
 се дотерува (се средува, се кара, се извинува, излегува)
 наздрави (повика, мисли, се чукне, се сеќава)

Вежба 2. Избери зборови со спротивно значење.

множина (еднина, мнозинство, малцинство, рамноправност)
 потребен (нужен, забавен, силен, излишен) се радува (се мисли, жали, пали, купува)
 пали (лути, мирува, гаси, мижи) тешкотија (напор, леснотија, мака, труд)
 доврши (започне, забрани, замине, застане) направи ручек (доврши, дозволи, зготви, поврзе)
 прати порака (валка, добие, вклучи, богат) зема (пие, руча, стои, дава)
 влезе (вклучи, игра, излезе, седи)

ЛЕКЦИЈА 14. ПРЕКУ ГОДИНАТА

Тема 1. Годишни времиња

Вежба 1. Еве четири места од целиот свет.

Кои места се

- секогаш топли?
- многу ладни во зима?
- суви во август?

Прочитај ги текстовите и дознај.

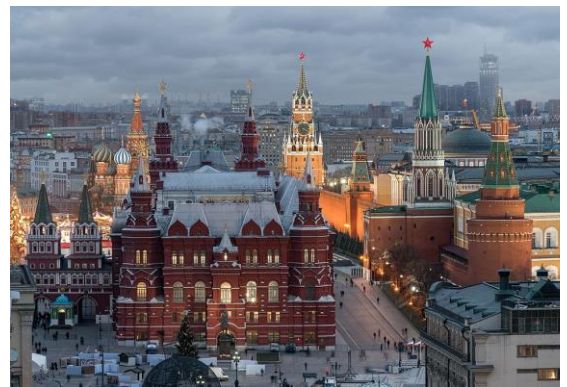
Алис Спрингс е топол и сув преку цела година. Од октомври до март е многу топол, често 40 Ц или повеќе степени. Од мај до август е ведро и топло преку ден, но свежо преку ноќ.

Во лето Истанбул е многу топол, околу 25-30 Целзиусови степени. Во зима е ладен. Често врне во есен и зима, а некогаш и снежи.

Џакарта е топла преку цела година, а температурите се исти во јануари и во јули. Од ноември до април е влажната сезона, а во јануари има многу врнежи од дожд. Од јули до ноември е главно суво, но воздухот е секогаш влажен.

Москва е топла и главно сува во лето, со температури од 25 до 30 Целзиусови. Во зима е многу ладно и паѓа снег многу често. Температурите паѓаат и до -20, а снег има често од ноември до март. Пролетта доаѓа доцна во Москва, обично во април или во мај.

Вежба 2. Најди антониими во текстот. Направи список на зборови со спротивно значење.

Вежба 3. Напиши неколку реченици за времето во твојата земја во текот на годината.

Тема 2. Месеците во годината

Вежба 1. Кои месеци недостасуваат во табелата. Најди ги во претходната тема (14.1) и запиши ги во табелата.

Вежба 2. Во кој месец е твојот роденден? Кога е роденденот на твоите соученици во класот? Во кој месец има најмногу родендени?

Вежба 3. Обиди се да им дадеш име на месеците во годината според некоја твоја активност во секој месец. На пример, месец кога почнуваш да јадеш сладолед, месец кога почнуваш да носиш маици со кратки ракави итн.

Вежба 4. Ова се старите македонски имиња на месеците. Дали можеш да откриеш кој месец го означуваат? Обиди се.

гроздобер	житар	тревен	косар	листопад	златец	сечко	снежник	студен	коложег	жетвар	цутар

јануари
февруари

јуни

декември

Тема 3. Какво е времето?

Вежба 1. Овие четворица луѓе зборуваат за времето. Еве дел од работите што ги кажуваат. Поврзи ги речениците со сликите.

а. ☐	Облачно е.	ѓ. ☐	Топло е и влажно.
б. ☐	Многу е ветровито.	е. ☐	Многу е топло.
в. ☐	Сончево е.	ж. ☐	Многу е свежо.
г. ☐	Врнежливо е.	з. ☐	Многу е ладно.
д. ☐	Паѓа снег.		

1.

4.

2.

3.

Вежба 2. (слушање) Сега слушни што кажуваат луѓето на сликите и провери колку точни одговори имаш.

Вежба 3. Погледни надвор низ прозорецот. Какво е времето?

Вежба 4. Погоди какво е времето денес во овие градови. Провери го својот одговор на мобилниот телефон.

Рим

Рејкјавик

Сиднеј

Најроби

Мексико Сити

Хонолулу

Вежба 5. Дали ти е лично познат некој од овие градови? Објасни.

Тема 4. Фестивали

Вежба 1. Прочитај за овие фестивали. Кои фестивали се прикажани на сликите?

Фестивал на снегот (февруари – Сапоро, Јапонија)
 На фестивалот на снегот во Сапоро луѓето прават статуи од снег. Некои статуи се многу високи. Посетителите може да ги гледаат статуите, а може и сами да направат статуа.

Карневал (февруари – Бразил)
 Луѓето прават карневали низ цел свет, но најпознат е Карневалот во Бразил. Во Рио де Жанеиро повеќе илјади жители парадираат низ улиците. Тие носат прекрасни костуми и танцуваат на музиката самба.

Холи (март – Индија)
 Ова е хиндуски фестивал. На последниот ден на фестивалот луѓето продаваат прав во боја на улиците. Може да го купите правот и да го фрлате врз други луѓе.

Сонгкран (април – Тајланд)
 Сонгкран – Фестивалот на водата – е тајландската Нова година. Ако сте во Тајланд за време на Сонгкран, не отворајте прозорци од кола, зашто сите фрлаат вода на секого.

Џоко дел калчо (јуни – Фиренца, Италија)
 Ова е верзија на фудбал од 16. век. Има четири тима со по 27 играчи. Играчите носат костуми од 16. век. Играта е опасна зашто нема многу правила.

Октоберфест (септември – Минхен, Германија)
 Ако сакаш пиво, ова е фестивал за тебе. Седум милиони луѓе го посетуваат Октоберфест. Тие испиваат пет милиони литри пиво и изедуваат милион кобасици и половина милион кокошки.

Нова година (31 декември)
 Во многу делови на светот, вклучувајќи ја Македонија, 31 декември е последен ден од годината. Луѓето излегуваат со своите семејства и пријатели и на полноќ ја пречекуваат новата година, извикувајќи „Среќна нова година“.

Вежба 2. (слушање) Петмина раскажуваат што прават на Нова година.

Што прави секој од раскажувачите? Одбери од списокот.

а. останува дома	ѓ. оди во ресторан
б. гледа телевизија	е. излегува на улица
в. оди на забава	ж. танцува
г. си легнува порано	з. гледа огномет
д. оди кај пријатели на гости	

Вежба 3. Раскажи што правиш ти на Нова година?

Вежби

Тема А. Клима и годишни времиња

На што се сеќаваш во врска со овие четири места?

Пополни ги празните места со зборови од рамката.

Употреби го секој збор само еднаш.

влажно	топло	жешко
пролет	лето	есен
суво	ладно	свежо

1. Алис Спрингс

Од октомври до март е многу _____, често 40 Целзиусови степени или повеќе. Од мај до август е ведро и _____ преку ден, но свежо навечер.

2. Џакарта

Од ноември до април е _____ сезона, а во јануари има многу дождови. Од јули до септември е _____, но воздухот е секогаш влажен.

3. Истанбул

Во зима е _____. Често врне во _____ и во зима, а некогаш и паѓа снег.

4. Москва

Москва има топло и, главно, суво време во _____, со температури од 25 до 30 Целзиусови степени. Во _____ е многу _____ и температурите се спуштаат под -20 Целзиусови. _____ доаѓа доцна во Москва, обично во април или мај.

Тема Б. Месеци

Вежба 1. Напиши ги целите форми на месеците во табелата.

Вежба 2. Комплетирај ги речениците.

- _____ е осмиот месец во годината.
- _____ има 28 дена. Некогаш има 29.
- Нова година е меѓу _____ и _____.
- _____ е единаесеттиот месец во годината.
- Мојот роденден е во _____.
- Во мојата земја учебната година почнува во _____.
- Мојот омилен месец е _____ зашто _____.

јан.	
фев.	
мар.	
апр.	
мај	
јун.	
јул.	
авг.	
сеп.	
окт.	
ное.	
дек.	

Тема В. Времето

1. Поврзи ги речениците и сликите.

- Сончево е.
- Облачно е.
- Врне.
- Снежи.
- Дува.
- Влажно е.
- Жешко е.
- Ладно е.

2. Какво е времето сега? Напиши една или две реченици.

3. Напиши ги своите асоцијации за секој месец во годината. За кои месеци имаш позитивни чувства, а за кои месеци немаш?

- јануари – _____
- февруари – _____
- март – _____
- април – _____
- мај – _____
- јуни – _____
- јули – _____
- август – _____
- септември – _____
- октомври – _____
- ноември – _____
- декември – _____

Слушање: Добри времиња, лоши времиња

Некој ги опишува месеците што ги сака и месеците што не ги сака. Пред да слушаш, прочитај ги овие прашања.

1. Зошто не ги сака јануари и февруари? _____
2. Каков е март во нивната земја? _____
3. Зошто го сака април? _____
4. Кога му е роденден? _____
5. Што прави во август? _____
6. Што се случува во септември? _____
7. Зошто го сака октомври? _____
8. Каков е ноември? _____
9. Што прави во декември? _____

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

тешкотија (агол, вистина, мака, мапа)

сув (бессочен, извонреден, преголем, паметен)

внатрешен (вештачки, интерен, корисен, одличен)

порано (блиску, долу, претходно, секако)

врне (паѓа, нарачува, потсети, прави)

врнежливо (гладно, дождливо, жешко, лажно)

современ (предвремен, навремен, модерен, мрзлив)

молчи (се бања, вечера, влезе, ќути)

се совпаѓа (завршува, запомнува, коинцидира, нарача)

замине (валка, замижи, отиде, спие)

2. Избери зборови со спротивно значење.

сув (богат, влажен, исушен, мал)

внатре (надвор, овде, онде, таму)

задлабочен (алчен, лаком, површен, привлечен)

горчлив (благ, кисел, солен, блуткав)

далечен (дамнешен, загубен, близок, туѓ)

горе (напред, долу, назад, одзади)

храбар (бестрашен, јуначен, смел, страшлив)

вака (мака, сака, така, цака)

сега (вчера, завчера, после, утре)

весел (празничен, радосен, светол, тажен)

Е

Страници за учење

Тема 1. Знае ... не знае

Гледај! Знам да пливам!

Помош! Не знам да пливам!

Вежба 2. (слушање) Маж одговара на прашања.

Слушај и пишувај З (=знам) или Н (не знам) во колона А.

Таа знае да јава коњ. Тој не знае да јава коњ.

Тие знаат да скијаат. Тој не знае да скија.

Знаеш ли да готвиш?

А Б

Знаеш ли да свариш кафе?		
Знаеш ли да направиш тост?		
Знаеш ли да свариш ориз?		
Знаеш ли да направиш омлет?		
Знаеш ли да зготвиш пиле?		
Знаеш ли да направиш торта?		
Знаеш ли да свариш шпагети?		
Знаеш ли да месиш леб?		
конечен збир поени		

Вежба 1. Види ги примерите и доврши ја табелата.

√	х
Јас знам	Јас не знам
Тој/Таа _____	Тој/Таа _____
Тие _____	Тие _____

Вежба 3. Сега пресметај ги поените на твојот соученик. Запиши ги во колона Б.

Изрази

Вежба 1. Поврзи ги прашањата со сликите. Што мислиш, кои се одговорите?

Сакаш ли уште еден пијалак?

Сакаш ли да те префрлам до некаде?

Сакаш ли сладолед?

Вежба 2 (слушање) Слушај и провери.

Вежба 3. Пријател престојува кај тебе дома. Понуди му/и ги работите од сликата.

Вежбање

Тема 1. Сто дена, сто и еден ден

Вежба 1. Напиши ги броевите со зборови наместо со цифри.

20 дена _____ 21 ден _____

Вежба 2. Напиши ги со зборови следниве броеви:

149 _____ 793 _____

1528 _____ 3500 _____

26 018 _____

236 422 _____

1 951 311 _____

Вежба 3. Прочитај ги на глас следниве реченици.

а. Монт Еверест, највисокиот планински врв на светот е висок 8848 метри.

б. Голем Кораб е највисокиот планински врв во Македонија со 2753 метри.

в. Охридското Езеро е длабоко 288 метри, а Дојранското Езеро е длабоко само 10 метри.

г. Реката Вардар, најголемата река во Македонија, е долга 388 километри.

Вежба 4. Постапи прашања во врска со следниве реченици.

Јас секогаш седнувам на прва клупа. И сега седам на прва клупа.

Јас станувам во 7 часот наутро. Денес, меѓутоа, сум буден од 6.

Таа секогаш облекува капут во зима. И денес носи капут.

Тема 2. Каде е кујната?

Вежба 1. Погледни ја мапата. Каде е

- а. балконот?
- б. спалната?
- в. бањата?
- г. дневната?
- д. ходникот?
- ѓ. кујната?

Употреби ги предлозите: *до, ѿпред, ѿдо*, како и изразите *лево од, десно од*.

Вежба 2. Опиши кои предмети ги гледаш во секоја просторија.

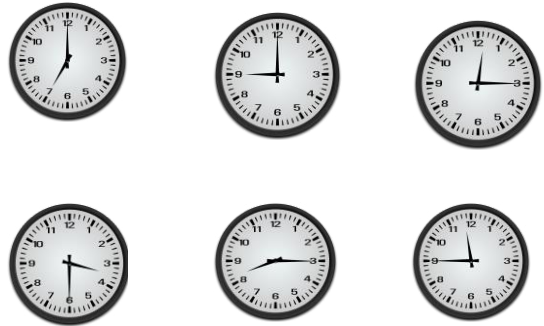
Тема 3. Време

Вежба 1. Погледни ги часовниците.

Колку е часот?

Вежба 2. Избери ден во неделата.

Кажи каде си во овие времиња? Што правиш?

Вежби

Состави кратки дијалози според сликите.

Провери го својот напредок

Вежба 1. Погледни ја табелата. Што знаат да прават Марјан и Бети? Што не знаат да прават?

а. Тие _____.

б. Тие _____.

в. Бети _____ на пијано.

г. Марјан _____ на пијано.

	Бети	Марјан
плива	√	√
скија	x	x
пијано	√	x

Вежба 2. Преобразете ги речениците со глаголот *сум* во реченици со глаголот *има*.

а. Тој е дваесетгодишник.

б. Таа е во право за тие работи.

в. Јас сум среќен човек. Секогаш добивам на лото.

Вежба 3. Напиши ги следниве броеви со зборови.

278 _____

2532 _____

574389 _____

Вежба 4. Напиши ги зборовите што недостасуваат.

а. топло – ладно влажно – _____ високо – _____

б. _____ – лето – _____ – зима

в. _____ – април – _____ – јуни

г. – _____ . – _____ .

Пишување: Родендени

Вежба 1. Погледни ги овие реченици. Потоа прочитај ги пасусите.

Реченици

Роденден: јули

Станувам доцна.

Канам неколку пријатели
кај мене дома.

Пиеме кафе и јадеме торта
заедно.

Пасус

Мојот роденден е во јули. Утрото
станувам доцна. Попладнето обично
канам неколку пријатели
кај мене дома.

Ние пиеме кафе и јадеме торта заедно.

Реченици

Роденден: октомври

Добивам подароци
од моето семејство.

Излегувам со неколку
пријатели на пијалак.

Одиде на кино заедно.

Пасус

Мојот роденден е во октомври.
Утрото добивам подароци од моето
семејство. Вечерта обично излегувам
со неколку пријатели на пијалак или
некогаш одиде на кино заедно.

Вежба 2. Претвори ги овие реченици во пасус.

Користи зборови од рамката.

Реченици

Роденден: февруари.

Родителите ми даваат подарок.

Правам роденденска забава.

Сите мои пријатели доаѓаат.

Играме игри, јадеме торта и сладолед.

наутро	обично	и
попладнето	некогаш	или
вечерта	навечер	тогаш

Пасус

Мојот роденден _____

Вежба 3. Пишувај за твојот роденден. Кога е? Што правиш?

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

претчувствува (насетува, игра, носи, танцува)

цврст (мек, среќен, тврд, тазе)

свеченост (активност, градина, прослава, часовник)

ведар (бавен, бистар, важен, долг)

обичај (полица, просторија, традиција, фамилија)

ама (не, но, ни, ниту)

ум (мраз, памет, пропуст, ходник)

доколку (ако, ама, бидејќи, но)

апче (агол, грешка, плакар, таблета)

алчен (бајат, градски, лаком, лажен)

2. Избери зборови со спротивно значење.

глупав (безвкусен, вреден, затворен, паметен)

лабав (грд, евтин, најаден, цврст)

ред (поредок, хаос, самрак, сосед)

плитко (блиску, длабоко, напред, обично)

ретко (вака, погрешно, после, често)

ист (ваков, идентичен, различен, таков)

паѓа (расте, насетува, пали, слегува)

избрише (запомнува, застане, напише, полета)

секого (кого, никого, нас, тоа)

заедно (никогаш, одделно, ретко, секако)

ЛЕКЦИЈА 15. ВО МИНАТОТО

Тема 1. Приказна за добра ноќ

Вежба 1. Во следнава приказна глаголите означени со црвена боја се во минато време. Прочитај го првиот дел и пополни ја табелата.

минато време

сегашно	минато
сум	бев
е	
има	
оди	
спије	
зема	
сака	
дава	
гледа	
носи	
отвора	
става	
вели	
влегува	

Прв дел

Имав околу пет години. **Беше** доцна навечер и моите родители **спијеја**. Јас **бев** буден зашто **сакав** да одам во веце. **Тргнав** накај вецето и **видов** светлина под вратата од дневната соба. Затоа ја **отворив** вратата и **влегов** во дневната. Тогаш **здогледав** еден човек на возраст од дваесетина години.

Го **погледнав**, а и тој ме погледна мене. Ми се **насмевна** и рече: „Здраво? Како се викаш?“ Јас **одговорив**: „Мирко.“ „Дали сакаш да играме игра, Мирко?“ ме **праша**. „Да“, **одговорив**. **Имаше** голема торба во рацете и ми **рече**: „Добро. Да ставаме работи во торбава.“

Така, ние ја **почнавме** играта. Јас му **давав** работи, а тој ги **ставаше** во торбата. Го **зедов** паричникот на татко ми од неговото сако и ја **зедов** чантата на мајка ми од нејзиниот капут и човекот ги **стави** во својата торба.

Втор дел

Тогаш јас (1) _____ во спалната соба на моите родители – многу тивко – и (2) _____ нивните часовници и прстени, обетките на мајка ми и му ги (3) _____ на човекот.

Јас му (3) _____ и други работи, исто така, – сребрените ножеви, виљушки и лажици, два сидни часовници и неколку стари книги – и тој (4) _____ сè во својата торба. Тоа (6) _____ одлична игра. На крајот тој (7) _____: „Добро, Мирко. Време е за спиење. Сега оди во кревет. Добра ноќ. Тогаш јас му (8) _____ добра ноќ и (9) _____ на спиење.

Вежба 2. Прочитај го вториот дел од приказната. Пополни ги празните места со глаголи од табелата. (слушање) Сега слушај го Мирко како ја раскажува целата приказна.

Вежба 3. Затвори го учебникот и обиди се да ја раскажеш приказната. Можеш да ги гледаш глаголите во табелата за да се потсетиш.

минато време • временски изрази

Тема 2. Вчера...

Сретнав стари пријатели во саботата. **Прочитав** девет романи минатото лето.

Играв фудбал за викендот. **Бев** во Истанбул во април. **Напишав** роман во 1996 година.

Вечерав на полноќ. **И дадов** цвеќе на мајка ми за Нова година. **Купив** нов капут вчера.

Вежба 1. Прочитај ги речениците. Како гласат формите за сегашно време од глаголите означени со црвено.

Вежба 2. Обрни внимание на предлозите во горните реченици. Што обично доаѓа по предлогот во? Како се употребува предлогот за? Што означува предлогот на? Продолжи ги следниве реченици.

Ја видов во ...

Ја видов за ...

Ја видов на ...

Вежба 3. Напиши пет реченици за себе (три вистинити и две измислени). Користи црвени глаголи од горните примери. Прочитај ги на глас петте реченици. Дали другите студенти знаат кои реченици се вистинити, а кои се измислени?

Тема 3. Места од детството

Слика Б

... многу мирно
... само една соба
... голема градина
... еден голем прозорец
... мал балкон
... многу дрвја
... на третиот кат
... на село
... голема тераса

Слика А

имаше

Вежба 1. Прочитај ги белешките во рамката. Кои од нив одат со слика А, а кои одат со слика Б?

Вежба 2. (слушање) Двајца се потсетуваат на местата на сликите.

Слушај и од белешките направи цели реченици.

беше

имаше

Што велат за следниве работи?

Зборуваач 1 – собите – каучите

Зборуваач 2 – собите – мебелот – терасата

Вежба 3. Избери едно од следниве две места:

- местото каде што живееше како мало дете
- местото коешто често го посетуваше како мало дете

На што се сеќаваш?

Тема 4. Вежбаме за формата. Минато несвршено и минато свршено време.

Минато несвршено време

Минато свршено време

чита

прочита

јас читав ние читавме

јас прочитав ние прочитавме

ти читаше вие читавте

ти прочита вие прочитавте

тој читаше тие читаа

тој прочита тие прочитаа

таа читаше

таа прочита

тоа читаше

тоа прочита

Вежба 1. Менувај ги во минато несвршено време следниве глаголи: прашува, гледа, слуша.

Вежба 2. Менувај ги во минато свршено време следниве глаголи: праша, изгледа, преслуша.

Вежба 3. Пополни ги празните места со глагол во минато време со еден од следниве глаголи дадени овде во сегашно време: гледа, живее, мие, пуши, сака, слуша, сум. Можеш ли да ги поделиш глаголите на глаголи во минато несвршено и минато свршено време и да ги напишеш во рамката?

минато несвршено минато свршено

а. Кога бев дете, ние _____ во Охрид.

б. Ја _____ косата утрово.

в. Во саботата навечер јас _____ дома и _____ телевизија.

г. Кога бев мал, многу ги _____ Битлси.

Ги _____ цело време нивните песни.

д. Тој _____ 30 цигари вчера.

Вежба 4. Смени го следниов текст во минато време.

Јас живеам/ _____ во стара куќа во село Собри, Валандовско. Селото е/ _____ многу мало – има/ _____ само 20 куќи. Во селото работи/ _____ само една продавница. Училиштето се наоѓа/ _____ во соседното село. Во училиштето учат/ _____ 21 дете, а има/ _____ само една наставничка. Тоа е/ _____ мајка ми, па ние секое утро пешачиме/ _____ заедно до училиштето.

Тема 5. Вежбаме за формата. Временски изрази

Излеговме вчера.

Ја измив косата во вторникот.

Бев во Охрид за празникот.

Ја видов на Божиќ.

Вежба 1. Пополни ги празните места со: *во, за, на* или / (ништо).

- а. Тие купија нова кола _____ средата.
- б. Цел ден останав во кревет _____ вчера.
- в. Ја почна книгата _____ јануари, а ја заврши _____ јули.
- г. Беа на зимување _____ Нова година.
- д. Вчера испив едно кафе _____ пладне, па не заспав до полноќ.

Вежби

Тема А. Глаголи во минатото

Вежба 1. Избери глаголи од рамките А, Б и В и пополни ги празните места.

1. Вчера ми _____ роденден и брат ми ми _____ подарок. Јас го _____ . Тоа _____ запалка. „Ти се допаѓа ли“, ме _____ . „Да, прекрасна е“, _____ . „Но, јас не пушам!“ му _____ . „Тогаш јас ќе ја земам“, _____ тој. Потоа ја _____ запалката од мојата рака, ја _____ во својот џеб и _____ од собата.

А

бев
беше
беа

Б

игравме
излегов
излезе
имаа
се јавив
отидовме
предложи
решив

В

2. Вчера наутро јас _____ сам дома. Моите родители не _____ дома и јас _____ да ги побарам моите другари Златко и Тони. Им _____ на мобилен, но тие не _____ дома. Тогаш _____ преку прозорец и ги _____ нив на улица. Тие _____ топка со себе, па сите тројца _____ во паркот и _____ фудбал.

видов
зеде
купи
одговорив
отворив
праша
реков
стави

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

лаком (настинат, ненаситен, паметен, потребен)

беља (вечер, градина, несреќа, прослава)

адреса (вистина, живеалиште, избор, множина)

безредие (домаќин, килим, прашање, хаос)

битен (бајат, битен, близок, важен)

контактира (вечера, вклучи, комуницира, молчи)

навикнат (бавен, вреден, научен, следен)

затвори (заклучи, замине, запомни, кити)

виде (гради, даде, забележа, каже)

се јави (се бања, дозволи, се кара, побара)

2. Избери зборови со спротивно значење.

дојде (гаси, дозволи, отиде, полета)

стави (извади, нареди, паѓа, пристигне)

затвори (одмора, отвори, отиде, пронајде)

нема (жали, замине, има, кани)

сака (молчи, нејќе, спие, страда)

старински (модерен, слободен, трудољубив, ужасен)

доцна (внатре, заедно, плитко, рано)

пополни (испразни, претпостави, расте, украсува)

светлина (прозорец, просторија, темнина, тешкотија)

дава (доаѓа, зема, затвори, опишува)

ЛЕКЦИЈА 16. ОКОЛУ СВЕТОТ

Тема 1. На мапата

Вежба 1. Прочитај ги шесте описи и пронајди зборови за да ги додадеш на листите.

Вежба 2. Можеш ли да ја решиш загатката?

север, ...

село, град, ...

езеро, планина, ...

Охрид е најголемиот град на Охридско Езеро и се наоѓа на североисточниот брег на езерото.

Струга е втор по големина град на

Охридското Езеро и се простира на северниот дел од брегот на езерото.

Св. Наум е најпознатиот манастир и туристичко место на Охридското Езеро. Се наоѓа на најјужниот дел од македонската страна на езерото, веднаш до албанската граница.

Радожда е најзападното македонски село на Охридското Езеро. Познато е по одличните ресторани со риба на скара.

Лагадин е место меѓу Охрид и Св. Наум,

источниот брег на езерото. Познато е по убавите плажи.

Велестово е планинско село во непосредна близина на Охрид. Се наоѓа на надморска височина од 1243 метри. До селото од Охрид се стигнува по асфалтиран пат со должина од 4 до 5 километри.

Кој е најдобриот пат?

Ова семејство туристи

се на брод, на почетокот

на својот еднеделен

одмор на Охридското Езеро. Тие

сакаат да ги посетат сите шест места

пред да се вратат дома.

Можеш ли

- да ги најдеш сите шест места на мапата?
- да им го кажеш најдобриот пат?

Вежба 3. Опиши други места околу езерото.

Вежба 4. Размисли за својата земја.

Напиши состав за едно од следниве места:

- твојот роден град
- главниот град на твојата земја
- туристичко место во твојата земја

Јас сум од Краков. Краков е град втор по големина, а трет според жители во Полска.

Тема 2. Те сакам

Вежба 1. Сите празни места во овој текст се имиња на јазици. Стави ги на точното место.

арапски	грчки	португалски
кинески	албански	италијански
јапонски	шпански	француски
германски	турски	македонски

Вежба 2. Еве го изразот *Те сакам* на други јазици.

Вежба 3. Одговори на следниве прашања.

1. Чиј јазик е македонскиот?
2. Чиј јазик е шпанскиот?
3. Чиј јазик е францускиот?

Постави прашање со *чиј* во врска со следнава реченица.

1. Грчки е јазикот на Грција.

Имињата на јазиците често се слични со имињата на земјите каде што се зборуваат. Така, (1) _____ е јазикот на Италија, (2) _____ е јазикот на Албанија, а (3) _____ е јазикот на Грција. Во Турција луѓето зборуваат (4) _____, а во Македонија зборуваат (5) _____. Во Јапонија зборуваат (6) _____, а во Кина зборуваат (7) _____. Но, со некои јазици не е така. Луѓето зборуваат (8) _____ во многу земји на Средниот Исток и во Северна Африка. Луѓето зборуваат (9) _____ во Германија, но и во Австрија и во дел од Швајцарија. Можеш да чуеш (10) _____ во Франција, но исто и во Канада, Белгија и во земји во Африка. (11) _____ е јазик на Португалија, но и на Бразил. Луѓето зборуваат (12) _____ не само во Шпанија туку и во Јужна и Централна Америка.

Тема 3. Која земја?

Вежба 1. Колку знаеш за овие земји?

Поврзи ги во речениците.

(Напиши И, Ш или А во секое квадратче.)

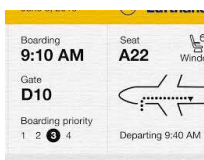
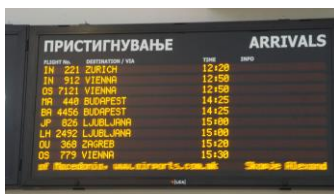
- Не излегува на море.
- Се наоѓа во Азија.
- Главниот град ѝ е Буенос Аирес.
- Луѓето зборуваат шпански таму.
- Многу богата земја е.
- Луѓето зборуваат германски, француски и италијански таму.
- Сиромашна земја е.
- Поголемиот дел е топол и во лето и во зима.
- Се наоѓа во Европа.
- Југот на земјата е многу студен.
- Главниот град ѝ е Њу Делхи.
- Има многу езера и планини.
- Се наоѓа во Јужна Америка.
- Реката Ганг тече низ неа.

Вежба 2. (слушање) Тројца кажуваат што знаат за Индија, Швајцарија и Аргентина. Слушај и провери ги своите одговори.

Вежба 3. Помисли на една земја. Напиши три или четири реченици за неа. Потоа прочитај ги на глас своите реченици. Можат ли твоите соученици да ја погодат земјата?

Тема 4. Меѓународно патување

Вежба 1. Овие илустрации се поврзани со меѓународно патување. Што покажуваат тие?

Вежба 2. (слушање) Овој текст раскажува за службен пат. Пополни ги празните места со податоци што ќе ги чуеш. Ќе чуеш шест кратки сцени.

Минатиот месец Мила _____ отиде на службен пат во _____.

Нејзиниот авион го напушти Скопскиот аеродром утрото. Летот беше одличен. Таа имаше _____ седиште, а и храната во авионот беше одлична. Авионот слета во _____.

Мила зеде _____ од аеродромот до хотел _____ во центарот на градот. Нејзината соба беше на _____ кат. Кога се качи во собата, веднаш му се јави на _____ во _____.

Времето беше _____, па реши да појадува на балкон. Се јави на _____ и нарача _____ и _____.

Вежба 3. Колку внимателно слушаше? Одговори на прашањава.

- Колку торби чекира Мила?
- Каде отпатува Мила?
- Колку ноќи престојува во Виена?
- Колку деца има Мила?
- Какво е времето во Скопје?

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

се простира (се протега, става, станува, стои)

се наоѓа (се кара, контактира, престојува, се симнува)

граница (адреса, брат, меѓа, списание)

ресторан (визба, гостилница, подрум, простор)

висина (агол, височина, градина, дно)

чекира (планинари, предаде, претпоставува, се симнува)

главен (битен, мрзлив, ноќен, празен)

багаж (вечер, грешка, поглед, товар)

отпатува (отиде, пријави, спие, чисти)

внимателно (будно, ново, последно, преголемо)

2. Избери зборови со спротивно значење.

должина (висина, еднина, ширина, шолја)

главен (алчен, важен, спореден, широк)

буден (поспан, внимателен, сконцентриран, претпазлив)

отсутен (весел, вештачки, присутен, потребен)

напреден (назаден, низок, поранешен, прекрасен)

се забавува (се двоуми, се досадува, се извинува, мижи)

по (пред, покрај, според, со)

цени (вреднува, почитува, презира, става)

облекува (разговара, седи, соблекува, станува)

полноќ (апче, ден, пладне, порака)

Страници за учење

Тема 1. Вежбаме за ... датуми

Вежба 1. Се сеќаваш ли на овие придавки?

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

_____ прв _____

Вежба 2. Сега обиди се да ги пополниш следниве празни места.

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

18.	19.	20.	21.	22.	23.
-----	-----	-----	-----	-----	-----

24.	25.	26.	27.
-----	-----	-----	-----

28.	29.	30.	31.
-----	-----	-----	-----

Вежба 3. (Слушање) Шестмина го кажуваат датумот на својот роденден. Запиши ги датумите.

Ана трети март	Џон	Павел
Енес	Бети	Тања

Вежба 4. Кога е твојот роденден? Дали некој во класот е роден на ист ден со тебе?

Запиши ги родендените на другите ученици во класот.

Тема 2. Гласови

Вежба 1. (слушање) Слушај ги следниве гласови.

/ш/ Штерјо Шандуловски зборува шпански и шведски јазик.

/ч/ Чедо Чадиловски знае чешки, а учи и словачки.

/џ/ Џема Џонсон отиде на одмор во Џибути.

Вежба 2. (слушање) Слушај и вежбај.

џеб	џунгла	џин	џас	џанта
џај	џешел	џампион	џампон	џие

Вежба 3. Напиши реченица. Користи зборови од рамката.

Вежба 4. Прочитај ја на глас својата реченица.

Тема 3. Изрази: Не сум сигурен/сигурна

Кој е главниот
град на Индија?

Вежба 1. (слушање) Четворица одговараат на ова прашање.

Што велат?

а. _____ Бомбај.

б. _____ Калкута?

в. _____ .

г. _____ Делхи.

Кој одговор е точен?

Вежба 2. Можеш ли да одговориш на следниве прашања?

Користи изрази од рамката.

Мислам ...

Не знам.

Не сум сигурен.

Немам поим.

- Каде е Хелсинки?
- Каде е Монт Еверест?
- Каде можеш да видиш гондола?
- Каде можеш да слушаш како музика?
- Што е Мадагаскар? Каде се наоѓа?
- Што е киви? Каде може да се сретне?

Вежбање

даде прати донесе покаже пишува

Тема 1. Дај ми ја книгата!

Вежба 1. Погледни ги глаголиве.

Можеме да ги употребиме вака:

Му дадов пари на човекот. Ѐ против подарок на тетка ми. Донеси ми ја книгата!

Му дадов пари нему. Ѐ против подарок нејзе. Книгата донеси ми ја!

Му дадов пари на него. Ѐ против подарок на неа.

Вежба 2. Пополни ги празните места со изрази од рамката.

Ѐ против	им дадеш	ми позајмиш
му пишав	ми ги покажеш	ни донесете

а. Јас _____ писмо, но тој

не ми одговори.

б. Можеш ли да _____ пари? Морам да купам лаптоп.

в. Ѐ беше роденден на мојата девојка, па _____ цвеќе.

г. Зошто не _____ фотографиите? Сакам да ги видам.

д. Келнер, сакаме две кафиња, Ве молам. И дали можете да _____ вода?

г. Децата се враќаат од училиште во еден часот. Можеш ли да _____ нешто да јадат?

Тема 2. Во и на

Вежба 1. Погледни ги следниве примери.

во Македонија	на брегот	на север
во Преспа	на западниот брег	на југ
во планините	на море	на исток
во центарот	на езеро	на запад
во северниот дел	на Охридско Езеро	на североисток

Вежба 2. Пополни ги празните места со *во* или *на*.

а. Манаус е _____ северниот дел _____ Бразил. Тој се наоѓа _____ брегот _____ Амазон.

б. Женева е _____ западниот дел _____ Швајцарија. Таа се простира _____ брегот _____ Женевското Езеро.

в. Токио е _____ источниот брег на Јапонија, _____ Источна Азија.

г. Еквадор е мала земја _____ Јужна Америка. Главниот град, Кито, е _____ север _____ земјата, високо _____ планините. Гвајакил, вториот град во земјата, е _____ брегот.

Проверка

Тема 1. Опишување луѓе

Вежба 1. Погледни ги овие луѓе и одговори на прашањата:

- а. Како изгледаат?
- б. Што носат?
- в. Колку години мислиш дека имаат?

Тема 2. Зборови

Вежба 1. Заврши ги следниве реченици. Колку краја можеш да смислиш за секоја реченица?

Можеш да пишеш...

Можеш да играш...

Можеш да слушаш...

Можеш да читаш...

Можеш да гледаш...

Вежба 2. Студент А, прочитај еден свој крај. Студент Б, со која реченица оди крајот на студент А?

Вежби

Напиши дијалог за следниве фотографии.

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

знае (напушти, победи, облече, умее)
 занимава (забавува, купува, направи, носи)
 почитува (потценува, презира, умре, цени)
 се ценка (бара, мава, ситничари, ужива)
 ведро (матно, темно, чисто, широко)
 тажен (жален, радосен, среќен, чуден)
 прост (бавен, вистински, едноставен, сакан)
 просјак (брат, гостин, дно, питач)
 семеен (многуброен, надворешен, утрински, фамилијарен)
 привлечен (атрактивен, обичен, плиток, чест)

2. Избери зборови со спротивно значење.

сончево (горчливо, здраво, облачно, потребно)
 заедно (ниско, посебно, последно, слатко)
 мртов (жив, прост, селски, сложен)
 радосен (ноќен, природен, тажен, умен)
 извонреден (гладен, заден, обичен, солиден)
 сложен (близок, нов, одличен, прост)
 живот (гостин, килим, смрт, тоалет)
 селски (градски, поранешен, присутен, солиден)
 врв (балкон, дно, коверт, подрум)
 ведро (благо, главно, евтино, облачно)

ЛЕКЦИЈА 17. ВО МИНАТОТО 2

Тема 1. Да и не

Вежба 1. Одговори на овие квиз-прашања. Потоа провери ги своите одговори со наставникот. Колку точни одговори имаш?

УМЕТНОСТ

Микеланџело
ја наслика /
не ја наслика
Мона Лиза.

НАУКА

Сонцето
се врти /
не се врти
околу Земјата.

ФИЛМ

Стивен Спилберг
го режира /
не го режира
филмот Ајкула.

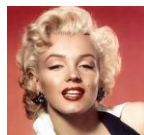
ИСТОРИЈА

Наполеон Бонапарт
беше /
не беше
генијален војсководец.

ПОЗНАТИ ЛУЃЕ

Мерлин Монро
има /
нема
црна коса.

МУЗИКА

Лудвиг ван Бетовен
ја компонира /
не ја компонира
Ода на радоста.

Вежба 2. Заврши ги следниве прашања. Употреби глаголи од рамката. Кои се одговорите?

освои	загина
почна	заврши
свиреше	напиша

СПОРТ

Германија

најмногу титули
светски првак во фудбал.

ПОЗНАТИ ЛУЃЕ

Тоше Проески

во сообраќајна несреќа.

МУЗИКА

Луј Армстронг

на гитара.

ИСТОРИЈА

II светска војна

1945 година.

ЛИТЕРАТУРА

Шекспир го

Хамлет.

Вежба 3. Работете во парови. Избери една тема и состави свое прашање. Дали другите студенти можат да дадат одговор на твоето прашање?

да/не-прашања

Тема 2. Го/ја гледаше ли ...?

_____ емисијата
за Марс вчера?

Да, ја гледав.

_____ ?

Да, многу. Беше многу
интересна.

фудбалот во
саботата?

_____ ?

Да, беше. Победивме
2:0.

концертот вчера?

Не, не бев. А ти?

Бев.

_____ ?

Не. Беше многу досаден.

Вежба 1. (слушање) Слушај ги трите дијалози и пополни ги празните места. Вежбај ги дијалозите.

Вежба 2. Потсети се на нешто што го гледаше неодамна. Прашај ги соучениците за тоа.

Тема 3. Тест на помнење

Дали се сеќаваш ...

кој-прашања

1... на првиот училиштен ден?

- Како беше облечен?
- Како се викаше твојот наставник?

2... на последниот пат кога купи облека?

- Што купи?
- Каде го купи тоа?
- Колку пари чинеше?

3... на минатата сабота?

- Какво беше времето?
- Што јадеше и пиеше за појадок?
- Кога стана од кревет?

4... кога последен пат беше на забава?

- _____ беше облечен?
- _____ пристигна на забавата?
- _____ ја напушти забавата?

5... кога последен пат ручаше во ресторан?

- Каде _____ ?
- Што _____ ?
- Колку _____ ?

Вежба 1. (слушање) Двајца одговараат на првиот дел од тестот. Слушај и бодувај ги со бодови од 0 до 6. Потоа тестирај ги соучениците во класот.

Вежба 2. Прочитај го цел тест. Кои се прашањата за четвртиот и за петтиот дел?

Вежба 3. Еве неколку глаголи од тестот. Кои се нивните минати форми?

носи купува чини руча
 станува пристигнува напушта пие

Вежба 4. Тестирај го соученикот за целиот тест. Додели му бодови од 0 до 30.

Тема 4. Вежбаме граматички времиња

Вежба 1. Значенски поврзи ги формите за сегашно и за минато време од следниве глаголи.

сегашно:	купува	прави	носи	чини	пие
	руча	зема	напушта	победува	
минато несвршено:	напушташе		носеше	земаше	ручаше
чинеше	пиеше	победуваше	купуваше	правеше	
минато свршено:	победи		напушти	зеде	руча
испи	купи	направи	облече	потроши	

Вежба 2. Избери прашални зборови од рамката и поставувај кој-прашања.

Пример: Дали ручаше дома/во ресторан/во паркот? Каде ручаше?

- Дали го виде Јанко/Милан/Томи?
- Дали пиеше вода/вино/млеко?
- Дали таа отиде дома/во кино/на забава?
- Дали освоија 1000/10000/100000 денари?
- Дали тој замина вчера/завчера/во вторникот?

Кога?
Кого?
Што?
Каде?
Колку?

Вежба 3. Негирај и преобрази во минато време.

сега

вчера

Пример: Тој е на училиште. Тој не беше на училиште.

- Тие спијат.
- Јас сум во група 1.
- Таа е дома.
- Ние сме венчани.
- Дали е таа на работа?
- Каде е тој?
- Дали си таму?
- Каде се наоѓаш?

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

особено (блиску, заедно, посебно, ретко)

повторно (бавно, доцна, одново, сепак)

прилично (вака, затворено, малку, многу)

минат (извонреден, излишен, претходен, храбар)

десетина (десет, до десет, околу десет, над десет)

се весели (се брочи, се радува, се мурти, тагува)

празнува (слави, собира, страда, стигнува)

расправија (безделник, граница, живеалиште, караница)

битка (борба, висина, соба, темнина)

стигне (види, допатува, се досадува, заборава)

2. Избери зборови со спротивно значење.

минат (близок, иден, краток, насилен)

љубов (живот, несвест, омраза, празник)

валкан (бавен, главен, заден, чист)

скрати (влезе, продолжи, пронајде, спие)

фали (критикува, почне, прифаќа, станува)

заборава (забрани, запомнува, зема, колеба)

прифаќа (враќа, кити, одбива, плаќа)

штетен (корисен, празен, прекрасен, спокоен)

напаѓа (се бања, се брани, заборава, купува)

опасно (безбедно, обично, посебно, често)

ЛЕКЦИЈА 18. КАКО ДА СТИГНЕШ ТАМУ

Тема 1. Одење на работа

Вежба 1. Тројца раскажуваат како одат на работа секое утро.

Замени ги сликите со зборови. Користи изрази од рамката.

одам со воз, одам со автобус,
одам со такси, возам кола, возам
велосипед, пешачам, станица,
автобуска постојка, (излегувам
од) дома, стигнувам на работа

А

Јас обично

. Има

толку пред мојата куќа.

Ако доцнам, некогаш

, но тоа е прилично скапо.

Б

Јас

. Јас секогаш

до

. Таа е на пет минути од

мојата куќа. Секогаш излегувам од

во 7:30.

В

Јас обично

, но ако е убаво времето, јас некогаш

.

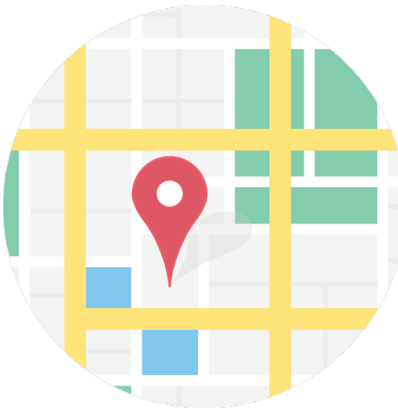

во 8:30.

Вежба 2. Како одиш на работа или на училиште наутро? Како одат другите членови на твоето семејство на работа или на училиште?

Тема 2. Се наоѓа од левата страна

Вежба 1. Погледни ги упатствата. Можеш ли да ги наредиш по ред?

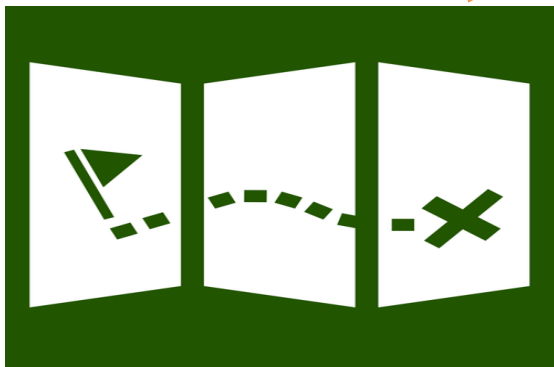

- а. Библиотеката е на крајот на улицата, од левата страна.
- б. Потоа продолжете право.
- в. Има кино на аголот.
- г. Поминете ја поштата.
- д. 1 Одете право по патов.
- ѓ. Свртете лево кај киното.

Вежба 2. (слушање) Ќе чуеш како двајца даваат насоки за движење. Слушај и одговарај на прашањата.

Каде е киното?

Каде е куќата?

Вежба 3. Објасни им на соучениците како доаѓаш од дома до предавалната? Користи ги зборовите и изразите од рамката.

накај	преку	низ
кон	нагоре по	спроти
по	надолу по	до
од	лево	откај
со	десно	под

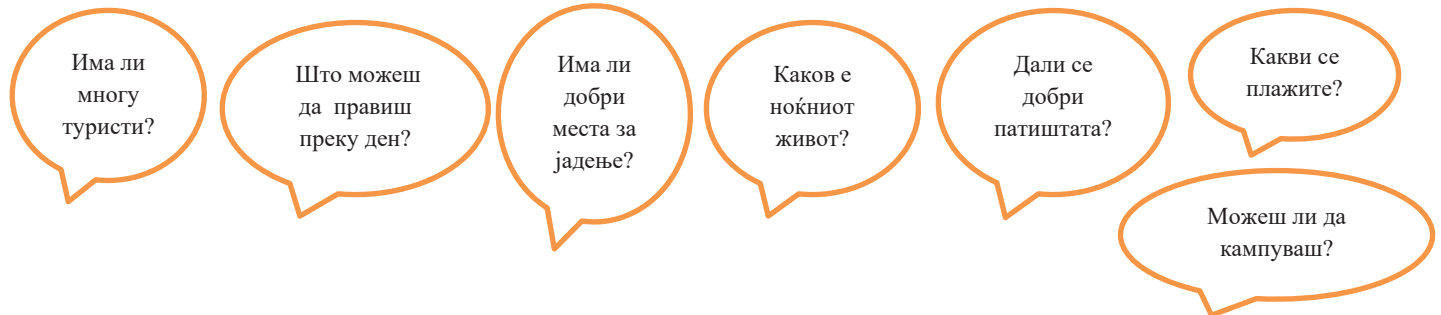

Вежба 4. Замисли дека се среќаваш со пријател некаде (на пр. во твојата куќа, во ресторан итн.).

Нацртај едноставна мапа и објасни му на пријателот како да стигне таму.

Тема 3. Градот под Самоиловите кули

Вежба 1. Прочитај го написот за Охрид. Најди одговори на следниве прашања.

Охрид е најпознатото туристичко место во Македонија. Добро е поврзан со другите градови во Македонија со автопатишта, а странските туристи може да дојдат и со авион на Охридскиот аеродром. Поголемиот дел од годината е многу мирен, но во летните месеци, особено во август, е полн со домашни и странски туристи.

Сместување. Повеќето туристи изнајмуваат соби, иако не е мал и бројот на хотелите во Охрид и на охридскиот брег. Има неколку плажи со евтини кампови, а најпознат и најпопуларен е кампот Градиште.

Плажи. Плажите се, главно, каменливи, а поретко се песочни, како плажата кај манастирот Св. Наум. Можете со кола да дојдете до повеќето плажи, но до најубавите се доаѓа со кајче. Преку ден туристите во Охрид се најчесто на плажа, каде се освежуваат со пливање и се релаксираат со сончање и во сенките на крајбрежните дрвја.

Ресторани. Јадењето во ресторани во Охрид не е скапо. Дobar дел од нив се отворени преку целата година, но во текот на летната туристичка сезона изборот е поголем. Најпопуларна е скарата, но има и голем број пицерији, како и киосци за брза храна.

Ноќен живот. Ноќниот живот во Охрид во текот на летото е многу богат. „Охридско лето“ е познат и признат фестивал на класична музика и драмски претстави. На фестивалот учествуваат познати уметници од Македонија и од странство. Ноќниот живот го збогатуваат бројните кафе-барови со музика до доцна во ноќта, како и неколкуте диско-клубови.

Туристички атракции во Охрид и околината. Над Охрид се извишува тврдината на средновековното царство на царот Самоил. Во непосредна близина има голем број стари цркви, од кои најпозната е црквата Света Софија од XI век. Поради големиот број цркви, Охрид е познат како Балкански и Европски Ерусалим. Забележан е податок дека во минатото во Охрид имало 365 цркви, колку што има денови во годината. Планината Галичица, во чие подножје се наоѓа Охрид, нуди прекрасна можност за планински туризам. Манастирот Св. Наум на самата граница со Албанија е познато словенско светилиште и голема туристичка атракција.

Вежба 2. (слушање) Некој опишува како може да се допатува во Охрид. Слушај и пополни ги празните места.

Од странство туристите најчесто доаѓаат со _____ до Скопје, па од Скопје продолжуваат со _____ за Охрид, иако некои туристи доаѓаат директно со _____ до Охрид.

Скопјани, а и жителите на другите македонски градови, доаѓаат во Охрид најчесто со _____, некои доаѓаат со _____, а малкумина, особено странски туристи, доаѓаат и со _____.

Од соседните држави Албанија и Грција, туристите доаѓаат со _____, а некои и со _____ на странска туристичка агенција.

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

особено (блиску, заедно, посебно, ретко)

повторно (бавно, доцна, одново, сепак)

прилично (вака, затворено, малку, многу)

минат (извонреден, излишен, претходен, храбар)

десетина (десет, до десет, околу десет, над десет)

се весели (се бричи, се радува, се мурти, тагува)

празнува (слави, собира, страда, стигнува)

расправија (безделник, граница, живеалиште, караница)

битка (борба, висина, соба, темнина)

стигне (види, допатува, се досадува, заборава)

2. Избери зборови со спротивно значење.

минат (близок, иден, краток, насилен)

љубов (живот, несвест, омраза, празник)

валкан (бавен, главен, заден, чист)

скрати (влезе, продолжи, пронајде, спие)

фали (критикува, почне, прифаќа, станува)

заборава (забрани, запомнува, зема, колеба)

прифаќа (враќа, кити, одбива, плаќа)

штетен (корисен, празен, прекрасен, спокоен)

напаѓа (се бања, се брани, заборава, купува)

опасно (безбедно, обично, посебно, често)

Страници за учење

Тема 1. Не е многу големо

Вежба 1. Избери изрази за да ги опишеш овие кучиња.

многу мало не многу големо = прилично мало

прилично големо

многу големо

Вежба 2. Напиши ги придавките што недостасуваат.

- Нашiot стан не е многу голем. = Тој е прилично мал.
- Нашiot телевизор не е многу _____. = Тој е прилично евтин.
- Нашата кола не е многу _____. = Таа е прилично бавна.
- Нивната кола не е многу стара. = Таа е прилично _____.
- Брат ми не е многу _____. = Тој е прилично млад.
- Сестра ми не е многу висока. = Таа е прилично _____.
- Нејзината коса не е многу _____. = Таа е прилично кратка.
- Не сме многу _____. = Ние сме прилично сиромашни.

Вежба 3. Сега зборувај за овие:

– твојот град или село	– твојот татко или мајка
– твојот стан или куќа	– твојот брат или сестра
– твојата кола или велосипед	– твоето момче или девојка
– твојот телевизор или рачен часовник	– твојот сопруг или сопруга

Тема 2. Години

- Вежба 1. Погледни ги примерите. Можеш ли да ги пополниш празните места?
- 1900 илјада деветстота година
 - 1901 илјада деветстотини и прва година
 - 1906 _____
 - 1910 _____
 - 1911 _____
 - 1948 _____
 - 1960 _____
 - 1993 _____
 - 2000 двеилјадита година
 - 2001 _____
 - 2009 _____
 - 2018 _____

Вежба 2. Направи вистинити искази

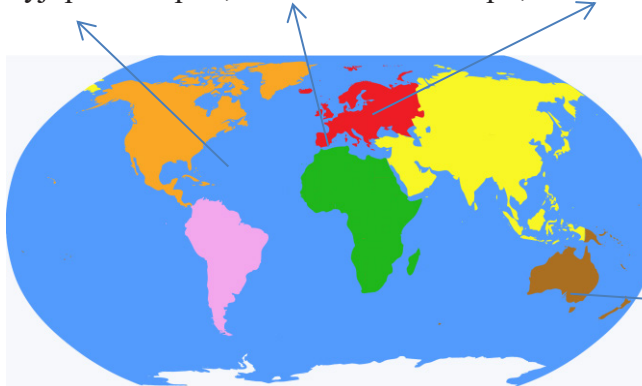
Кралицата Елизабета Втора и Мерлин Монро се родени во	1889.
Јапонската компанија Нинтендо е основана во	1863.
Ана Франк и Мартин Лутер Јуниор се родени во	1929.
Последната егзекуција со гилотина во Франција е извршена во	80.
Жените во Швајцарија стекнале гласачко право во	1843.
Факс-машината е измислена во	1971.
Лондонската подземна железница почнала да работи во	1926.
Принцезата Дијана и Мајка Тереза умреа во	1997.
Титаник потонал во	1889.
Чарли Чаплин е роден во	1912.
Ајфеловата кула била изградена во	1889.
Римскиот Колосеум е изграден во	1977.

Проверка

Тема 1. Клима и време

Вежба 1. Замисли дека си на овие места на Земјината топка. Кое годишно време е? Што мислиш, какво е времето тогаш таму?

Њујорк во април, Лондон во декември, Москва во септември,

Сиднеј во јануари

Тема 2. Земји

Вежба 1. Кои од овие зборови одат со напишаните земји? Напиши по две до три реченици за секоја земја.

	КАНАДА		ПОЛСКА	
Варшава		ладно во зима		англиски
полски	француски		многу голема	Ријад
	САУДИСКА АРАБИЈА			
Отава	многу суво		Северна Америка	арапски
Европа			Средниот Исток	

Вежба 2. Дали знаете нешто друго за овие земји?

Тема 3. Измешани зборови

Вежба 1. Дали во измешаните зборови можете да пронајдете:

а. три пијалаци	девдос	ларип	доав
б. три месеци	клемо	вептермис	овилезерт
в. три предмети од соба	аблам	густав	исвик

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

улице (авенија, булевар, сокак, улица)	разбира (отвори, отиде, праша, сфаќа)
превоз (автомобил, адреса, транспорт, хоби)	се паѓа (зема, знае, сум, умее)
се послужи (легнува, насетува, прифаќа, употреби)	следи (гледа, нарачува, оди, прави)
гол (лесен, итен, најаден, необлечен)	победи (се наоѓа, напаѓа, порази, фати)
облик (апче, белег, меѓа, форма)	век (божилак, весник, столетие, ученик)

2. Избери зборови со спротивно значење.

лево (бавно, десно, обично, ретко)	тука (овде, особено, таму, утре)
онде (блиску, вака, рано, овде)	интересен (досаден, заден, здрав, издржлив)
пораз (градина, добивка, победа, таван)	миг (вечност, прослава, расправија, сукња)
спореден (главен, гневен, евтин, жален)	периферија (сосед, срце, традиција, трафика)
ќар (век, вест, врв, добивка)	приватен (важен, затворен, службен, современ)

ЛЕКЦИЈА 19. НЕ СМЕЕШ ДА ГО ПРАВИШ ТОА!

Тема 1. Мораш да останеш во кола

Вежба 1. Прочитај го текстот за Националниот парк Кругер.

- а. Каде се наоѓа Националниот парк Кругер?
- б. Зошто луѓето одат таму?
- в. Каде можеш да престојуваш во паркот?

Националниот парк Кругер покрива 20 000 квадратни километри. Тоа е најголемиот парк со див свет во Јужна Африка. Претставува одлична можност да се видат животните во нивниот природен дом. Можете да се возите низ паркот во сопствено возило и да гледате лавови, зебри, жирафи и крокодили, а некогаш можете да видите и леопард или носорог. Можете да го посетите паркот на еден ден или да преноќувате во еден од многуте кампови за одмор.

Вежба 2. Прочитај ги следниве шест реченици. Што мислиш, кои се вистинити, а кои лажни?

- а. Мораш да останеш во кола.
- б. Мораш да понесеш пиштол со себе.
- в. Не смееш да престанеш да возиш.
- г. Не смееш да ги храниш животните.
- д. Можеш да сликаш во паркот.
- ѓ. Можеш да донесеш домашни миленичиња во паркот.

Вежба 3. Еве уште некои информации за паркот. Пополни ги празните места со *може, мора, не смее*.

- а. Паркот е многу голем, па сите посетители _____ да носат мапа на паркот. Ти _____ да купиш мапа на влезот во паркот.
- б. Ти _____ да возиш до 50 км/ч на главните патишта и 40 км/ч на помалите. Ти _____ да ги напушташ патиштата.
- в. Еднодневните посетители _____ да го напуштат паркот пред 18 часот. Ако сакате да останете преку ноќ во камповите за одмор, вие _____ да резервирате соба.
- г. Вие _____ да возите во паркот ноќе, но ако престојувате во камп за одмор, вие _____ да одите на групна тура да ги видите животните ноќе.

Вежба 4. Размисли за твојата група по македонски јазик. Кои се правилата? Напиши реченици за тоа што можеш, мораш и не смееш да правиш.

Тема 2. Може ли ...?

Вежба 1. (слушање) Ке чуеш четири разговори. Што може да направи девојката? Што не може?

- а. Таа може / не може да го користи телефонот.
- б. Таа може / не може да пуши во станот.
- в. Таа може / не може да слуша музика.
- г. Таа може / не може да се напие пиво.

Вежба 2. (слушање) Слушни повторно. Кои се прашања?

Кои беа одговорите?

Вежба 3. Работете во парови. Поставувај прашања и одговарај на прашањата.

а. Студент Б, ти си гостин во станот на студент А. Сакаш да:

- се истушираш – ѝ телефонираш на мајка ти – поспиеш
- јадеш банана – играш видеоигри на компјутер

Поставувај прашања со *Може ли ...?*

б. Ова е твојот стан. Студентот А е твој гостин. Одговори на неговите/нејзините прашања.

Имаш црвено и бело вино.

Кучето е многу старо и не може да оди.

Има модерен телевизор во спалната.

Нема топла вода.

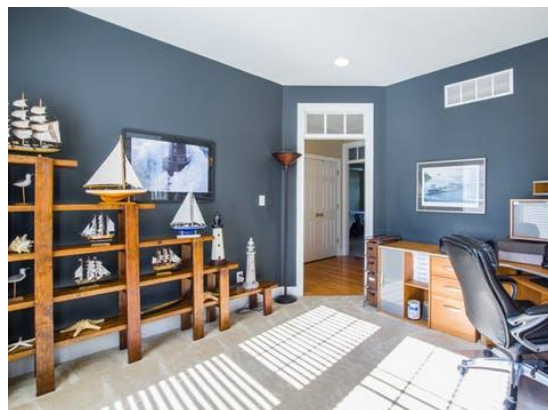
Колата е надвор, на улица.

в. Студент А, ова е твојот стан. Студентот Б е твој гостин. Одговори на неговите/нејзините прашања.

Нема видео игри на твојот компјутер.

Телефонот не работи.

Има топла вода.

Има кауч во дневната.

Има свежо овошје во трпезаријата.

г. Студент А, ти си гостин во станот на студент Б. Сакаш да:

- го прошеташ кучето – се напиеш чаша вино – гледаш телевизија
- ја измиеш косата – ја позајмиш колата на студент А

Поставувај прашања со *Може ли ...?*

Тема 3. Сè во еден ден.

Вежба 1. Разгледај ги овие реченици. Што значи *Морам да ...?* Што значи *Не морам да ...?*

- a. Морам да станам многу рано.
- б. Не морам да станам многу рано.
- в. Морам да бидам љубезна.
- г. Морам да бидам многу внимателен
кога времето е лошо.
- д. Морам да бидам љубезен со сите и
да се насмевнувам често.
- ѓ. Морам да отсутствувам од дома многу.
- е. Не морам да работам многу часови во денот.
- ж. Не морам да работам цела година.
- з. Морам да работам доцна навечер.

Јас работам како собарка во голем хотел.
Работата не е лесна...

Вежба 2. Тројца зборуваат за својата работа.

Што мислиш дека велат? Поврзи ги речениците со луѓето.

Работам на рибарски
брод. Работата е тешка и
прилично опасна...

Работам во италијански
ресторан. Јас сум келнер.
Работата е прилично добра...

Вежба 3. (слушање) Сега слушај и провери ги одговорите.

Вежба 4. Помисли на тоа што го работиш. Кои се добрите страни, а кои се лошите страни на твојата работа?

Мораш ...

Не смееш ...

Тема 4. Мора и не смее

Ти мораш = Направи го тоа!

Не смееш = Не прави го тоа!

Што означуваат овие знаци?

Направи реченици од десната рамка.

да носиш капа.

да сопнеш.

да пушиш тука.

Ти мораш да возиш бавно.

Ти не смееш да свртиш лево.

да паркираш тука.

да фрлаш отпадоци.

Тема 5. Може и не може

Во Македонија на повеќето бензински пумпи можеш да купиш храна и пијалаци, но не можеш да купиш бензин во супермаркетите.

Вежба 1. Помисли на твојата земја. Дали се следниве реченици вистинити или лажни во твојата земја?

- а. Можеш да купиш храна на бензинска пумпа.
- б. Можеш да пушиш во автобус или во воз.
- в. Можеш да купиш алкохол по 19 часот.
- г. Можеш да пушиш во ресторан.
- д. Можеш да носиш пиштол во јавност.
- ѓ. Малолетните може да купуваат алкохол и цигари.
- е. Можеш да купиш бензин во супермаркет.

Тема 6. Треба (мора) и не мора

Треба (мора) да (си) одам.

Тие не мора да (си) одат.

Таа треба (мора) да (си) оди.

Тој не мора да (си) оди.

Вежба 1. Пополни ги празните места со *треба (мора)* или *не мора*.

а. Ги сакам саботите и неделите зашто _____ да станам рано и да одам на работа.

Мојот сопруг е таксист и често _____ да работи за викенд.

б. Жалам, не можам да дојдам вечер зашто _____ да го чистам станот.

в. Син ми има седум години. Тој оди на училиште, но _____ да пишува домашна задача.

г. Можеш да останеш овде колку сакаш. _____ да си одиш набрзо.

Вежби

Тема А. Мора и не смее

Ти мораш да се истушираш.

_____ да измиеш коса.

_____ ваков да влезеш дома.

_____ да излегуваш од дома.

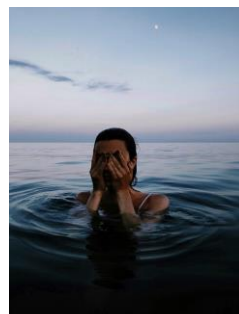
_____ да се движиш внимателно.

_____ да лежиш и да одмораш.

_____ да одиш во длабоко.

_____ да пливаш сама.

_____ да излезеш од вода пред стемнување.

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

службен (наметлив, напреден, омилен, официјален)

предговор (вовед, пумпа, храна, центар)

седиште (автобус, влез, комода, место)

багаж (куфер, мост, улица, шише)

учтив (љубезен, одбивен, подземен, попустлив, работлив)

неужен (излишен, навикнат, потребен, присутен)

посетител (белег, гостин, домаќин, желудник)

мрак (брег, темнина, утро, час)

несреќа (живеалиште, забава, незгода, предмет)

работлив (вреден, голем, груб, корисен)

2. Избери зборови со спротивно значење.

длабоко (безбедно, обично, плитко, полека)

густо (ведро, одделно, ретко, сончево)

гласно (внатре, напред, повторно, тивко)

пристоен (близок, вулгарен, далечен, итен)

криво (отворено, погрешно, право, спротивно)

нежен (голем, горчлив, груб, лаком)

неопходен (внимателен, далечен, непотребен, обичен)

неисцрпен (извонреден, неодложен, ограничен, самостоен)

доблест (божилак, висина, градина, мана)

се белее (се синее, се црвенеет, се црнее, чука)

ЛЕКЦИЈА 20. ТЕЛОТО

Тема 1. Вонземјани

Вежба 1. Замисли дека си свемирски патник. Кои вонземјани се пријателски расположени, а кои не се?

Пријателски вонземјани

Пред да зборуваш со вонземјанин, биди сигурен дека е пријателски расположен. Биди многу внимателен – има многу видови вонземјани, па лесно можеш да направиш грешка.

Следниве вонземјани се пријателски расположени кон луѓе:

Ајнурите се црвени или портокалови. Имаат една долга нога, три раце и два прста на секоја рака. Имаат три очи на иста висина на лицето, немаат нос, туку само дупка на местото на носот и голема широка уста. Немаат забележливи уши.

Багуните се жолтозелени. Имаат долго и тенко тело и четири нозе. Немаат раце. На лицето имаат едно око, долг и тенок нос, мала уста и големи клемпави уши.

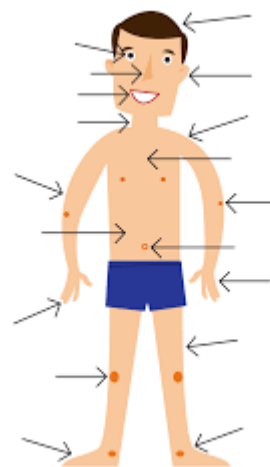
Вароидите се слични со луѓето, само се пониски. Високи се околу еден метар, имаат големи темни очи и може да бидат различни по боја на кожа. Тие се најблиску до претставата на луѓето од дваесетти век за вонземјаните.

Нануните имаат тело слично на луѓето, но имаат две глави. Нивната кожа има светлорозова боја. Имаат две нозе и две раце. Секоја глава има по едно око, две уши слични на човековите, мала сурла наместо нос и мала уста.

Шмебеките се многу крупни вонземјани со темновиолетова боја. Малку личат на луѓето, но се високи над два метра, имаат долг и дебел врат и мала глава во однос на телото. Тие се единствени вонземјани што имаат коса, која е светлозелена.

Вежба 2. Пронајди зборови во претходниот текст и означи ги деловите од телото во дијаграмот.

нога, рака, прсти, глава, уста, нос, уши,
очи, коса, врат...

Тема 2. Дали си спортист?

Вежба 1. Поврзи ги глаголите со сликите

трча	фаќа	скока	плива	шутира	фрла	вози
оди	брани	подава	стрела	дрибла	се качува	

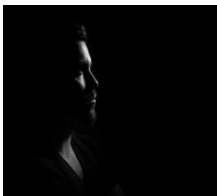

Вежба 2. (слушање) Една личност одговара на следниве прашања. Слушај и бодувај ги нејзините одговори со бодови од 0 до 50.

- Можеш ли... 1. ... да истрчаш 100 метри? (1 поен) 2. ... да истрчаш 5 километри? (5 поени)
3. ... да возиш велосипед? (1 поен) 4. ...да возиш велосипед без раце? (3 поена)
5. ... да се искачиш по скала? (1 поен) 6. ... да се искачиш по јаже? (6 поени)
7. ... да прескокнеш поток широк 1 метар? (1 поен) 8. ... да прескокнеш сид висок 1 метар? (4 поени) 9. ... да фатиш тениско топче со една рака? (1 поен) 10. ... да фрлиш тениско топче 50 метри? (3 поени) 11. ... да шутнеш фудбалска топка 100 метри? (3 поени) 12. ... да направиш стој на раце? (4 поени) 13. ... да одиш на раце? (10 поени) 14. ... да препливаш 100 метри? (2 поена) 15. ... да препливаш 1 километар? (5 поени)

Вежба 3. Постави им ги прашањата на соучениците до тебе. Колку поени освоија тие?

Тема 3. Акција

Вежба 1. Еве неколку кадри од реклама за вода.

Што прави мажот во сцените од трета до седма?

Додај свои дејства.

Употреби ги следниве глаголи:

се искачува	вози	лета	скока
трча	се спушта	плива	

Вежба 2. Погледни ги следниве форми за минато време.

Кои се формите за минато време од другите глаголи?

се искачуваше	возеше
---------------	--------

Вежба 3. Сега прочитај ја приказната што следува?

Раскажи ја приказната, но користи глаголи од рамката на местото на отиде.

Акција!

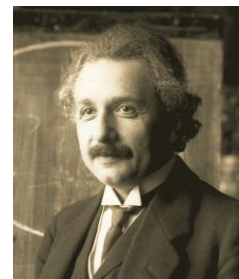
Се сеќавам дека еднаш видов реклама на телевизија за една позната марка вода. Во рекламата еден атрактивен млад маж е во својот дом со својата убава сопруга. Таа вели: „Колку ми се пие ладна изворска вода“, а мажот ѝ вели: „Само миг, драга“. Веднаш потоа станува од фотелја, ги обува своите патики, излегува од домот, влегува во кола и оди на еден мал аеродром. Таму се качува во хеликоптер и преку море оди на една многу висока планина на Швајцарските Алпи. Мажот се качува по големи карпи. Тој се качува до карпата на чиј врв извира вода. Тој полни од водата во едно шише и ѝ го носи на сопругата. Таа воодушевено се насладува од водата. Она што никогаш не го разбрав е зошто просто не ѝ наполни вода од чешма?

Вежба 4. Погледни ги пак сликите. Можеш ли да ја раскажеш приказната со свои зборови? Внеси лична фантазија.

Тема 4. Кој кога се раѓа?

Вежба 1. Како ќе ги изговорите овие датуми? Составете вистинити реченици.

Алберт Ајнштајн		7. ноември 1867
Волфганг Амадеус Моцарт		12. октомври 1935
Мајка Тереза	се раѓа на	27. јануари 1756
Лучијано Павароти		14. март 1879
Марија Склодовска-Кири		26. август 1910

Тема 5. Успеав!

Вежба 1. Погледни ја сликата. Што мислиш дека се случува кога ќе скокнеш од високо врзан со еластично јаже? Нареди ги речениците по ред. Напиши број од 1 до 10 во секое квадратче.

Кафезот се спушта

Скокаш.

Влегуваш во кафезот и ја затвораат вратата.

Ти даваат потврда.

Плаќаш.

Го ставаш појасот.

Го вадиш појасот.

Кафезот со тебе се искачува.

Ја отвораат вратата од кафезот.

Го врзуваат јажетото за појасот.

Вежба 2. Ќе чуеш некого како го опишува својот прв банџи-скок. Пред да слушаш, погледни ги следниве прашања.

а. Зборувачот ги користи следниве придавки и прилози. За што зборува тој?

скапо долго јако цврсто високо ситно голем брзо дебело мали

б. Каде ги врзуваат двата краја на јажетото?

в. На која височина си кога скокаш?

г. Како знаеш кога треба да скокаш?

д. Како се спушташ?

(слушање) Сега слушај и одговори на прашањата.

Вежба 3. Замисли дека имаш можност да скокаш банџи. Дали ќе скокаш?

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

стомак (желудник, нога, рака, уво)
 лут (висок, голем, гневен, далечен)
 пргав (блуткав, жив, корисен, назаден)
 тече (се бања, доврши, забрани, поминува)
 издржлив (горчлив, отпорен, работлив, следен)
 жнее (влезе, допатува, кажува, собира)
 совлада (вклучи, гали, победи, урива)
 се соблече (се разголи, спои, кути, се ценка)
 способен (вешт, ненаситен, празен, присутен)
 центар (граница, живот, срце, шеќер)

2. Избери зборови со спротивно значење.

фати (погледне, појадува, пушти, сврзе)
 фаќа (почитува, продава, фрла, чука)
 мрази (дојде, забрани, излегува, обожава)
 исток (запад, путер, ред, ученик)
 темен (отпорен, последен, светол, спокоен)
 здравје (болест, самрак, списание, шолја)
 дење (внатре, ноќе, облачно, опасно)
 сличен (лажен, намален, различен, солиден)
 прекине (продолжи, страда, фрла, храбри)
 одушеви (вечера, дава, кани, разочара)

S

Страници за учење

Тема 1. Вежбаме за ... прилози

Ова е дел од еден расказ. Зелените зборови се сите прилози.

Се разбудив **ненадејно** во 6 часот. Тамара беше до мојот кревет. „Облекувај се **брзо** или ќе задоцниме,“ рече таа.

Кога бев готов, ја затворивме предната врата **тивко** и влеговме во колата. Тамара возеше **добро** – **брзо** но **внимателно** – и стигнавме до пристаништето до 7 часот. Бродот беше **таму** и ние се качивме.

Додека **бавно** го напуштавме пристаништето, црна кола се појави од аголот. Тоа беше Петар.

„Тамара, врати се!“ извика **налутено**. Но беше **предоцна**.

Вежба 1. Прочитај го расказот и пополни ја табелата.

придавки	тивок								
прилози	тивко								

Вежба 2. Доврши го упатството: За да направиш прилог од придавка,

Вежба 3. Додај прилог на овие реченици.

Таа учи јазици.

Ние отидовме во центар.

Станав и се измив.

Тој ми остави порака.

„Каде одиш,“ ме праша таа.

Го наместив креветот.

Тој го кажа тоа.

Не бев на час поради болест.

Вежба 4. Напиши вистинита реченица за себе. Употреби прилог од табелата.

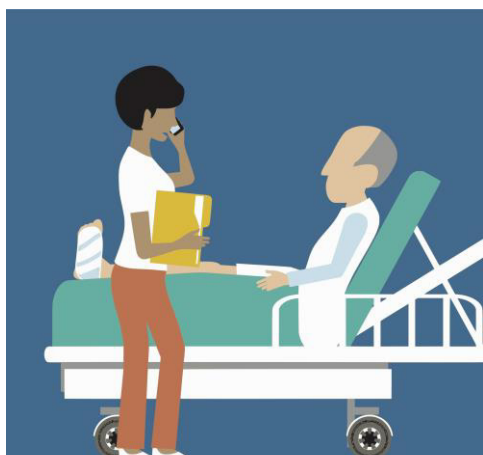
Тема 2. Може ли... ?

Овој човек е болен во кревет. Не смее да јаде масти, да пие алкохол ниту да пуши.

(слушање) Слушај го разговорот и пополни ги празните места.

- Може ли да ми донесеш... ?
- Да, се разбира.
- А може ли да ми купиш... ?
- Не, жалам.

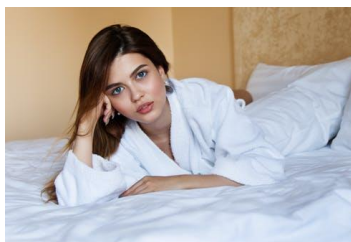
Замисли дека си на местото на болничот човек. Побарај ги следниве работи:

Утврдување

Тема 1. Предлози *со, во, на, од*

Вежба 1. Погледни ги следниве изрази: **гледа** во неа со внимание, **цогира** со пријател, **пристигнува** на рецепција во хотел, **престојува** во хотелска соба, **дојде** дома од пат

Вежба 2. Пополни ги празните места со еден од црвените глаголи.

- а. Зошто ти не _____ кај мене на спиење? Можеш да спиеш на каучот.
- б. Дали _____ утре со мене на кино? Таму ќе _____ добар филм.
- в. Кога нивниот авион _____ во Скопје?
- г. Одам до кеј за да _____. Зошто не _____ со мене?
- д. Кога одам во Охрид, обично _____ кај пријатели.

Проверка

Тема 1. Зборови

Вежба 1. Додај зборови во овие низи.

а. секунда, минута, час, _____

б. дневна, спална, _____

в. велосипед, мотор, _____

г. кино, библиотека, _____

д. професор, инженер, _____

Вежба 2. Кои се формите за минато време од глаголите во рамките? Пополнете ги празните места со тие форми.

а. Низок маж ја _____ вратата. _____ околу 50 години и _____ многу слаб. „Кој сте Вие?“, ме _____ . „Јас сум Весна,“ му _____ . Ми се _____ . „Јас сум Стојан,“ _____ .

вели
смее
одговара
отвора
има
сум
прашува

б. Вчера _____ гости. Затоа _____ во продавница и _____ храна и пијалаци. Потоа _____ дома и _____ ордевери. На крајот ја _____ дневната соба.

направи
чека
отиде
исчисти
дојде
купи
има

в. Порано јас _____ кошарка секој ден, а секој викенд _____ спорт на телевизија. _____ да станам професионален кошаркар.

сака
игра
гледа

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

храбри (види, се качи, куражи, контактира)
 руши (добива, изнесе, испразни, урива)
 вирее (донесе, крие, расте, собира)
 скржав (последен, работлив, стиснат, строг)
 офка (лелека, скрати, слави, украсува)
 се повлече (жали, знае, напаѓа, отстапи)
 дволичен (лицемерен, правичен, разбран, смел)
 гали (доврши, излегува, милува, мрази)
 бендиса (внесе, допадне, заборави, започне)
 спои (гаси, замижи, обожава, сврзе)

2. Избери зборови со спротивно значење.

внесе (изнесе, кити, мие, нарача)
 заклучи (колеба, облекува, отклучи, отиде)
 однесе (донесе, започне, испразни, молчи)
 залепи (замине, започне, одлепи, одмора)
 покрие (иде, нејќе, најде, открие)
 отсутнува (се двоуми, допатува, присуствува, пушти)
 храбри (вирее, обесхрабрува, прифаќа, пронајде)
 урива (гради, почитува, продава, следи)
 одврзе (заврзе, започне, зборува, знае)
 зголемува (дозволи, заклучи, смалува, фати)

ЛЕКЦИЈА 21. ДОБРО, ПОДОБРО, НАЈДОБРО

Тема 1. Подобро место за живеење

степенување придавки

Вежба 1. Прочитај ги овие реченици. Кои од нив ја опишуваат твојата земја.

- а. Има топла клима. г. Безбедно е за живот. е. Храната е добра.
 б. Скапа е за живеење. д. Луѓето се љубезни. ж. Убава земја е.
 в. Градовите се чисти. Ѓ. Патиштата се добри. з. Богата земја е.

Дали и твоите соученици имаат исти одговори?

Вежба 2. Избери друга земја и спореди ја со својата. Која земја мислиш дека:

– е потопла?	– е побезбедна?	– е поскапа?
– е побогата?	– има пољубезни луѓе?	– има подобри патишта?
– е почиста?	– има подобра храна?	– е поубава?

Има ли други разлики меѓу нив? Наброј неколку.

Вежба 3. Која земја сметаш дека е подобра за живеење? Зошто? Напиши неколку реченици за тоа.

Мислам дека _____ е подобро место за живеење од _____ зашто ...

Тема 2. Кој е подобар?

Вежба 1. (слушање) Еден човек купува мобилен телефон во продавница. Слушни го разговорот. Кој мобилен го купува? Зошто?

Сакам...

...самсунг ...сони

Кој...?

Самсунгот... Сонито...

Кој...?

Сонито... Самсунгот...

Во ред, ...

Вежба 2. Слушај повторно и пополни ги празните места во речениците.

Вежба 2. Вежбај го разговорот со користење на речениците.

Тема 3. Дали се согласуваш?

Се согласуваш или не?

Лесно е да се согласите за некои работи. Сите се согласуваат дека, на пример, Монт Еверест е највисоката планина на светот, дека Русија е најголемата земја на светот, а Бурж калифа е највисоката зграда на светот.

Други прашања се малку потешки. На пример, кој е најубавиот град на светот? Дали е Париз, Рим, Рио де Жанеиро, Њујорк, Хонолулу...?

А што е со следниве прашања?

- Кој е најпознатиот човек на светот?
 - Која е најубавата жена на светот?
 - Кој е најпознатиот пејач на светот?
 - Кој е најуспешниот спортист на светот?
 - Кој игран филм е најдобар на сите времиња?
- Ако прашате десетмина, веројатно ќе добиете десет различни одговори на овие прашања.

Вежба 1. Прочитај го текстот и најди зборови за да ги пополниш празните места.

висок	повисок	највисок
голем		
убав		
познат		
добар		
успешен		

Вежба 2. Кои се твоите одговори на прашањата во текстот? Дали сите се согласувате или не?

Вежба 3. Смисли едно прашање. Можеш да прашуваш за својот град, земја или за светот. Постави им го прашањето на соучениците. Дали сите се согласуваат за одговорите?

Вежбаме за формата

Тема 1. Придавки

Вежба 1. Внеси ги формите што недостасуваат

евтин	поевтин	најевтин
висока	повисока	
млади		
лесно		
среќна		
топло		
голем		
скапи		
опасно		
добри		
весел		
ладен		

Тема 2. Споредба

Вежба 1. Кои од овие реченици се вистинити?

Колите се посигурни од авионите.

Колите се поопасни од авионите.

Вежба 2. Поправи ги овие реченици.

а. Перу е поголем од Бразил.

г. Исланд е потопол од Хаваи.

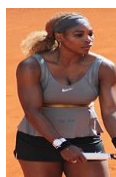
б. Водно е повисоко од Мон Блан.

д. Скопје е поголемо од Москва.

в. Тахити се поевтини од Охрид.

ѓ. Вишните се послатки од медот.

Вежба 3. Споредете ги следниве личности. Користете зборови од рамката.

убав	висок	брз	млад
прецизен	стар	ефикасен	
развиен	музикален	добар	

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

скока (вечера, дозволи, рипа, скрати)
 плафон (лице, подарок, полица, таван)
 се плаши (се весели, дојде, започне, стравува)
 брка (гони, добива, заборава, запомнува)
 клевети (дава, набедува, потврди, потсети)
 воспита (носи, облекува, одгледа, отсутвува)
 создава (крие, се наоѓа, нарача, твори)
 штеди (критикува, отстапи, чува, штети)
 штета (загуба, обичај, облик, седиште)
 шуплив (бајат, буден, празен, привлечен)

2. Избери зборови со спротивно значење.

наоѓа (се бања, валка, крие, осиромашува)
 напнат (необлечен, опуштен, пристоеен, учтив)
 безгрижен (загрижен, сув, тесен, учтив)
 закаже (вечера, заборава, започне, откаже)
 одрече (брка, воспита, потврди, почне)
 плаче (одговори, полета, се смее, стравува)
 содржаен (градски, гладен, празен, тап)
 тесен (близок, голем, спореден, широк)
 едноставен (главен, сложен, солиден, ужасен)
 искрен (дволичен, нужен, стар, црн)

ЛЕКЦИЈА 22. СЛОБОДНО ВРЕМЕ

Тема 1. Пријателите и семејството се најважни

Дојде петок навечер. Нема одење на работа и на училиште за викендот. Голем број луѓе во Македонија остануваат дома за викендот, а не е мал бројот на луѓето што одат некаде за викендот.

Но каде одат?

- посетуваат пријатели и роднини
- одат во ресторан или во кафе-бар
- пешачат или возат велосипед
- одат на шопинг
- одат во кино, во театар или на концерт
- спортуваат на отворено
- одат на излет

Вежба 1. Прочитај го написот и разгледај ги сликите.

Каде одат луѓето на сликите? Избери од активностите на списокот.

Вежба 2. (слушање) Човек зборува за активностите на списокот. Кои се неговите пет најомилени?

Вежба 3. Каде излегуваш најчесто? Што правиш тогаш? Кои се твоите најомилени пет активности? Покажи му го твојот список на друг студент. Кажи каде одиш и што правиш.

Тема 2. Сакам да трошам пари

Вежба 1. Прочитај за лице А. Што сакаат другите тројца да прават?

Лице А: Јас сакам да правам релаксирачки работи во мирна атмосфера. Сакам да читам, да сликам уметнички слики. Сакам и да пешачам во природа.

Лице Б: Јас сакам да сум активен физички. Сакам

Лице В: Јас сакам добро да се забавувам и да трошам многу пари.

Сакам

и

. Сакам и

Лице Г: Сакам да среќавам нови пријатели.

Уживам во

и во

Ако сум во автобус или во воз, навистина уживам да

Вежба 2. Со кого од овие четворица сакаш да поминеш ден? Зошто?

Вежба 3. Напиши две работи што сакаш да ги правиш и две работи што не сакаш да ги правиш.

Дали се согласува соученикот од класот со тебе?

Тема 3. Спортови

Вежба 1. Работете во парови. Одговарајте на прашањата заедно.

Колку го познаваш спортот во твојот град?

а. Како се вика фудбалскиот клуб во твојот град? На кој стадион игра? Кои други спортови се популарни во твојот град? Дали одиш на натпревари?

б. Дали можеш да ги играш следниве спортови во твојот град? Каде?

в. Каде можеш да пливаш во затворено и на отворено?

тенис

гольф

г. Каде е најблиското место каде што можеш да скијаш / планинариш / леташ со делтаплан?

д. Каде може да се вежба фитнес?

ѓ. Каде може да се трча рекреативно?

Вежба 2. Дискутирајте за одговорите заедно. Колку ја познавате локалната спортска сцена?

Вежба 3. Играње улоги. Студент А, ти си посетител на едно место и те интересира спортот во местото. Постави му на студент Б неколку прашања за тоа.

Студент Б, обиди се да одговориш на прашањата на студент А.

Тема 4. Проклетството на новиот стадион

читање и слушање

Вежба 1. Пред да почнеш да читаш, дознај што е проклетство. Потоа провери го значењето на следниве зборови и изрази: фудбалски терен, фудбалски тим, навивачи, стадион, тренер, несреќа, да добиеш натпревар, да изгубиш натпревар.

Вежба 2. Прочитај го написот. Можеш ли да ги наредиш деловите од 2 до 8?

Проклетството на новиот стадион

Единство беше еден од најдобрите тимови во лигата. Имаше многу навивачи, но стадионот им беше мал.

Жената рече не, но полицијата дојде и ја премести. Но додека си одеше, таа извика: „Единство никогаш нема да победи на овој терен. Помнете ги моите зборови.“

На крајот, го завршија стадионот и 40 000 навивачи дојдоа да го гледаат првиот натпревар. Единство загуби 5:0.

Почнаа да го градат новиот стадион, но имаа многу проблеми. Еден од ѕидовите се сруши и двајца работници загинаа.

Сакаа да се преселат на поголем стадион. Затоа купија земја на крајот на градот. Таму немашр ништо, освен една колиба.

Следната година се повтори истото. Тренерот го напушти клубот, дојде нов, но ништо не се смени. Единство ги загуби сите натпревари на свој терен.

Една стара жена живееше во колибата. „Жалиме,“ ѝ рекоа од клубот, „но мора да се селите. Ние ќе градиме нов стадион овде.“

Таа сезона Единство ги доби сите натпревари на гостински терен, но ги загубија сите натпревари на свој терен.

Затоа сега Единство сака да го продаде стадионот. Но има еден голем проблем: Никој не сака да го купи.

Вежба 3. (слушање) Сега слушни како некој ја раскажува приказната. Имаше ли право? Како завршува приказната?

Вежба 4. Што мислиш за приказната? Се согласуваш ли со една од следниве оценки?

Мислам дека е вистинита.
Такви работи се случуваат
постојано.

Не ѝ верувам многу на
приказната. Можеби
Единство едноставно не
е многу добар тим.

Мислам дека целата
приказна е измислена.
Вакви работи просто не
се случуваат.

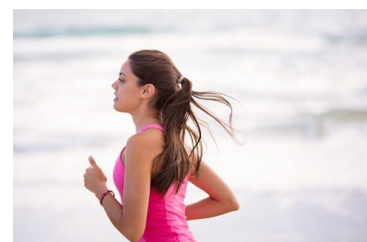
Вежби

Слушање: За викенд

Четворица кажуваат што прават за викенд. Слушај и пишувај броеви од 1 до 4 за секоја активност.

Тој/Таа сака да...

...станува доцна.

... станува рано.

... спортува.

... средува дома.

... не прави ништо.

... излезе од дома.

...остане дома.

... се дружи со пријатели.

... појадува обилно.

Страници за учење

Тема 1. Вежбаме за ... глагол + да + глагол

Вежба 1. Погледни ги следниве примери.

- а. Сакам сладолед. Сакам да се истуширам. Дали сакаш да излезеш надвор?
 б. Сакам чаша сок од портокал. Сакам да гледам филм. Сакаш ли да ги видиш моите слики?
 в. Ми требаат нови чевли. Треба да се јавам на работа. Треба да станам рано утре.

Вежба 2. (слушање) Слушни ги разговорите, па пополни ги празните места.

- а. _____ одиме во кино вечерва? Не, жалам. _____ дојдам, но _____ напишам домашна.
 б. _____ одиме и да гледаме филм вечерва? Не, благодарам. Вечер има фудбал на телевизија и _____ го гледам.
 в. _____ одиме во кино вечерва? – Да, во ред. – _____ одиме на пијачка прво. – Во ред. _____ ја измијам косата. Но можам да те чекам пред Тренд околу 18 и 30 часот.

Вежба 3. Пополни ги празните места. Додај *во* или *на*.

- а. оди _____ работа б. оди _____ јадење в. оди _____ трчање
 г. оди _____ црква д. оди _____ возење ё. оди _____ фудбалски натпревар
 е. оди _____ кино ж. оди _____ тоалет з. оди _____ факултет

Вежба 4. Помисли на минатата недела. Што правеше? Состави реченици.

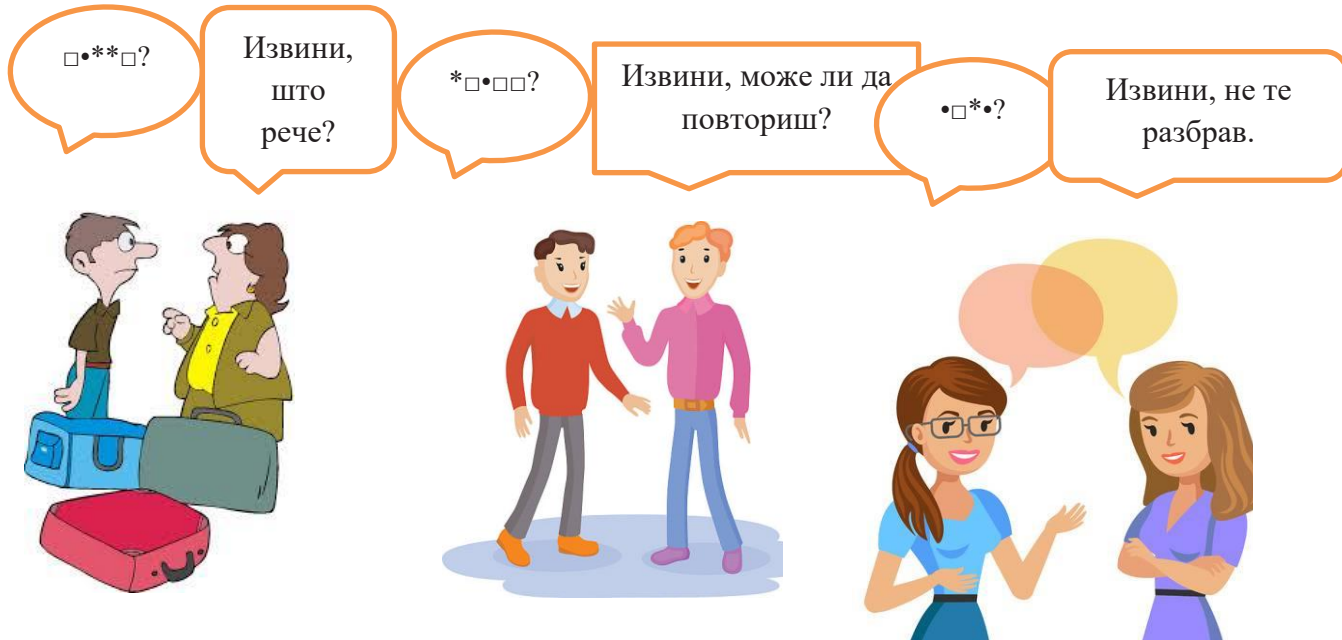
Јас бев... Јас не бев...

Вежба 5. Напиши реченица за:

- нешто што мораш да го направиш оваа недела.
- нешто што треба да го купиш.
- нешто што сакаш да го направиш вечерва.
- нешто што сакаш да го направиш оваа година.

Тема 2. Што рече?

Вежба 1. (слушање) Слушни го разговорот. Што велат другите луѓе?

Вежба 2. Слушај го наставникот. Кажи му ако не го разбираш.

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

итен (блуткав, вознемирен, интересен, неодложен) мирен (преголем, спокоен, точен, цврст)
 бессознание (вечност, доблест, несвест, плафон) смел (безбеден, љубезен, храбар, штетен)
 нападен (колеблив, корисен, наметлив, префинет) бавно (безбедно, заедно, затворено, полека)
 насилен (агресивен, одличен, почетен, учтив) безделник (баба, граѓанин, дозвола, неработник)
 соодветен (адекватен, радосен, семеен, слободен)
 сразмерен (незадоволен, последен, пропорционален, успешен)

2. Избери зборови со спротивно значење.

повлечен (заледен, интересен, наметлив, поранешен) залуден (јак, јасен, минат, успешен)
 прочуен (непознат, сиромашен, строг, удобен) троши (брка, воспита, храбри, штеди)
 суров (независен, префинет, солиден, угледен) растура (рипа, смалува, средува, чука)
 заспива (се буди, се врати, се допадне, се извинува) почетен (голем, краен, сличен, таен)
 надреден (подреден, сладок, темен, уморен) привремен (излишен, крупен, настинат, траен)

Утврдување

Тема 1. Оди

Вежба 1. Види ги примерите.

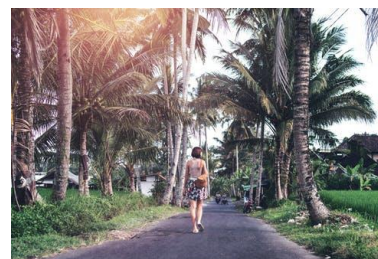
на концерт
оди
на училиште

во продавница
оди
во кревет

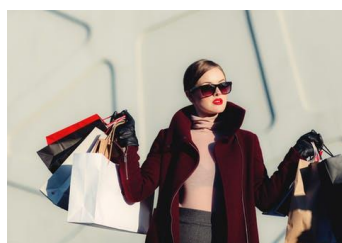

Дополни ги празните место според она што го гледаш на сликите.

оди

оди

оди

оди

Проверка

Тема 1. Позитивно и негативно

Вежба 1. Заврши ги следниве реченици со употреба на одречна форма.

Чипсот е многу вкусен, но...

... не е многу здрав.

- а. Тој е многу богат, но ...
- б. Има радио во мојата соба, но ...
- в. Имаше многу машки на забавата, ама ...
- г. Имаме леб, ама ...
- д. Хотелот има ресторан, но ...
- ѓ. Знаам да свирам на гитара, но ...

Сега заврши ги следниве реченици.

- е. Сакам чоколадо, ама ...
- ж. Таа пуши, ама ...
- з. Морам да носам јакна на работа, но ...
- с. Тие ми дадоа роденденска честитка, но ...

Тема 2. Предлози

Вежба 1. Пополнете ги празните места со *на, во, до, за, ѿ, со*.

- а. _____ лето _____ Скопје е многу топло.
- б. Одиме _____ кино _____ недела.
- в. Часот почнува _____ десет _____ десет и трае _____ дванаесет часот.
- г. Зимскиот курс почнува _____ септември и трае _____ декември.
- д. Купив нова јакна _____ октомври.
- ѓ. Што правиш обично _____ Нова година?
- е. _____ положување _____ испитот ќе правам забава _____ пријателите.
- ж. Ќе шетам _____ центарот на градот.
- з. Устен испит можеби ќе полагам прва, а можеби _____ некоја колешка.
- с. Секој појадок пијам _____ еден сок _____ портокал.
- и. _____ тебе ќе се качам _____ Монт Еверест ако треба.
- ј. _____ дома одам _____ кола.
- к. _____ работа одам _____ кафе _____ Тренд _____ пријатели.
- л. Напишав роман _____ 1990 година.
- м. Секое утро пијам чај _____ камилица _____ малку шеќер.
- н. Јадам _____ две лепчиња _____ путер _____ појадок.

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

збунет (болен, голем, жален, збркан)
 опит (експеримент, желудник, живеалиште, обичај)
 обзирен (богат, внимателен, истоштен, необлечен)
 напнат (млад, непријатен, омилен, слободен)
 загрижен (замислен, различен, светол, спореден)
 очаен (безнадежен, летен, неопходен, одморен)
 бегол (модерен, нејаден, површен, страшлив)
 блескав (вешт, евтин, напнат, сјаен)
 бескраен (безграничен, лут, млад, низок)
 рапав (неисцрпен, непознат, нерамен, нов)

2. Избери зборови со спротивно значење.

мазен (лесен, наметлив, рапав, силен)
 исчезне (допадне, залепи, заспива, се појави)
 безумен (лут, машки, ноќен, паметен)
 побожен (безбожен, висок, груб, истоштен)
 покрие (се брани, влоши, открие, подобри)
 пофалба (врата, гостин, зграда, критика)
 слично (безбедно, ведро, полека, различно)
 безидејност (активност, дозвола, креативност, мака)
 дебел (благ, волшебен, врел, слаб)
 влоши (валка, допатува, подобри, пронајде)

ЛЕКЦИЈА 23. ИДНИ ПЛАНОВИ

Тема 1. Го сакам Рим

Вежба 1. Прочитај за луѓето на аеродромот. Кога користиме *ќе*?

Група туристи од Македонија само што пристигнаа на аеродромот Фјумичино во близина на Рим. Тие ќе останат неколку дена во Рим.

Александра има роднини во Рим и ќе остане со нив една недела. Бранко е во Рим службено, но ќе има слободно време попладне и навечер. Вјолца и Љуљзим се во Рим за концертот на Ерос Рамасоти. Асибе во Рим ќе ја посети својата ќерка Есма, којашто е мажена во Рим и има бебе од четири месеци.

Вежба 2. (слушање) Тие кажуваат што ќе прават во Рим. Слушај и доврши ги речениците.

Александра ќе купи _____. Ќе ги посети _____. Навечер таа ќе оди _____.

Бранко ќе престојува _____. Тој ќе ги посети _____. Навечер тој ќе _____.

Вјолца и Љуљзим ќе бидат сместени _____. Тие ќе _____. Тие ќе _____.

Асибе ќе седи кај _____. Таа ќе _____. Навечер _____.

Замисли дека можеш да одиш во Рим. Со кого сакаш да одиш? Што ќе правите?

Вежба 3. Избери место кое сакаш да го посетиш. Напиши три работи што ќе ги правиш таму. Прочитај ги на глас твоите реченици. Дали другите студенти можат да погодат за кое место зборуваш?

Јас ќе се искачам на планината Фуџи.

Ќе јадам суши.

Јас ќе ...

Прашања со ќе за едно време

Тема 2. Дали планираш однапред?

Вежба 1. Постави му/ѝ прашања на колега/колешка студент во врска со следната недела. Ако тој/таа е сигурен/сигурна во одговорот, напиши √ (= да) или х (= не) покрај прашањето. Ако тој/таа не е сигурен/сигурна, напиши ? (= ни да ни не)

	√	Да, ќе станам.
Дали ќе станеш доцна?	х	Не, нема да станам
	?	Не знам.

Вежба 2. Изброј колкупати напиша ?.

Заокружи го тој број на скалата.

Скала: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Внимателно ги планираш работите и точно знаеш што ќе правиш подоцна.

Ти не сакаш планирање. Работите ги правиш спонтано.

Дали следниот викенд ...

- ... ќе станеш рано?
- ... ќе јадеш надвор од дома?
- ... ќе посетуваш некого?
- ... ќе купуваш облека?
- ... ќе читаш книга?
- ... ќе одиш во кино?
- ... ќе спортуваш?
- ... ќе гледаш телевизија?
- ... ќе го чистиш станот?
- ... ќе излезеш навечер?

Вежба 3. Смисли сам прашање. Постави им го на колешките и колегите во групата.
Колкумина рекоа *Да*? Колкумина рекоа *Не*? Колкумина не се сигурни?

Тема 3. Помош!

Вежба 1. (слушање) Ќе чуеш два кратки разговора. Слушај и одговори на прашањата.

- а. Што прави Димитар за викендот?
- б. Што прашува тој?
- в. Што прават другите луѓе? Пополни ги празните места во табелата.

	сабота	недела
1	Таа ...	
2	Тој ...	

Вежба 2. Замисли дека Димитар бара твоја помош. Што велиш ти?

Вежба 3. Замисли дека сакаш да направиш некоја од следниве работи овој викенд.

Обиди се да најдеш некого да ти помогне!

Вежбаме за формата

Сара

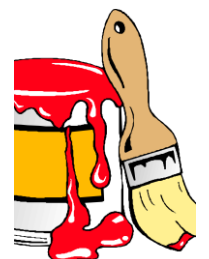
Бојан

Синем

Миле

Кристина

Тема 1. Идно време

Вежба 1. Петмина се враќаат од продавница. Види ги нивните купени производи и поврзи ги со балончињата.

Ќе ја бојам
кујната.

Ќе правам
овошна
салата.

Ќе перам
алишта.

Ќе правам
забава.

Ќе гледам
филмови.

Вежба 1. Студент А, замисли дека си еден од петтемина. Студент Б, поставувај му прашања на студент А. Кој од петтемина е тој?

Дали ќе правиш
овошна салата?

Не. Јас не
сум Синем.

Дали
ќе...

Тема 3. Сегашно време

Овие реченици се за иднината.

Оваа вечер јас имам гости. Ние играме карти, а потоа играме пантомима. Потоа гледаме филм.

На 10 јуни сестра ми се мажи. Затоа ние на почетокот на јуни одиме во Охрид. Таму е свадбата.

Оваа зима јас одам на скијање. Станувам рано, се облекувам, појадувам и одам на ски-лифт. Тој ме качува на брдото, од каде се спуштам надолу. Така правам еден час и потоа одам да се стоплам со чаша планински чај.

Вежба 1. Што правиш ти? Напиши реченици за себе и за твоето семејство и за вашите планови во блиска иднина. Употребувај сегашно време.

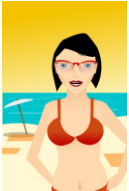

Вежба 2. Преобрази го сегашното време во идно време во горниот текст.

Вежби

А. Иднината

се тушира	пие шампањ	пие кафе
јаде сладолед	игра во песокот	зборува со пријатели

Што мислиш дека ќе прават овие луѓе? Искористи две идеи од рамката и додај една своја.

	<p>Само што стигнувам на плажа. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
	<p>Се враќам дома по напорен работен ден. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>
	<p>Се спремаме за легнување. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Б Прашања со „ќе“

Во јануари ќе
крстарам низ
Југоисточна Азија

Ќе одам на забава
утревечер.

На втори април претседателот ќе
оствари средба со генералниот секретар
на Обединетите нации.

Во сабота Вардар ќе игра со
Барселона.

вечерва

утре

за викендов

следниот вторник

следната недела

на први јули

В. Слушање

(слушање) Ќе чуеш четворица на Скопскиот аеродром. Слушај и пополни ги празните места.

1. Таа _____ во Амстердам на службен пат. _____

до Ајндховен, а од таму _____ автобус до Амстердам.

2. Тие _____ на летен одмор на Канарските Острови. Таму _____

_____ две недели. _____ во хотел.

3. Тој _____ на одмор низ Италија. _____ за Милано, па

_____ низ Италија десет дена. Во Скопје _____ од Рим со авион.

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

вест (активност, вистина, новост, пропуст) будала (глупак, лице, љубовција, просјак)

патешествие (авантура, мрак, омраза, простор) одвратен (безбеден, гневен, одбивен, сладок)

возач (турист, ученик, чистач, шофер) самостоен (горчлив, независен, природен, пристоен)

дозвола (загуба, куче, овластување, сопруга) угледен (безгрижен, жив, крупен, престижен)

одаја (мраз, мрак, соба, штета) итар (влажен, лукав, опуштен, прекрасен)

2. Избери зборови со спротивно значење.

забрана (дозвола, недела, победа, просторија) препреден (итар, наивен, лукав, сакан)

мирољубив (лаком, насилен, научен, одморен) таен (јавен, намален, обичен, различен)

јасен (градски, мрачен, свој, туѓ) блед (летен, мирен, силен, траен)

ситен (јадар, сув, тажен, топол) бесен (едноставен, женски, иден, смирен)

подреден (далечен, издржлив, надреден, назаден) див (питом, работлив, селски, симпатичен)

ЛЕКЦИЈА 24. ЧУВСТВА

Тема 1. Гладен сум!

жедно	гладно	болно
срзнато	исцрпено	

Вежба 1. Погледни ги овие луѓе. Како се чувствуваат? Користи зборови од рамката.

Вежба 2. Погледни ги сликите. Што мислиш дека кажуваат луѓето?

(слушање) Сега слушај. Дали луѓето го рекоа истото што и ти?

Вежба 3. Како се чувствувааш во моментот? Дали си гладен? жеден? уморен? ...? Кажи му/и на колегата/колешката.

Тема 2. Се почувствував навистина...

Вежба 1. Еве неколку реченици од различни приказни. Дали можеш да пронајдеш други шест збора кои опишуваат чувства на луѓе.

Напиши ги во табелата.

„Утре ќе го запознаеш својот идол,“ рече таа. „Не си ли возбуден?“
„Не баш,“ ѝ одговорив.

Ана беше многу вознемирена по веста дека патувањето е откажано.

Иако не рече ништо, татко му беше многу лут.

Бев изненадена од високата оценка на испитот.

Не можев да проценам дали се тие весели или тажни. Тие плачеа, но не знам дали од среќа или од тага?

Спортскиот противник не смее да види дека си уплашен.

возбудено

Вежба 2. Замисли дека се случуваат следниве настани. Како се чувствувааш?

а. Освојувааш наградно патување за двајца на Малдиви.

б. Некој ти пишува писмо кое почнува со: „Ти не ме познаваш, но јас сум ти сестра ...“

в. Лежиш во својот кревет во спалната и некој фрла камен низ прозорецот од спалната соба.

г. Твојот омилен пејач умира.

Вежба 3. Зборувај за нешто добро и лошо што ти се случува.

Вклучи ги зборовите од балончето.

Се почувствував навистина...

Тема 3. Дали ви се допадна?

Вежба 1. Ќе чуете четворица како зборуваат за овие филмови. Двајца го гледаа *Париз, Тексас*, а двајца го гледаа *Беше еднаш во Америка*.

Слушај и пополни ја табелата.

	Кој филм го гледаше?	Дали му се допадна?	Што рече за филмот?
Зборувач 1			
Зборувач 2			
Зборувач 3			
Зборувач 4			

Вежба 2. Избери филм или серија што го/ја гледаше неодамна. Запиши што мислиш за него/неа.

Не ми се допадна филмот...

Ми се допадна серијата *Господин Мерцедес*. Тоа е напната серија, со одлични актери, правена по сценарио на легендарниот Стивен Кинг.

Вежба 3. Пронајди во групата колешки и колеги кои ги гледаа истите филмови/серији. Се согласуваат ли тие со тебе?

Тема 4. Показување чувства

читање и слушање

Вежба 1. Направи го следниов експеримент:

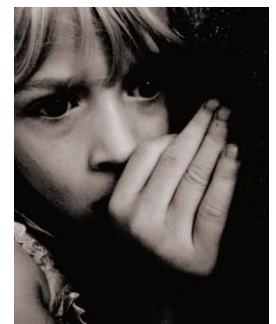
• Погледни ги овие жени. Која од нив мислиш дека е

- уморна?
- загрижена?
- бесна?
- изненадена?
- уплашена?

Спореди ги своите одговори со одговорите на другите студенти. Дали се исти вашите одговори?

• Дали луѓето покажуваат чувства на ист начин во сите земји низ светот? Дали сите се смееме кога сме среќни и плачеме кога сме тажни?

Што мислиш?

Вежба 2. Сега прочитај за Пол Екман. Можеш ли да ги пополниш празните места во текстот?

Пол Екман е американски научник. Тој сакаше да открие дали сите луѓе на светот покажуваат чувства на ист начин. Екман сликаше

луѓето во ова село

(1) _____. Некои луѓе изгледаа среќни, други тажни, некои изгледаа лути, некои изненадени, а некои изгледаа уплашени.

луѓето во САД

Тој им ги покажа сликите на (2) _____ и ги праша дали можат да ги поврзат сликите со чувствата тага, радост, страв, налутеност, изненаденост. Дозна дека секој може да го направи тоа многу лесно. Сите беа согласни кога луѓето се среќни, тажни, лути, уплашени, изненадени.

луѓе од 21 земја

Тогаш Екман отиде во (3) _____. Во ова село луѓето немаа телевизија, не гледаа филмови и не познаваа луѓе од други земји. Тие не знаеја како изгледаат луѓе од други земји. Екман им ги

едно село во Папуа, Нова Гвинеја

покажа сликите на _____ и ги праша кои луѓе се среќни, кои се тажни, кои се лути, кои се изненадени, а кои уплашени. Откри дека дури и овде луѓето одговараат многу лесно. Затоа Екман заклучи:

Што мислиш, каков е заклучокот на Екман?

Вежба 3. (слушање) Некој го опишува експериментот на Екман. Слушај и пополни ги празните места во расказот.

Вежби

болна	жеден	уморен	ладна
	жешко	ладно	

Тема А. Сугестии

Види ги овие сугестии. Како се чувствува другото лице? Пополни ги празните места со зборови од рамката.

1. – Мислам дека сум _____. – Да му се јавам ли на докторот?
2. – Јас сум навистина _____. – Да ти донесам ли нешто за пиење?
3. – Се чувствувам малку _____. – Зошто не си легнеш порано вечерва?
4. – Малку ми е _____. – Зошто не облечеш џемпер?
5. – Многу ми е _____. – Ајде да влеземе внатре, подалеку од сонцето.
6. – Јас сум _____. – Да одиме да купиме пица.

Погледни ги дијалозите уште еднаш и напиши свои сугестии (предлози).

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Дали да ...?

Зошто не ...?

Ајде да ...?

Тема Б. Како се чувствуваш?

Како се чувствуваат овие луѓе? Најди ги одговорите во измешаните зборови.

1		2		3	
4		5			
	_____		_____		

алунент

ринесќ

ажатн

нјоаач

ноизбдвеву

Тема В. Што мислиш ти?

Кои телевизиски програми ти се омилене? Кои не ти се допаѓаат? Зошто?

Избери три програми и напиши една или две реченици за нив.

- 1 _____

- 2 _____

- 3 _____

Слушање: Три случки

Случка 1

Една жена купи _____

и отиде во град да _____.

Некој фрли камен _____

и _____. Таа се почувствува
многу _____.

Случка 2

Еден маж се наоѓаше во авион кој одеше

кон Скопје. Времето беше _____

и авионот почна да _____.

Сите се чувствуваа _____,

но по неколку минути

Случка 3

Една девојка отиде _____

со _____.

Таа се чувствуваше

многу _____

и _____

претходната ноќ. Тие стигнаа рано, па _____.

Речник

1. Избери зборови со исто или слично значење.

возбуден (дволичен, западен, мирен, растреперен) страв (корист, лага, радост, уплав)

лик (авантура, весник, изглед, простор) исцрпен (адекватен, истоштен, одбивен, паметен)

исцрпно (мрзливо, напнато, неопходно, сеопфатно) чувствува (гради, жали, наметува, одбива)

смрзнат (заледен, лош, навикнат, независен) чудесен (волшебен, спокоен, сразмерен, чист)

разочаран (незадоволен, попустлив, свеж, скржав) нејаден (гладен, жеден, прејаден, сит)

1. Избери зборови со спротивно значење: збогатува (заклучи, кити, осиромашува, пропадне)

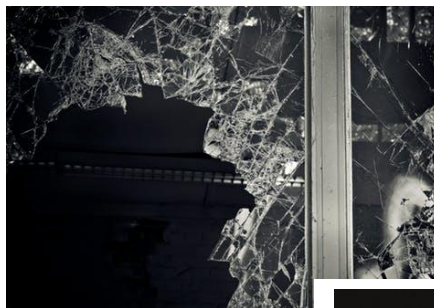
рамнодушен (возбуден, остар, отпорен, привлечен) зоврен (грд, далечен, смрзнат, соодветен)

одморен (паметен, препреден, уморен, чудесен) вознемирен (груб, зафатен, минат, спокоен)

воодушевен (благ, иден, напреден, разочаран) површен (задлабочен, жежок, ладен, лажен)

стопли (вклучи, доврши, излади, падне) отпатува (се брани, допатува, изнесе, нарачува)

решителен (неодложен, колеблив, поранешен, последен)

КОНЕЧНА ПРОВЕРКА

Замисли

Кое годишно
време е?

Кој дел од
денот е?

Што
правиш?

Каде си?

Како си
облечен?

Какво е
времето?

Има ли
други луѓе?

Што прават
другите луѓе?

Избери месец и замисли дека си ти дел од случка во тој месец. Одговори на прашањата во рамките.

Вчера

Кои од овие работи

- ги правеше вчера? купување
- не ги правеше вчера?

возење велосипед

правење кафе

Напиши десет реченици.

Погоди дали колешката/колегата до тебе
ги правеше овие работи вчера. Прашај ја/го.

Колку точни одговори имаш?

возење кола

пишување порака

качување
по скала

пливање

јадење ориз

играње на компјутер јадење во ресторан

Интервју

Студент А, ти работиш за локална радиостаница. Интервјуираш турист. Ова се твоите белешки. Кои прашања ќе му/ѝ ги поставиш?

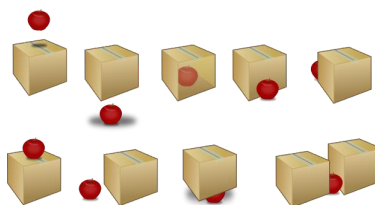
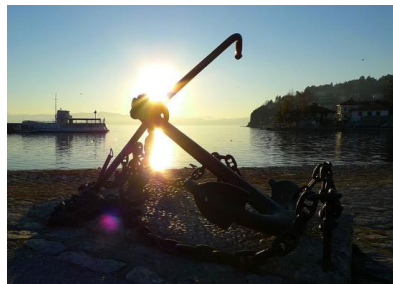
Студент Б, ти си турист. Студентот А ќе те интервјуира. Што ќе одговориш? Сега направете го интервјуто.

- име
 - од ... (место, земја)
 - ... -годишна возраст
 - Во брак? Деца? Колку?
 - Работно место
 - Пристигна ...
 - Заминува
- Престојува во ...
 - Убаво ѝ/му е тука /
Не ѝ/му е убаво тука
 - Му/ѝ се допаѓа / Не му/ѝ
се допаѓа:
 - местото
 - луѓето
 - храната
 - Ќе дојде пак / нема да дојде пак

Дали се сеќаваш?

Сите овие слики се од претходните лекции. Избери една од сликите. На што од сликата можеш да се сетиш?

Краен тест (вкупно 100 поени)

Тема 1. Позитивно и негативно (8 поени)

Вежба 1. Негирај ги следниве реченици.

Пример: Тие се Македонци. Тие не се Македонци.

1. Таа е студентка. _____
2. Тие имаат куче. _____
3. Јас возам мазда. _____
4. Дојди ваму! _____
5. Има млеко во фрижидерот. _____
6. Вие мора да станете рано. _____
7. Заминаа со авион. _____
8. Викнете ги утре! _____

Тема 2. Листи (10 поени)

Вежба 2. Дополни ги следниве листи.

Пример: црвено, зелено, жолто, сино

1. татко, _____, брат, _____, дедо, _____
2. жена, _____, ќерка, _____
3. дневна, _____, _____, _____, _____
4. јануари, _____, _____, _____, _____, _____, _____
_____, _____, _____, _____, _____
5. панталони, _____, _____, _____, _____, _____, _____
6. исток, _____, _____, _____
7. глава, врат, _____, _____, _____, _____, _____, _____
8. велосипед, _____, _____, _____, _____, _____, _____
9. лажица, _____, _____, _____, _____, _____, _____
10. среќен, _____, _____, _____, _____, _____, _____

Тема 3. Глаголи (15 поени)

Вежба 3. Пополни ги празните места со глаголите во заградите.

Пример: Ти (има) имаш брат, но (нема) немаш сестра.

1. Тие (сум) _____ студенти и (има) _____ шест испити.
2. Ти и Хана (сум) _____ од Германија. Вие (живее) _____ во Минхен. Двајцата (работи) _____ во банка.
3. Ти (има) _____ црна коса и (носи) _____ кошула. (Стои) _____ потпрен на ограда и (гледа) _____ во далечина.
4. Јас вчера (стане) _____ многу рано и (отиде) во продавница. (Купи) _____ леб и млеко и (седне) _____ во едно кафе. (Нарача) _____ еспресо и кроасан. Потоа (се врати) _____ дома и (слуша) _____ музика.

Тема 4. Броеви и бројни придавки (10 поени)

Вежба 4. Напишете ги подвлечените цифри со зборови.

Пример: Нашиот стан е на 6. кат. Нашиот стан е на шести кат.

1. Родена сум во 1967 година. _____
2. Точно е 12:45. _____
3. Мајка ми е родена на 21 март. _____
4. Македонија има околу 2 000 000 жители. _____
5. Тие освоија 1. место, а ние 3. на турнирот во фудбал. _____

Тема 5. Предлози (10 поени)

Вежба 5. Пополнете ги празните места со предлози.

Пример: Вчера бев на работа.

1. На сликата зелената маица е _____ синиот џемпер, а капата е _____ него. Вратоврската е _____ долната маица, поточно лево _____ неа.
2. Ќе бидам _____ Скопје _____ петок _____ недела, значи _____ викенд.
3. _____ сестра ми ќе одам _____ моите на гости.

Тема 6. Прашања (20 поени)

Вежба 6. Еве неколку одговори. Кои се прашањата?

Пример: Тој се вика Петар. Како се вика тој?

Јас живеам во Гевгелија. _____

Ти се викаш Марија. _____

Ние сме од Турција. _____

Мојата книга е тешка. _____

Овие деца се немирни. _____

На Водно ќе одиме во четврток. _____

Те чекам два часа. _____

Таа знае да зборува македонски. _____

Да, вчера се вративме. _____

Убаво си поминавме. _____

Тема 7. Дијалози (10 поени)

Вежба 7. Напиши по еден збор на секое празно место.

Пример: Како си? Добро сум, благодарам.

_____ ли да _____ еден сок, Ве молам? _____, се разбира. _____.

_____ ли нешто за јадење? _____, благодарам. Не сум _____.

Добар _____, _____ е г. Петровски таму? Не, жалам. Не е овде во _____.

Тема 8. Именки, глаголи, придавки (17 поени)

Вежба 8. Напиши зборови на празните места.

Вчера со _____ пријатели бев _____ пазар. Таму _____ многу _____ овошје.

Сакавме да _____ јагоди _____ праски. Јагодите _____ многу _____, па купивме само еден килограм _____. На пазарот _____ и многу _____ зеленчук. Најмногу _____ се допаднаа доматиите и пиперките. Немаше краставици, _____ имаше марула. _____ крајот купивме и лубеница. _____ беше многу тешка, па _____ носеше мојот _____ Миле.

ТЕКСТОВИ ЗА СЛУШАЊЕ

1.1. Запознавање

А: Здраво. Јас сум Влатко.

Б: Еј, здраво. Јас сум Ема.

А: Од каде си, Ема?

Б: Јас сум од Лондон.

А: Здраво.

В: Еј, здраво. Јас сум Андреј.

Јас сум студент овде.

А: Еј, навистина? Јас сум Влатко.

А: Еј, здраво, Весна. Како си?

Г: Јас сум добро. Како си ти?

А: Јас сум одлично.

А: Добар ден. Јас сум Влатко.

Д: Здраво, јас сум Томислав.

Јас сум наставник овде.

А: А, навистина? Од каде сте?

Д: Јас сум од Скопје.

1.2. СЛИКИ

Ова е мојата кола. Тојота е. Таа е многу стара.

Ова е мојата куќа. Таа е многу мала.

Ова е мојата пријателка Ивана. Таа е од Словенија.

Ова е мојот пријател Ѓорѓи. Тој е од Струга. Тој е студент.

Вежби 1: СЛИКИ

1. Ова е мојата пријателка Марија. Таа е студентка во Скопје.
2. Ова е мојот стан во Скопје. Тој е прилично голем, но е многу стар.
3. Ова е Милан. Тој е професор од Белград.
4. Ова е мојата кола. Таа е нова, но е многу мала.
5. Ова се моите пријатели Тунде и Ѓула. Тие се од Унгарија.

2.2. Колку години имаат?

1. Моето име е Агњешка. Имам три години. Јас сум од Полска.
2. Моето име е Пол. Имам девет години. Јас сум од Англија.
3. Ова е Кимико. Таа има една година. Таа е од Јапонија.
4. Здраво. Јас сум Бахари. Имам дваесет и две години. Јас сум од Танзанија.
5. Моето име е Ану. Имам деветнаесет години. Јас сум од Индија.

2.3. Родители и деца

1. Моето име е Петар. Јас сум женет. Мојата сопруга е лекарка. Ние имаме две деца. Мојот син има четири години, а мојата ќерка има само една година.
2. Моето име е Тамара. Јас имам седумнаесет години и сум средношколка. Имам двајца браќа. Нивните имиња се Влатко и Дарко. Мојата мајка е наставничка. Мојот татко е таксист.

2.4. Кој е кој?

- А е Марко. Тој е студент. Има 17 години. Тој е од Србија. Има црвена кола.
- Б е Ваљбона. Таа е полицајка. Има 20 години. Има сива кола.
- В е Даниел. Тој е келнер. Има 18 години. Тој е од Бугарија. Има зелена кола.
- Г е Марија. Таа е пејачка. Има 19 години. Таа е од Грција. Има бела кола.

Вежби 2: Родители и деца

1. Имам две деца, девојче и момче. Ќерка ми има седум години, а син ми пет.
2. Имаме два сина. Едниот има пет години, а другиот има две.
3. Имаме три деца, една ќерка и два сина. Ќерката има шеснаесет години и оди во гимназија, а синовите се мали. Стефан има руса коса и шест и пол, а Ангел има црна коса и пет години.
4. Имаме едно синче. Тоа има една и пол година и учи да оди само.

Страници за учење А

4. дрво, врата, маса, стол, книга, риба, сонце, ламба, прозорец, кревет

А.1. Изрази: Добро утро!

1. А: Добро утро.
Б: Добро утро. Како сте?
А: Добро сум, благодарам.
2. А: Добар ден.
Б: Добар ден.
3. А: Добровечер, господине.
Б: Добровечер. Соба 210, Ве молам.
4. А: Добра ноќ.
Б: Добра ноќ. До гледање до утре.

3.1. Извини

1. А: Маја, здраво. Како си?
Б: Јас не сум Маја. Јас сум Кате.
А: А, да, извини. Кате, здраво. Како си?
2. А: Извинете. Две кафиња, Ве молам.
Б: А, јас не сум келнер. Јас сум гостин.
А: О, се извинувам.
3. А: О, добро. Такси. Здраво. До хотел Метропол, ве молам.
Б: Жалам, јас не сум таксист. Ова е мое приватно возило.
А: О, се извинувам.
4. А: О, дали е ова бебе твое? Многу е убаво. Како ѝ е името?
Б: Не е девојче. Машко е.
А: Се извинувам. Како му е името?
5. А: Од каде си? Од Скопје?
Б: Не, јас не сум од Скопје. Од Битола сум.
А: А, така. Од Битола, значи.
Б: Да, само работам во Скопје.

3.2. Дали е слободно ова столче?

- Се извинувам. Дали е ова Ваш чадор.
- О, да, е. Благодарам. Дали сте студент овде?
- Да, сум. Моето име е Филип.
- Здраво, јас сум Соња.
- Здраво, Соња. Дали е слободно ова столче?
- Да, се разбира.

Вежби 3: Нови зборови

Па, на оваа слика можеш да видиш детска соба, таа е број еден. Во собата има работна маса. Работната маса е број два. Број три е мониторот на работната маса. Број четири се рамките со фотографии на масата. Број пет е креветот до работната маса, а број шест се полиците на сидот и над креветот. Број седум е столчето пред работната маса. На крајот, тука е сликата на коњ на сидот. Таа е број осум.

4.2. Роденденски подароци

1. А: Ова е подарок за тебе.
Б: Благодарам. О, цеде. Инструментална музика. Прекрасно.
2. А: Подарок за тебе. Среќна Нова година!
Б: Книга! Фала ти многу.
3. А: Среќна годишнина! Повели.
Б: Прстенот е прекрасен! Ти благодарам многу.
4. А: Честито дипломирање! Повели.
Б: Кожен паричник! Колку убав подарок! Ти благодарам.
5. А: Среќен роденден! Повели.
Б: Благодарам. Што е? Леле, колку убав часовник. Прекрасен подарок.

4.4. Скапоцени камења

Ова е сребрен меч. Тој е приврзок. На него има голем број дијаманти.
Ова е прекрасен брош. Тој е од Франција. На него има триесетина аквамарини.
Овој двореден златен ѓердан има еден ред рубини и еден ред смарагди. Златото е 22-каратно. Ѓерданот е многу стар и е од Шпанија.
Овој прекрасен сребрен прстен има еден голем аметист во форма на коцка. Прстенот е направен во Индија.

Вежби 4: Роденденски подароци

1. Па, јас добив рачен часовник од мајка ми и татко ми, а добив и цеде од брат ми.
2. Јас добив ново пенкало од моите родители.
3. Јас добив фудбалска топка и џемпер со фудбалска топка насликана на џемперот.
4. Јас добив фотоапарат и книга.
5. Јас добив компјутер.
6. Јас добив некои книги и многу убави училишна чанта. Таа е со зелена и црна боја.
7. Јас добив нов фустан. Тој има жолти, црвени и портокалови кругови. Добив и бели чевли.

Страници за учење Б

1. А: Извинете!
Б: Повелете!

- А: Како да стигнеме до плажата?
 Б: Одете право, па свртете десно.
 А: Многу Ви благодарам.
 Б: Молам, нема за што.
2. А: Повелете.
 Б: Едно еспресо и една минерална вода.
 А: Веднаш. ... (по неколку минути)
 А: Повелете.
 Б: Благодарам. Колку чини?
 А: 90 денари.
 Б: Повелете. Задржете го кусурот.
 А: Благодарам.
3. А: Колку е далеку терминал 1?
 Б: Не знам. Првпат сум на овој аеродром.
 А: Да прашама на информации.
 Б: Одлична идеја.
4. А: Извини, Марија.
 Б: Повели, Стево.
 А: Ти ја изработи програмата за архивирање, нели?
 Б: Да, јас и колегите од информатички сектор.
 А: Имаш ли време да ни објасниш нешто?
 Б: Секако, со задоволство.

5.1. Омилени места

1. Моето омилено место се Швајцарските Алпи. Таму воздухот е планински. Многу е свеж и чист. Има прекрасни планински пејзажи. На Швајцарските Алпи има места кои постојано се покриени со снег.

2. Моето омилено место е Охрид. Тоа е стар град со прекрасно и старо езеро. Има голем број многу стари цркви. Во Охрид може да се јаде многу вкусна езерска риба.

3. Моето омилено место се Малдивите. Тоа е држава составена од над илјада острови. На Малдивите морето има прекрасна тиркизна боја. Таму има прекрасни плажи со бел песок.

4. Моето омилено место е градот Њујорк. Тој е еден од поголемите градови на светот. Има милиони жители. Има многу музеи. Во него можат да се сретнат луѓе од целиот свет.

Вежби 5: Летна школа

А: Па, ова е летната школа. Сместена е во Универзитетскиот центар. Центарот има три ката, но часовите се на приземје во неколку училници.

Б: Колку студенти има во школата?

А: Обично околу 70.

Б: А, така значи. Имате ли библиотека?

А: Класична библиотека нема. Но има учебници кои се носат од Скопје.

Б: Имате ли кафетерија за студентите?

А: Кафетерија нема, но има ресторан, каде студентите појадуваат, ручаат, вечераат, а во секое време можат да се напијат кафе, чај, сокови, вода.

Б: Имате ли аудиовидео опрема?

А: Да, секако. Имаме видеобим, касетофони

и цеде-плеери.

Б: А, така. А колку наставници предаваат на школата?

А: Имаме седум наставници. А и класовите се прилично мали. Имаат по 10 до 15 студенти.

Б: Хм, тоа звучи добро. Што е ова овде ...?

6.1. Од соба до соба

А: Па, ова е ходникот. Тука има две закачалки, за капути...

Б: А да...

А: А ова е дневната соба.

Б: О, добро – има телевизор.

А: Да, а има и убава гарнитура за седење и масичка. А ова е нов тепих.

Б: А она е балконот?

А: Да, можете да поминете од таму. Тоа е голем балкон, со маса и столови.

Б: Хм. Убаво место за јадење.

А: Да... Сега, ако се вратиме од овде... Ова е спалната – тука е креветот, има и работна маса овде... собата има прекрасен поглед на југ низ големиот прозорец.

Б: О, да, убав голем кревет.

А: Тука има и шифоњер за облека и постелнина.

Б: Одлично. Тоа е прекрасно.

А: Да, тоа е убава соба. Така... Ова е бањата. Прилично е мала, но има туш, како што можете да видите.

Б: Симпатична бања, вкусно уредена.

А: Да, така е. Во ред... А ова е кујната. Прилично е мала. Овде има шпорет, фрижидер и кујнски елементи, се разбира... И тоа е сè.

6.3. Која е твојата адреса?

А: Да, моето име е Тони Димковски. Со „в“. А адресата ми е улица Варшавска број 10. Живеам во куќа. Во Скопје, главниот град на Македонија. Мојот мобилен телефон е 079235870.

Б: Така. Се викам Лаура Донато. Јас живеам во Италија, во Рим, на улица Марчела број 51. Тоа е бројот на мојата зграда. Зградата има 4 ката. Јас живеам на втор кат. Бројот на мојот стан е 4. Мојот фиксен телефон е 245869.

В: Во ред, јас сум Џејмс Диксон. Живеам во Бруклин, Њујорк Сити, на Кларендон роуд. Бројот на мојата зграда е 11, а бројот на мојот стан е 56. А, телефонот? 5352188.

6.4. Подземна гаража

1. Куќата на Бил Гејтс се наоѓа на езеро, па до таму можеш да стигнеш со кола или со чамец. Прилично е голема – има шест спални и дваесет други соби. Има голема трпезарија, со околу 100 места за седење. Има и прекрасна библиотека со многу стари книги. Библиотеката има тетратка на Леонардо да Винчи којашто вреди над 30 милиони долари. Интересно е тоа што има видеоекрани насекаде – на сидовите во сите соби, дури и во бањите. Тие покажуваат само слики. Еден ден тоа се слики на Пикасо, друг ден – на Ван Гог. Местото е убаво и собите имаат големи прозорци, па можеш да ги видиш езерото и планините.

2. Султановата палата е огромна. Има речиси 1800 соби, 18 лифта и околу 250 тоалети. Трпезаријата има места за 4000 гости. Има и соба со престол за султанот, а сидовите во таа соба се покриени со 22-каратно злато. Ако сакате да ја паркирате својата кола, палатата има подземна гаража за околу 700 автомобили. Султанот има 150 коли и сите се наоѓаат во подземната гаража.

Вежби 6: Кој си ти?

А: Така, Ве молам кажете ми го Вашето име.

Б: Даниела.

А: И презимето?

Б: Поп-Арсова.

А: Како се пишува Вашето презиме?

Б: Со цртичка.

А: Ви благодарам. Вашата адреса е?

Б: Булевар Партизански одреди 37.

А: Скопје?

Б: Да, Скопје? Општина Карпош.

А: А кој е Вашиот телефонски број, ве молам?

Б: 079-723-110.

А: Во ред. Многу Ви благодарам.

Страници за учење В

Изрази: Може ли... ?

А: Може ли малку вода, Ве молам?

Б: Секако, повелете.

А: Ви благодарам.

7.1. Слободно време

1. Кога сум во автобус, обично читам списание. Понекогаш играм видеоигра или слушам музика.

2. На паузата за ручек понекогаш јадам хамбургер. Некогаш одам во парк или играм фудбал по ручекот.

3. Кога сум болна во кревет, обично читам книга или, можеби, гледам филмови. Понекогаш играм карти.

7.2. Пријатели

Милан пие бело кафе, јас пијам црно.

Јас го сакам денот, а тој ја сака ноќта.

Јас сакам топол чај, тој сака ладен.

Јас носам нова облека, тој носи стара.

Милан има кратка коса, јас имам долга.

Јас сакам лесни комедии, тој сака тешки драми.

Јас носам високи чевли, тој носи ниски.

Тој сака брзи коли, јас сакам бавни.

Зошто сме блиски? Зашто тој ме сака мене, а јас го сакам него.

Вежби 7: Јас сакам...

А: Каква храна сакаш, Маријана?

Б: Сакам пица, шпагети... Сакам италијански сладолед.

А: А пијалаци?

Б: Па, не пијам алкохол, никогаш. И не сакам чај ниту кафе. Обично пијам само вода или, можеби, сок од портокал.

А: Каква музика слушаш?

Б: Секаква. Обично слушам музика навечер, дома. Исто така, свирам на пијано.

А: Каква облека сакаш да носиш? Кои бои ти се омилени?

Б: Па, не сакам темни бои. Обично носам светли бои – светлозелена, светлосива, бела, жолта понекогаш.

А: Што е со јазиците? Кои јазици ги зборуваш?

Б: Јас сум Македонка, па, се разбира, зборувам македонски. Зборувам англиски и српски, а по малку зборувам и германски. Тоа е сè.

8.1. Јадење...

1. Ние многу јадеме ориз. Јадеме ориз секој ден. Многу јадеме и риба, многу зеленчук и многу овошје.
2. Многу јадеме леб, ориз, грав. Многу јадеме месо. Јадеме овошје и зеленчук, а за десерт јадеме трилече и баклава.
3. Ние многу јадеме леб, јајца и сирење. Многу јадеме месо, компири и други зеленчуци. Јадеме и многу овошје.
4. Ние многу јадеме тестенини, маслиново масло, салата и зеленчук. Но, исто така, јадеме и риба и сирење.

8.2. Келнер!

А: Може ли да добијам лажичка за шеќер, Ве молам?

Б: Ви се извинувам за пропустот. Да, се разбира.

В: И малку лимон, Ве молам.

Б: Лимон, да, секако.

8.3. Брза храна

1.

А: Два чизбургера, Ве молам...

Б: Два чизбургера...

А: ... и едни компирчиња.

Б: Сакате големи или мали?

А: Големи, Ве молам. И една мала кока-кола.

Б: Во ред. Дали сакате десерт?

А: Не, тоа е сè, благодарам.

Б: Во ред. 370 денари, Ве молам.

2.

Б: Добар ден. Повелете.

В: Добар ден. Дали е чилибургерот многу лут?

Б: Да, прилично е лут.

В: Добро. Тогаш ќе земам биг мек, Ве молам.

Б: Еден биг мек. Во ред. Нешто за пиење?

В: Едно кафе, Ве молам.

Б: Во ред. 180 денари, Ве молам.

3.

Б: Повелете.

Г: Детските оброци, од што се состојат?

Б: Тие содржат мали компирчиња и мал пијалак.

Г: Во ред. Значи...

Д: Нагетс и фанта!

Г: Парче пица и кока-кола!

Г: Два детски оброка, Ве молам. Еден со нагетс и фанта и еден со парче пица и кока-кола.

Б: Парче пица, кока-кола. Нешто друго?

Г: Не, тоа е сè, благодарам.

Б: Во ред. 520 денари, Ве молам.

Вежби 8: Во ресторан

Разговор 1

А: Дали сте подготвена да нарачате, госпоѓо?

Б: Да, благодарам. Сакам пилешко и зелена салата, Ве молам.

А: Нешто за пиење?

Б: Да. Кока-кола, Ве молам.

А: А за Вас, господине?

В: Јас сакам шпагети. Сакам и зелена салата, исто така.

А: Шпагети и зелена салата. Во ред.

В: И за пиење ... сакам пиво, Ве молам.

А: Пиво. Благодарам.

Разговор 2

А: Да, господине?

Б: Сакам риба, но не и ориз. Може ли да добијам компири со рибата?

А: Жалам, господине, рибата е само со ориз.

Б: Добро, тогаш, ќе земам пилешко. И сакам зеленчук. Каков зеленчук имате?

А: Жалам, господине, денес немаме зеленчук. Само салата.

Б: А, така. Добро, тогаш ќе земам салата од домати.

А: Нешто за пиење?

Б: Да. Дали имате вино?

А: Не, господине. Само пиво.

Б: Хм. Чаша вода тогаш, Ве молам.

Страници за учење Г

На телефон

1.

А: Ало.

Б: Добар ден. Дали е Марко таму?

А: Да, кој го бара?

Б: На телефон е Марија.

А: Само момент.

Б: Благодарам.

В: Ало.

Б: Здраво, Марко, Марија е на телефон.

2.

А: Ало, кој е на телефон?

Б: Ало. Овде е Васко. Дали може да зборувам со Маја?

А: Не. Маја не е дома. Да ѝ пренесам нешто?

Б: Не. Не е важно.

9.2. Што правиш во животот?

А: Што правиш во животот?

Б: Студирам.

А: Што студираш?

Б: Филозофија.

А: Каде студираш?

Б: На УКИМ во Скопје.

А: Каде живееш?

Б: Моментално во Скопје, инаку во Велес. Каде живееш ти?

А: И јас живеам во Скопје.

9.3. Од утро до ноќ

Па, обично станувам во седум и се туширам. Потоа појадувам околу осум. Го шетам кучето, па одам на работа во осум и пол и по пат го пијам првото кафе. Почнувам со работа во девет и работам до дванаесет и пол. Потоа ручам. Се враќам на работа во еден и триесет и работам до пет. На пат накај дома застанувам на пазар да купам нешто. Дома си доаѓам околу пет и пол. Малку одморам, па вечерам околу седум часот. Пред спиење повторно го шетам кучето. Обично си легнувам околу единаесет часот.

Вежби 9: Кога се заедно?

1. Па, всушност, јас работам во радиостаница. Тоа е работа во три смени и често работам навечер. Така, одам на работа во осум навечер и се враќам дома во четири наутро. Тогаш легнувам и станувам околу дванаесет и пол на пладне. Тогаш ручам. Потоа, попладнето обично гледам телевизија или читам книга. Вечерам во седум и тогаш е време да одам на работа пак.

2. Јас работам во супермаркет. Станувам во 8 часот наутро, појадувам и одам на работа. Се враќам од работа во петнаесет до шест, обично, и вечерам околу седум навечер. Потоа гледам телевизија или читам. Легнувам околу единаесет часот.

10.1. На пазар

1.

А: Може ли да го видам радиото?

Б: Секако, повелете.

А: Колку чини?

Б: Седумстотини денари.

А: Ах, тоа ми е скапо.

Б: Добро тогаш, шестотини.

2.

А: Колку пари се капиве?

Б: Сто и педесет денари.

А: Сакам една капа.

Б: Каква боја сакате?

А: Сина, Ве молам.

Б: Повелете. 150 денари, Ве молам.

3.

А: Здраво.

Б: Здраво. Повелете.

А: Кој број се бермудите?

Б: Триесет и осум.

А: Големи се за мене. Фала Ви.

Б: Молам. Пријатно.

10.3. Има ли ресторан во близина?

1.

А: Има ли ресторан во близина?

Б: Да, има еден кај паркот, покрај станбената зграда.

2.

А: Извинете, каде е бензинската пумпа?

Б: Поминете ја раскрсницата и ќе ја видите на левата страна од улицата, пред високата комерцијална зграда.

3.

А: Се извинувам, каде се наоѓа овде подземната гаража?

Б: На раскрсницата свртете лево и многу брзо ќе го видите влезот од десната страна. Во продолжение се гледа бензинската пумпа.

4.

А: Извинете, каде е најблиската автобуска постојка?

Б: Има по една на три страни на раскрсницата. Зависи каде сакате да одите.

А: Сакам да го посетам Музејот на современа уметност.

Б: Тогаш поминете ја раскрсницата и кај паркот ќе ја видите постојката.

5.

А: Се извинувам, дали знаете каде се наоѓаат канцелариите на осигурителната компанија?

Б: Да, секако. Поминете ја раскрсницата и ќе ја видите бензинската пумпа од левата страна. Зад бензинската ќе видите висока комерцијална зграда. На четврти кат се канцелариите на осигурителната компанија.

10. 4. Отворено и затворено

1. Во Полска банките се отворени до 19 часот. Во градовите супермаркетите се отворени нон-стоп, па можете да купите леб во 3 наутро.
2. Во Грција продавниците затвораат во 14 часот и повторно отвораат во 17 часот. Но има и киосци, кои се отворени цел ден.
3. Во Тајланд многу градови имаат улични маркети. Таму можете да купите многу работи: рачни часовници, фотоапарати, книги, облека. Тие се обично отворени до полноќ.

Вежби 10: Купување

1.

А: Сакам да купам шест портокали, Ве молам.

Б: Шест портокали. Нешто друго?

А: Да, три килограми компири, Ве молам, и половина кило грашок. Тоа е сè, благодарам.

Б: Во ред. 250 денари за сè, Ве молам.

2.

А: Вечерен весник, Ве молам.

Б: Во ред. 30 денари, Ве молам. Нешто друго?

А: Да. Дали имате мапа на градот?

Б: Имаме.

А: Колку чини?

Б: 100 денари.

А: Во ред. Дајте ми една.

Б: Добро. 130 денари севкупно.

3.

А: Колку чинат овие џемпери?

Б: 1800 денари.

А: Имате ли други бои?

Б: Не, жалам. Само крем и тегет.

А: А, така. Добро, тогаш дајте ми ја само маицата.

Б: Маицата? 700 денари, Ве молам.

Страници за учење Д

1.

А: Што значи бавен?

Б: Значи обратно од брз.

2.

А: Што значи милионер?

Б: Значи човек со многу пари.

3.

А: Како се вика friend на македонски?

Б: Пријател.

4.

А: Како е wine на македонски?

Б: Вино.

11. 1. Што се случува?

А

Милан страда од депресија. Нема многу пријатели. Многу често е затворен во својата соба и не комуницира со никого. Одвреме-навреме има желба да подаде рака некому и да излезе од собата.

Б.

Друштвото на Ана често се собира кај некого дома. Сè почесто, меѓутоа, тие, наместо да се дружат, само гледаат во своите мобилни телефони. Тие не знаат што да прават.

В

Весна секој работен ден станува рано за да го фати автобусот што ја носи на работа. Таа патува два часа до работа и два часа од работа до дома.

Г

Младиот брачен пар Петровски никако да се навикне на едниот телевизор во својот нов дом. Тие се навикнати секој да има свој телевизор и во секое време да гледаат тоа што тие сакаат. Затоа сега многу често се караат кој да го избере каналот на телевизорот.

Д

Силвана има одличен поглед на убавата улица во центарот на градот. Во слободно време таа ужива слушајќи музика на слушалки и гледајќи ги од својот прозорец луѓето на улица.

Ѓ

Теа е многу често сама дома. Кога ќе чуе необични звуци, погледнува низ ролетните за да види дали има некого во нејзиниот двор. За среќа, тоа е само немирното куче на соседите.

Е

Емилија и Борис се заедно седум години. Одвреме-навреме се расправаат за глупости. Најчесто Емилија е љубоморна на некоја колешка на Борис, но и Борис знае да се налути ако Емилија мора да оди на службен пат со некој нејзин колега.

Ж

Жарко има многу стресна работа. Тој е многу ценет неврохирург, иако има само 27 години. Затоа секој слободен миг го користи за прошетка покрај прекрасното езеро, во чии просирно сини води може да гледа со саати.

З

Ели студира во САД, а нејзиното момче Горан студира во Скопје. Ели е многу романтична и еднаш во неделата му пишува писмо на Горан, и покрај тоа што редовно се слушаат и се гледаат на телефон.

11.2. Прашања

А: Дали некој седи овде?

Б: Па, не.

А: Дали си гостинка на овој хотел?

Б: Да. Да, сум.

А: Што читаш?

Б: Извинете!

А: Еј, каде одиш?

Вежби 11: На телефон

1.

А: Ало, дали е Андреј дома, не ми се јавува на мобилен?

Б: Да, мислам дека е. Мислам дека е во соба, веројатно игра видеоигри. Само момент, ќе го викнам.

А: Добро. Ви благодарам.

2.

А: Здраво, дали може да зборувам со Никола, Ве молам? Не ми се јавува на мобилен.

Б: Жалам, не е дома во моментов. Во кино е.

А: Во ред, нема проблем. Пријатно.

3.

А: Дали е Симона дома, Ве молам?

Б: Да. Кој ја бара?

А: Миле.

Б: Еј, здраво, Миле. Види, мислам дека Симона пишува домашна работа во моментов.

А: А, во ред. Ќе ја побарам пак подоцна.

4.

А: Може ли да зборувам со госпоѓа Поповска, Ве молам?

Б: Жалам, во моментов не е овде. Излезена е. На пауза за ручек е.

А: Во ред. Нема проблем. Ви благодарам.

12.2. Професии

1.

Јас сум инженерка. Работам во Македонски телеком. На работа одам елегантно облечена. Носам кошула и дводелен костум. Носам и чевли со високи потпетици.

2.

Јас сум студентка и на часови одам спортски облечена. Тоа подразбира фармерки, маица и најчесто патики. Така се чувствувам најудобно.

3.

Јас сум режисерка. Обично носам панталони, блуза и долга јакна. Често носам и шапка зашто кога снимаме надвор, обично сме на сонце.

Вежби 12: Каде е семејството Трајковски?

Господин Трајковски носи костум. Наздравува со чаша вино во својата десна рака. Седи меѓу две жени, од кои едната е неговата сопруга. Госпоѓа Трајковска е облечена во елегантен црн фустан без ракави. Има долга црна коса. И таа наздравува со чаша вино, но ја држи во својата лева рака. Мила носи бело фустанче без ракави. Иако има само четири години, таа често се занимава со мобилниот телефон на мајка си. Мила е седната во скутот на својата мајка.

13.2. Список за купување

А: Да видиме. Ни треба сок од портокал. Ни требаат и домати, а немаме и јајца. Што друго?

Б: Како стоиме со леб?

А: Не, леб имаме доволно. Ориз? Не, имаме ориз. А, немаме многу компир.

Б: Компири? Добро. А што е со овошјето?

А: А, да. Купи јаболка и некоја банана, можеби. Што друго? А, да, останавме без кафе.

Б: А немаме ни многу шеќер.

А: Добро, шеќер. Дали е тоа сè?

Б: Така мислам, да.

13.4. Сакам...

1.

А: Извинете, имате ли радио овде? Сакам да слушнам вести.

Б: Да, има едно во кујната, во аголот покрај прозорецот.

А: Ви благодарам.

2.

А: Сакам да пратам писмо. Имате ли марки?

Б: Жалам, не верувам дека имам. Веднаш ќе проверам. Не, жалам.

А: А, така.

3.

А: Готово е јадењето!

Б: Во ред. Само сакам да измијам раце. Имате ли сапун?

А: Да, има еден на полицата.

Б: О, да, еве го.

14.3. Какво е времето?

1. Да, прилично е топло овде, но врне...

2. Убаво е и сончево, но многу дува и е прилично свежо.

3. Многу, многу е ладно. И снежи.

4. Многу е топло овде и прилично е влажно... Не, воопшто не е сончево. Облачно е и е многу топло.

14.4. Фестивали

1.

Па, ние обично одиме на забава и пред полноќ излегуваме на улица и гледаме огномет.

2.

Па, јас обично одам во ресторан со голем број пријатели. Вечераме во ресторанот, слушаме жива музика, танцуваме и се забавуваме.

3.

Не правам ништо. Всушност, јас и на ја сакам многу Нова година, па затоа си легнувам рано.

4.

Па, обично остануваме дома, но остануваме до доцна, секако, барем до полноќ. Тогаш на телевизија го гледаме дочекот на Нова година во некоја светска метропола.

5. Остануваме дома до полноќ. Потоа одиме на гости кај пријатели и пиеме по еден пијалак во чест на Нова година.

Вежби 14: Добри времиња, лоши времиња

Па, јас не ги сакам многу јануари и февруари. Времето е ладно и влажно и многу рано се стемнува, па не можам да излезам надвор. И во март е многу ладно и ветровито. Затоа ни март не го сакам. Април е убав месец, пролет е. Има цвеќиња насекаде. Особено го сакам мај, зашто е сè зелено. Можеш да седиш надвор. Мај е прекрасен. Го сакам, исто така, и јуни, затоа што времето е убаво, а и роденденот ми е во јуни. Ги сакам и јули и август, особено август, бидејќи тогаш одам на летен одмор. Во јули и август е многу топло, а јас обожавам топло време. Прилично го сакам и септември. Тогаш сè почнува повторно. Децата почнуваат со школо, јас одам пак на работа. Сè е ново. Октомври не е лош. Ми се допаѓа бојата на дрвјата, а и времето знае да биде добро понекогаш. Ноември не ми се допаѓа – повторно е темно, ладно, сиво... Но декември го сакам зашто доаѓа Божиќ. Тогаш се гледам со многу пријатели, правиме забави. Да, декември е добар месец.

Страници за учење Е

Тема 1: Знаеш ли... ?

Добро, знам да сварам кафе, знам да направам тост. Дали знам да сварам ориз? Да, знам да сварам ориз, нема проблем. Знам да направам омлет, не многу добар омлет, но да, знам да направам омлет. Знам да зготвам пиле, да, можам да го направам тоа. Тората не знам да направам, тоа секако не го можам. Знам да си направам шпагети. Дури знам да го направам тестото за шпагети. Имам своја машина и не е воопшто тешко. Леб не сум пробал да месам, па би рекол дека не знам.

Тема 2: Сакаш ли... ?

1.

А: Сакаш ли уште еден пијалак?

Б: Да, благодарам.

А: Сок од портокал, така?

Б: Да, сок од портокал со мраз.

2.

А: Здраво! Сакаш ли да те префрлам до некаде?

Б: О, да, секако. Фала ти многу.

А: Нема проблем. До каде одиш?

Б: До факултет, ако ти е на пат.

А: Да, секако.

3.

А: Сакаш ли сладолед?

Б: Да, фала ти.

А: Секако. Каков сакаш?

Б: Од чоколадо.

15.1. Приказна за добра ноќ

Имав околу пет години. Беше доцна навечер и моите родители спиеја. Јас бев буден зашто сакав да одам во веце. Тргнав накај вецето и видов светлина под вратата од дневната соба. Затоа ја отворив вратата и влегов во дневната. Тогаш здогледав еден човек на возраст од дваесетина години.

Го погледнав, а и тој ме погледна мене. Ми се насмевна и рече: „Здраво? Како се викаш?“ Јас одговорив: „Мирко.“ „Дали сакаш да играме игра, Мирко?“ ме праша. „Да“,

одговорив. Имаше голема торба во рацете и ми рече: „Добро. Да ставаме работи во торбава.“

Така, ние ја почнавме играта. Јас му давав работи, а тој ги ставаше во торбата. Го зедов паричникот на татко ми од неговото сако и ја зедов чантата на мајка ми од нејзиниот капут и човекот ги стави во својата торба.

Тогаш јас отидов во спалната соба на моите родители – многу тивко – и ги зедов нивните часовници и прстени, обетките на мајка ми и му ги дадов на човекот.

Јас му дадов и други работи, исто така, – сребрените ножеви, виљушки и лажици, два сидни часовници и неколку стари книги – и тој стави сè во својата торба. Тоа беше одлична игра. На крајот тој ми рече: „Добро, Мирко. Време е за спиење. Сега оди во кревет. Добра ноќ.“ Тогаш јас му реков добра ноќ и отидов на спиење.

15.3. Места од детството

1.

Нашиот стан беше на третиот кат и беше навистина мал – имаше само една соба. Имаше и кујна и бања, но тие беа толку мали што повеќе личеа на шкафчиња. Собата имаше еден голем прозорец, а имаше и балконче. Во собата имаше два двоседа, по еден од секоја страна. Ноќно време тие двоседи стануваа наши кревети. Моите родители спиеја на еден двосед, а јас и мојата помала сестра на другиот.

2.

Се сеќавам на куќата на баба ми, каде што одев секое лето. Куќата беше на село и беше прилично мала. Имаше една дневна и две спални соби, но имаше навистина голема градина. Во неа имаше многу дрвја и беше многу тивко. Куќата беше стара и имаше старински дрвен мебел. Се сеќавам дека имаше голем трем, кој се простираше околу целата куќа, така што секогаш имаше сончево место за седење. Ја обожавав.

16.3. Која земја?

1.

Индија – па, тоа е голема земја, многу голема. Исто така е многу сиромашна земја, барем повеќето Индијци се сиромашни. Што друго? Се наоѓа во Азија... Главниот град е Њу Делхи, мислам. Реката Ганг поминува низ неа. Многу е топло во лето и во зима, мислам, но не и на север, се разбира. На север има планини, многу високи планини – Хималаите.

2.

Што знам за Швајцарија? Па, се наоѓа во Европа, во срцето на Европа, но не излегува на море. Има многу езера и многу планини. Многу е ладно во зима. Тоа е многу богата земја. И многу убаво. Таа има три официјални јазици, мислам – германски, француски и италијански.

3.

Аргентина е во Јужна Америка и луѓето таму зборуваат шпански. Тоа е многу голема земја. Југот на земјата е многу ладен. Не сум сигурен за северот, но југот е секако ладен. Главниот град е Буенос Аирес.

16.4. Меѓународно патување

1.

Б: Добро утро.

А: Добро утро.

Б: Може ли да ги видам Вашиот пасош и карта, Ве молам? ... Благодарам. Мила Стојчева?

А: Да.

Б: Само едно парче багаж за чекирање, така?

А: Да, само едно.

Б: Дали сакате седиште до прозорецот?

А: Да, Ве молам.

Б: Прозорско седиште, во ред. Повелете.

А: Ви благодарам.

Б: И јас Вам. Ви посакувам пријатен лет.

2.

Дами и господа, добре дојдовте во Виена, каде што времето е точно 3 часот и 20 минути попладне. Се надеваме дека патувавте пријатно и ...

3.

А: Такси!

В: Повелете, госпоѓо.

А: Хотел Холидеј ин, Ве молам.

В: Хотел Холидеј ин. Во ред.

4.

Г: Добар ден, повелете.

А: Здраво. Имам резервирана соба на име Стојчева.

Г: Г-а Стојчева – еден момент, Ве молам... Да, повелете, госпоѓо. Три ноќи, така?

А: Да, тоа е точно.

Г: Во ред... Вашата соба е 326, на третиот кат. Ова е Вашата картичка од собата.

А: Ви благодарам.

5.

А: Ало, Огнен, јас сум, Мила.

Д: Мила, здраво. Стигна ли во Виена? Како патуваше?

А: Да, добро. Дали е сè во ред? Како се децата?

Д: Добро се. И двајцата се надвор, играат во дворот. Како е таму? Топло ли е?

А: Да, е. Сончево е и е прилично топло. Како е во Скопје?

Д: Пекол, не се издржува.

А: Добро. Ќе се слушнеме вечер пред легнување пак, важи?

Д: Договорено. Чао.

6.

Ѓ: Собна послуга. Можам ли да Ви помогнам?

А: Да, сакам да нарачам сендвич со пилешко, Ве молам.

Ѓ: Секако, госпоѓо. Нешто за пиење?

А: Да. Ладно пиво, Ве молам.

Ѓ: Во ред. Бројот на Вашата соба?

А: 326.

Ѓ: 326. Одлично. Ви благодарам.

Страници за учење Ж

Тема 1: Вежбаме за датуми

Моето име е Ана. Родена сум на трети март.

Се викам Џон. Мојот роденден е на 22 февруари.

Моето име е Павел и роден сум на 6 јули.

Се викам Енес. Мојот роденден е на 11 септември и тој оваа година паѓа во среда.

Здраво. Моето име е Бети и родена сум на 12 ноември.

Јас се викам Тања. Мојот роденден е на 1 мај, денот на трудот.

Тема 2: Не сум сигурен

А: Знае ли некој од вас кој е главниот град на Индија?

Б: Мислам дека е Бомбај, односно Мумбаи.

В: Не знам. Да не е Калкута?

Г: Немам поим. Извини.

Д: Не сум сигурен, но мислам дека е Њу Делхи.

17.2. Го/ја гледаше ли...?

1.

А: Ја гледаше ли емисијата за Марс вчера?

Б: Да, ја гледав.

А: Ти се допадна?

Б: Да, многу. Беше многу интересна.

2.

А: Го гледаше ли фудбалот во саботата?

Б: Не, не го гледав. Добар беше?

А: Да, беше. Победивме 2:0.

3.

А: Беше ли на концертот вчера?

Б: Не, не бев. А ти?

А: Бев.

Б: Ти се допадна?

А: Не. Беше многу досаден.

17.3. Тест на помнење

1.

А: Дали се секаваш на првиот училиштен ден?

Б: Мојот прв училиштен ден...

А: Како беше облечен?

Б: Носев... не знам. Фармерки и маица, веројатно. Но, навистина, не се секавам.

А: Како се викаше твојот наставник?

Б: Е, на тоа многу добро се секавам. Мојата учителка се викаше Аница Црвенковска.

2.

А: Дали се секаваш на првиот училиштен ден?

Б: Да, секако дека се секавам.

А: Како беше облечена?

Б: Носев фустанче, летно фустанче со жолти и виолетови цветови. Денот беше многу топол.

А: Како се викаше твојот наставник?

Б: Мојата прва учителка се викаше Васка Каева.

18.2. Се наоѓа на левата страна

1.

Излегуваш од станицата и вртиш лево на булевар Кузман Јосифовски Питу. Потоа пак вртиш лево во ова уличе и киното е на самиот крај на уличето, овде, на аголот на улицата Стале Попов. Ме разбра?

2.

Значи вака. Симни се од автобус кај поштата. Оди преку мостот Гоце Делчев и продолжи право до влезот на Стара чаршија. Тука, кај ресторанот Менада, сврти лево и оди право додека не го видиш Капан ан од десната страна. Куќата е десет метри понатаму, од левата страна.

18.3. Градот под Самоиловите кули

Многумина странски туристи доаѓаат со авион директно во Охрид или, ако нема директен лет до Охрид од нивната држава, тие летаат до Скопје, а потоа доаѓаат во Охрид со автобус, со такси или со рент-а-кар.

Домашните туристи најчесто одат во Охрид со своја кола, некои доаѓаат со автобус, особено тие што се сместени на брегот на Охридското Езеро и немаат потреба од секојдневен превоз во Охрид.

Туристите од соседните држави Албанија и Грција, главно, доаѓаат со кола, преку еден од граничните премини. Поголеми туристички групи, особено од Грција и од Бугарија, доаѓаат со автобус, како дел од некоја туристичка група во организација на некоја странска туристичка агенција.

19.2. Може ли...?

1.

А: Може ли да се послужам со телефонот?

Б: Се разбира. На комодата е, во дневната.

2.

А: Може ли да пушам овде?

В: Не, жалам, овде не. Но можеш да пушиш на балкон.

3.

А: Може ли да слушам музика?

Б: Секако. Има радио во кујната.

4.

А: Може ли да се напијам чаша пиво?

В: Жалам, немаме пиво. Но имаме сок од портокал и лимонада.

19.3. Сè во еден ден

1.

Јас работам како собарка во голем хотел. Работата не е лесна. Морам да станам многу рано, околу 5 часот наутро, и почнувам со работа во 6 часот. Некои од гостите се пријатни, но не се сите. Јас, секако, морам да сум љубезна, а тоа не е секогаш лесно. Една добра страна на работата е тоа што не морам да работам многу часови во денот. Обично завршувам во 10 часот наутро и си одам дома.

2

Па, јас работам на рибарски брод. Работата е тешка и прилично опасна. Морам да бидам многу внимателен кога времето е лошо. Одиме на море по три-четири недели, па морам да отсутствувам од дома многу. Единствената добра страна на мојата работа се парите. Благодарение на тоа, не морам да работам цела година. Работам половина година и тоа е доволно за живот.

3.

Работам во италијански ресторан. Јас сум келнер. Работата е прилично добра, мене ми се допаѓа. Морам да бидам љубезен со сите и да се насмевнувам често. Но луѓето обично се многу фини, па тоа не ми претставува проблем. Морам да работам доцна навечер, обично до 11 или 12 на полноќ. Но затоа не морам да станувам рано наутро.

20.2. Дали си спортист?

Да, јас можам да истрчам 100 метри, но не можам да истрчам 5 километри. Знам да возам велосипед, а можам да возам и без раце. Исто така, можам да се искачам по скала. Можам да се искачам и по јаже, но не сум сигурен колку високо. Лесно можам да прескокнам поток широк еден метар, но не можам да прескокнам сид висок еден метар. Можам да фатам тениско топче со една рака, но не можам да фрлам тениско топче 50 метри. Не можам да шутнам фудбалска топка 100 метри. Можам да направам стој на раце, но не можам да одам на раце. Можам да препливам 100 метри, но не и еден километар.

20.5. Успеав!

Прво мораш да платиш, а не е евтино. Напротив, прилично е скапо. Јас платив 2000 денари за еден скок. Потоа се врзуваш со појас. Потоа се качуваш нагоре до кафезот. Кафезот е мошне голем, за пет-шест луѓе, и во него има едно долго јаже. Јажето е многу дебело, многу јако. Еден дел од јажето е врзан цврсто под кафезот, а другиот дел се врзува за твојот појас. Потоа влегуваш во кафезот и тој се крева нагоре. Се искачуваш во кафезот околу 60 метри. Кога ќе погледнеш надолу, сè изгледа многу ситно. И луѓето изгледаат мали. Потоа човекот го отвора кафезот, а ти си велиш: „Ова е лудо. Јас не сакам да скокам.“ Но човекот ти вели: „Добро, скокај откако ќе избројам до три.“ Тогаш тој брои до три и ти скокаш. Сè се случува многу брзо. Многу брзо паѓаш, па јажето те повлекува нагоре. Потоа се движиш нагоре-надолу и по извесно време запираш и само висиш со главата надолу. Потоа кафезот се спушта и те симнува на земја. Го симнуваш појасот од себе и ти даваат сертификат за банџи-скок. На крајот си велиш: „Успеав!“

Страници за учење S

Може ли... ?

А: Може ли да ми донесеш овошје?

Б: Да, се разбира.

А: А може ли да ми купиш пиво?

Б: Не, жалам.

21.2. Кој е подобар?

А: Сакам телефон со добра камера. Каков избор имам?

Б: Во ред. Телефоните со најдобра камера се овие на Сони и Самсунг.

А: Кој е подобар?

Б: Сонито има за нијанса подобра камера. Самсунгот, пак, е полесен за управување.

А: Кој е поевтин?

Б: Самсунгот е поевтин. Чини 25 000 денари, сонито чини 28 000 денари.

А: Во ред. Ќе го купам самсунгот.

22.1. Пријателите и семејството се најважни

Да, посетувам пријатели и роднини за викенд. Најчесто се гледам со брат ми и со неговото семејство. Често излегувам на кафе или пијалак, речиси секоја сабота. Не одам на ручек или вечера во ресторан. Не пешачам ниту возам велосипед. Не одам на шопинг, барем не за забава. Можеби по потреба, но тоа е ретко. Многу често одам во кино. Не

одам на концерти ниту во театар, но во кино одам секоја недела. Не сум спортски тип. Само ретко одам на пливање. Не возам кола зашто немам кола. Но повеќето викенди во месецот одам на риболов, обично во недела ако е убаво времето.

22.4. Проклетството на новиот стадион

Единство беше еден од најдобрите тимови во лигата. Имаше многу навивачи, но стадионот му беше мал. Клубот реши да се пресели на поголем стадион. Затоа купи земја на крајот на градот. Таму немаше ништо, освен една колиба. Една стара жена живееше во колибата. „Жалиме,“ ѝ рекоа од клубот, „но мора да се селите. Ние ќе градиме нов стадион овде. Жената рече не, но полицијата дојде и ја премести. Додека си одеше, таа извика: „Единство никогаш нема да победи на овој терен. Помнете ги моите зборови.“ На крајот, го завршија стадионот и 40 000 навивачи дојдоа да го гледаат првиот натпревар. Единство загуби 5:0. Таа сезона Единство ги доби сите натпревари на гостински терен, но ги загубија сите натпревари на свој терен. Следната година се повтори истото. Тренерот го напушти клубот, дојде нов, но ништо не се смени. Единство ги загуби сите натпревари на свој терен. Затоа сега Единство сака да го продаде стадионот. Но има еден голем проблем: никој не сака да го купи.

Вежби 22. За викенд

1.

Па, сакам да спијам до доцна, можеби до 10 или 11 часот. Сакам да појадувам во кревет и да видам на лаптоп што се случува на социјалните мрежи. Потоа сакам да станам полека, без брзање, да се истуширам и потоа да не правам ништо посебно. Само да се одморам и да уживам.

2.

Сакам да излезам од дома за викенд. Затоа обично станувам рано, се туширам, обилно појадувам и, ако е времето убаво, одам на планина, со пријателите. Ние планинариме или возиме велосипеди. Ако не е убаво времето, одам на пливање во затворен базен.

3.

Многу сакам да цртам. Тоа е моето хоби. Затоа цртам секој викенд, ако сум слободна. Обично станувам доцна и ако е убаво времето, одам некаде во природа, покрај река, на планина. Земам прибор за цртање и нешто за јадење и пиење, па цртам по цел ден.

4.

Секој работен ден станувам рано, па за викенд станувам доцна и останувам во станот. Најчесто го чистам станот, готвам. Канам пријатели на ручек. Понекогаш излегувам на прошетка, но обично останувам дома.

Страници за учење И

Тема 1, вежба 2: Што сакаш да правиме?

1.

А: Сакаш ли да одиме во кино вечерва?

Б: Не, жалам. Сакам да дојдам, но морам да напишам домашна.

2.

А: Сакаш да одиме и да гледаме филм вечерва?

В: Не, благодарам. Вечер има фудбал на телевизија и сакам да го гледам.

3.

А: Сакаш да одиме во кино вечерва?

Г: Да, во ред.

А: Сакаш да одиме на пијачка прво?

Г: Во ред. Треба да ја измијам косата. Но можам да те чекам пред Тренд околу 18 и 30 часот.

Тема 2, вежба 1: Што рече?

1.

А: Од каде се враќаш?

Б: Извини, што рече?

А: Те прашав од каде се враќаш овој пат.

Б: А, од Шпанија.

2.

В: Студираш ли овде?

Г: Извини, може ли да повториш?

В: Велам студент ли си овде?

Г: Да, да. Студирам на Филолошки.

3.

Д: Колку ти е убав фустанот!

Г: Извини, не те разбрав.

Д: Реков дека твојот фустан многу ми се допаѓа.

Г: А, така. Многу ти благодарам.

23.1. Го сакам Рим

1. Александра

Ќе одам во шопинг. Ќе купам облека и чевли, а ќе го посетам и Колосеумот. Навечер ќе се сретнам со пријатели и ќе одиме на вечера во некој отмен ресторан.

2. Бранко

Овде сум на деловно патување. Ќе престојувам во хотел во центарот на градот. Ако имам време, ќе посетам музеи и галерии. Навечер ќе одам во театар.

3. Вјолца и Љуљзим

Ние ќе бидеме сместени кај пријатели. Немаме некој посебен план. Главно сакаме да се одмориме и да уживаме. Ќе шетаме по градот. Ќе седнуваме на кафе и ручек во ресторани. Задолжително ќе пробаме италијанска пица. Вечерно време ќе одиме во кафулиња или клубови на пијалак и музика.

4. Асибе

Јас ќе седам кај ќерка ми. Таа ќе ме прошета низ Рим. Навечер ќе седиме дома и ќе си правиме муабет. Можеби ќе излеземе на италијански сладолед во текот на вечерта.

23.3. Помош

А: Здраво. Како си? Види, ја кречам дневната овој викенд...

Б: А, така значи...

А: Можеш ли да ми помогнеш?

Б: Жалам, не можам. На работа сум во сабота.

А: А во недела?

Б: Во недела сум на свадба. Извини.

А: Борче, ти ли си?

В: Да, јас сум.

А: Здраво, овде Димитар.

В: Еј, здраво, Димитар. Што има ново?

А: Ја кречам дневната за викендов и ми треба помош.

В: Жалам, другар. Во сабота сум во Битола, ...

A: A во...

B: ...а во недела одам на излет. Извини.

Вежби 23: На аеродром

1.

Па, јас ќе одам во Амстердам на деловно патување. Ќе одам на една недела. Ќе летам за Ајндховен, а од таму имам директен автобус до Централната железничка станица во Амстердам. Во Амстердам ќе се сместам во Холидеј ин во јужниот дел на градот. Во Скопје ќе се вратам идниот понеделник со лет од Ајндховен.

2.

Ќе одиме на летен одмор на Канарските Острови. Од Скопје нема директен лет, па прво ќе летаме до Будимпешта. Од таму има лет за Тенерифе. Во Тенерифе ќе бидеме две недели. Ќе престојваме во хотел на самата плажа на јужниот дел на островот. Назад ќе се вратиме пак преку Будимпешта.

3.

Ќе одам на одмор низ Италија. Од Скопје ќе одам во Милано. Таму ќе спијам една вечер, па со автобус ќе се шетам низ Италија. Немам пари за хотел, па веројатно ќе барам приватно сместување или можеби ќе одам во камп. По десет дена шетање низ Италија ќе стигнам во Рим. Таму ќе останам два дена и со авион од Рим ќе се вратам во Скопје.

4.

Па, јас, всушност, нема да патувам никаде. Го чекам брат ми од Швајцарија. Ќе пристигне за половина час. Потоа ќе го носам во нашиот стан. Кај нас ќе преспие и утре пак ќе го донесам на аеродром зашто ќе оди во Турција на одмор.

24.1. Гладен сум

1.

А: Дали си добро?

Б: Не, не се чувствувам добро.

А: Да се јавам во Брза помош?

2.

А: Преморен сум.

Б: Зошто не легнеш да се одмориш?

3.

А: Многу сум гладна.

Б: Зошто не каснеш нешто? Има овошје во фрижидер.

А: Во ред.

4.

А: Многу сум жедна. Не можам да се изнапијам вода.

Б: Сега ќе ти донесам шише ладна вода од фрижидер.

А: Фала ти.

5.

А: Многу ми студи. Не можам да се стоплам.

Б: Ќе ти донесам уште едно ќебе.

А: Ти благодарам.

6.

А: Топло ми е.

Б: И мене. Да пуштиме клима.

24.3. Дали ви се допадна?

1.

Го гледав „Париз, Тексас“ и многу ми се допадна. Мислам дека е тоа одличен филм, иако е тажна љубовна приказна.

2.

Го гледав „Париз, Тексас“. Одличен филм. Мислам дека сценариото и режијата, како и актерите, беа одлични. Посебно ме восхити музиката на Рај Кудер. Веќе си го купив цедето со музиката од филмот.

3.

Јас го гледав филмот „Беше еднаш во Америка“ на Серџо Леоне и многу ми се допадна. Сè беше супер, единствено што филмот траеше предолго.

4. Многу ми се допадна „Беше еднаш во Америка“. Според мене, тоа е ремек-дело на светската кинематографија. Сите актери се брилијантни, а музиката на Енио Мориконе е класика на светската филмска музика.

24.4. Показување чувства

Пол Екман е американски научник. Тој сакаше да открие дали сите луѓе на светот покажуваат чувства на ист начин. Екман сликаше луѓе во САД. Некои луѓе изгледаа среќни, други тажни, некои изгледаа лути, некои изненадени, а некои изгледаа уплашени. Тој им ги покажа сликите на луѓе од 21 земја и ги праша дали можат да ги поврзат сликите со чувствата тага, радост, страв, налутеност, изненаденост. Дозна дека секој може да го направи тоа многу лесно. Сите беа согласни кога луѓето се среќни, тажни, лути, уплашени, изненадени. Тогаш Екман отиде во едно село во Папуа, Нова Гвинеја. Во ова село луѓето немаа телевизори, не гледаа филмови и не познаваа луѓе од други земји. Тие не знаеја како изгледаат луѓе од други земји. Екман им ги покажа сликите на луѓето во ова село и ги праша кои луѓе се среќни, кои се тажни, кои се лути, кои се изненадени, а кои уплашени. Откри дека дури и овде луѓето одговараат многу лесно. Затоа Екман заклучи дека луѓето покажуваат чувства на ист начин секаде во светот.

Вежби 24: Три случки

1. Минатиот месец купив кола и отидов во град да купам некои работи. Ја оставив колата на паркинг со мојот капут внатре. Немаше пари во колата ниту во капутот. Отидов да купувам. Додека купував, некој го скрши прозорецот од мојата кола со камен и го зеде капутот. Бев многу вознемирена и лута. Мислам, беше тоа еден стар капут, но, се разбира, колата беше нова.

2. Значи, се возев со авион од Доха за Скопје со прилично голем авион. Времето беше многу лошо и многу дуваше. Авионот почна да се ниша. Беше како да сме во мал брод среде море. Јас многу се уплашив. Мислам дека сите беа уплашени. Тогаш наеднаш авионот се смири и повторно сè беше во ред. Но навистина си помислив дека ќе умреме.

3. Го помнам првиот пат кога отидов на поп-концерт. Имав 14 години и отидов со мојата сестра. Бевме на концерт на Тина Гарнер, мојата омилена пејачка на времето. Ѓ ги знаев сите песни и сега имавме карти за нејзин концерт. Бев многу возбудена и воопшто не спиев претходната ноќ. Дури, од возбуда, и не појадував утрото. На концертот имаше многу публика, но ние стигнавме рано и фативме одлични места напред, пред бината.

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

373.016:811.163.3'243(076)

САЗДОВ, Симон

Тешкото : македонски јазик за странци : почетно рамниште / Симон Саздов. - 2. дополнето и изменето изд. - Скопје : Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, 2022. - 282 стр. : илустр. ; 30 см

ISBN 978-9989-43-475-4

а) Македонски јазик како странски јазик -- Почетен курс -- Учебници

COBISS.MK-ID 57835781

